

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu | Croatian Agency for
Agriculture and Food

OVČARSTVO, KOZARSTVO I MALE ŽIVOTINJE

Sheep, Goats and Small Animals Breeding

Godišnje izvješće
Annual Report | **2019**

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu

Croatian Agency for Agriculture and Food

Centar za stočarstvo

Centre for Livestock Breeding

OVČARSTVO, KOZARSTVO I MALE ŽIVOTINJE
SHEEP, GOATS AND SMALL ANIMALS BREEDING

**GODIŠNJE
IZVJEŠĆE
ZA 2019.
GODINU**

**ANNUAL
REPORT
FOR 2019.**

Pravna osnova / <i>Legal basis</i>	Zakon o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu (NN 111/2018) <i>Law on the Croatian Agency for Agriculture and Food</i>
Izdavač / <i>Publisher</i>	Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu <i>Croatian Agency for Agriculture and Food</i>
Adresa / <i>Address</i>	Vinkovačka cesta 63 c, 31 000 Osijek
Telefon / <i>Phone</i>	+385 (0)31 275 200
E-mail	hapih@hapih.hr
Web	www.hapih.hr
Odgovorna osoba izdavača <i>Responsible person of the publisher</i>	doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić
Uredništvo / <i>Editorial</i>	Centar za stočarstvo <i>Centre for Livestock Breeding</i>
Adresa / <i>Address</i>	Vinkovačka cesta 63 c, 31 000 Osijek
Telefon / <i>Phone</i>	+385 (0)31 815 019
E-mail	cs@hapih.hr
Glavni i odgovorni urednik / <i>Chief editor</i>	doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić
Urednici / <i>Editors</i>	Davor Pašalić, dr.med.vet. dr. sc. Zdenko Ivkić dr. sc. Drago Solić
Prikupljanje podataka <i>Data collected by</i>	Područni uredi Centra za stočarstvo <i>Regional offices of Centre for Livestock Breeding</i>
Laboratorijska analitika <i>Laboratory analytics</i>	Centar za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda <i>Centre for Quality Control of Livestock Products</i>
Obrada podataka <i>Data processing</i>	Ministarstvo poljoprivrede Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane <i>Ministry of Agriculture</i> <i>Directorate for Livestock and Food Quality</i>
Obliskovanje / <i>Design</i>	Glas Slavonije d.d., Osijek
Tisak / <i>Printing</i>	Glas Slavonije d.d., Osijek
ISSN	2670-8779
Naklada / <i>Edition</i>	400
Molimo korisnike da pri korištenju podataka navedu izvor	<i>Users are kindly requested to state the source</i>

PREDGOVOR / PREFACE

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) je institucija koja putem Centra za stočarstvo provodi čitav niz mjera i aktivnosti u području stočarske, ali i šire poljoprivredne proizvodnje.

Godišnjim izvješćem za 2019. godinu Centra za stočarstvo nastojimo prikazati sveobuhvatnost naših aktivnosti tijekom prošle godine, ali i predstaviti niz korisnih podataka o ovčarskoj, kozarskoj i peradarškoj proizvodnji. Izvješće pruža pokazatelje o brojnom stanju, rezultatima testiranja i provedbi uzgojnih programa u ovčarstvu i kozarstvu, te aktivnostiima HAPIH-a u peradarstvu.

HAPIH je nastao iz sustava koji je godinama bio odgovoran za provedbu uzgojnih mjera i bez obzira na naziv koji je nosila kroz vrijeme koje je iza nas, uvijek je bila jedan od važnijih činitelja provedbe programa uzgoja za sve vrste i pasmine stoke u Republici Hrvatskoj.

Sve svoje aktivnosti u području kontrole proizvodnosti, kao i procjene uzgojnih vrijednosti provodimo prema međunarodno utvrđenim standardima Međunarodnog komiteta za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja (ICAR). Tijekom 2019. godine HAPIH je ostvario pravo korištenja posebnog ICAR-ovog Certifikata kvalitete za naredno petogodišnje razdoblje, čime je potvrđena kvaliteta i sigurnost usluga koje HAPIH pruža korisnicima u uzgoju goveda, ovaca i koza.

HAPIH je sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (NN 115/2018) od strane Ministarstva poljoprivrede ovlašten za provedbu testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika i genetskog vrednovanja domaćih životinja. Većina uzgojnih udruženja (uključujući Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza), odabrala je HAPIH za treću stranu u provedbi uzgojnih programa.

Prikupljeni, obrađeni i analizirani podatci dobiveni provedbom uzgojnih programa prikazani su u zasebnom poglavljju. Nadalje, u suradnji s Upravom za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede predstavljeni su pokazatelji iz sustava označavanja i vođenja registara stoke, te razvrstavanja ovčjih trupova na liniji klanja.

Croatian Agency for Agriculture and Food (CAAF) is an institution that through the Centre for Livestock Breeding conducts large spectrum of measures and activities in animal and other agricultural production.

The Annual Report for 2019 shows all activities of the Centre for Livestock Breeding during the year 2019 and also presented a useful data from sheep, goats and poultry sector. The Annual Report provides comprehensive data about sheep, goats and poultry sector, performance test results and breeding programs in sheep and goats as well as CAAF activities in poultry breeding.

Croatian Agency for Agriculture and Food is originated through the system which has been responsible for conducting breeding measures and programs, and no matter what the name of the institution was, the main objective was to implement breeding programs for all livestock species and breeds in Croatia.

All activities in animal recording as well as estimation of breeding values are conducted by standards of The International Committee for Animal Recording (ICAR). In year 2019 Croatian Agency for Agriculture and Food achieves the right to use a special ICAR Quality Certificate for the next five-year period, confirming the high quality and safety of the services provided by CAAF to users in breeding cattle, sheep and goats. Croatian Agency for Agriculture and Food is authorized by the Ministry of Agriculture to carry out the performance testing scheme in production and other traits as well as genetic evaluation of domestic animals according to the law (NN 115/2018). Most breeders organizations (as well as Croatian association of sheep and goat breeders) selected CAAF as a third party in breeding program activities.

Data which are collected by rules of breeding programs are gathered, processed, analyzed and presented in this Report. Furthermore, in cooperation with the Directorate for Livestock and Food Quality of the Ministry of Agriculture, we present data from the identification and registration system of domestic animals and classification of sheep carcasses.

The report also contains the activities of CAAF Centre for Livestock Breeding in promotion of breeding, especially regarding livestock exhibition.

U izvješću su predstavljene i aktivnosti Centra za stočarstvo HAPIH-a u promociji uzgoja, pri čemu posebno mjesto pripada stočarskim izložbama,

Godišnje izvješće za 2019. godinu također sadrži prikaz stanja ove proizvodnje u Republici Hrvatskoj i Europskoj Uniji. Izvješće je također rezultat rada uzgojnih udruženja, kao i samih uzgajivača, koji u svojim aktivnostima intenzivno surađuju s HAPIH-om.

Ovo izvješće pruža dobar uvid u stanje i trendove u ovčarskom, kozarskom i peradarskom sektoru te može biti od koristi uzgajivačima, stručnjacima kao i ostalim zainteresiranim. Također, izvješće je dobra podloga za analizu i donošenje planova te mjera i programa za razvoj ovčarske, kozarske i peradarske proizvodnje koje donosi Ministarstvo poljoprivrede Republike Hrvatske.

Ravnatelj
Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu
doc.dr.sc. Krunoslav Dugalić

The Annual Report for 2019. contains the most important indicators of this sector in Republic of Croatia and European Union. The Annual report is also a result of work of breeding organizations and breeders, which closely cooperate with Croatian Agency for Agriculture and Food.

This report provides an insight into the present situation and trends in sheep, goats and poultry sector and it could be useful for breeders and specialists or anyone who is interested in livestock breeding. The Annual Report is also a very good base for analyses, planning, and preparation of programs for development of sheep, goats and poultry production conducted by the Ministry of Agriculture of the Republic of Croatia.

*General Manager
of the Croatian Agency for Agriculture and Food
PhD Krunoslav Dugalić, Assistant Professor*

SADRŽAJ / CONTENT

PREDGOVOR / PREFACE	3
1. O HRVATSKOJ AGENCIJI ZA POLJOPRIVREDU I HRANU	
ABOUT THE CROATIAN AGENCY FOR AGRICULTURE AND FOOD	7
2. NOVOSTI U SEKTORU / NEWS IN THE SECTOR	8
2.1. OVČARSTVO I KOZARSTVO U HRVATSKOJ / SHEEP AND GOATS BREEDING IN CROATIA	8
2.2. NOVOSTI U UZGOJU / NEWS IN BREEDING	9
2.3. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI / INTERNATIONAL ACTIVITIES	11
2.4. STANJE NA TRŽIŠTU / MARKET SITUATION	11
2.4.1. Ovčarska i kozarska proizvodnja / Sheep and goats production	11
2.4.2. Peradarska proizvodnja / Poultry production	16
2.5. SURADNJA S UZGOJNIM UDRUŽENJIMA / COOPERATION WITH BREEDING ORGANIZATIONS	20
3. PROVEDBA AKTIVNOSTI / ACTIVITIES	22
3.1. OVČARSTVO / SHEEP BREEDING	23
3.1.1. Brojno stanje ovaca / Figures in sheep breeding	23
3.1.2. Kontrola proizvodnosti ovaca / Sheep recording	33
3.1.3. Najbolje ovce i stada / Top sheep and herds	38
3.1.4. Genetsko vrednovanje ovaca / Genetic evaluation in sheep	47
3.2. KOZARSTVO / GOAT BREEDING	50
3.2.1. Brojno stanje koza / Figures in goat breeding	50
3.2.2. Kontrola proizvodnosti koza / Goats recording	55
3.2.3. Najbolje koze i stada / Top goats and herds	60
3.2.4. Genetsko vrednovanje koza / Genetic evaluation in goats	67
4. AKTIVNOSTI SEKTORA PODRUČNIH UREDA	
THE ACTIVITIES OF DISTRICT OFFICES SECTOR	69
4.1. PROVEDBA KONTROLE MLJEČNOSTI / MILK RECORDING ACTIVITIES	73
4.2. PROVEDBA OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE OVACA, KOZA I PERADI	
THE ACTIVITIES IN IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF SHEEP, GOATS AND POLTRY	75
5. OZNAČAVANJE I REGISTRACIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA	
IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF DOMESTIC ANIMALS	77
5.1. REGISTAR FARMI / FARM REGISTER	77
5.2. SUSTAV OBVEZNOG OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE OVACA I KOZA	
THE SYSTEM OF UNIQUE IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF SHEEP AND GOATS	81
6. KLASIRANJE OVČJIH TRUPOVA / CLASSIFICATION OF SHEEP CARCASSES	87
7. STOČARSKE IZLOŽBE / LIVESTOCK EXHIBITIONS	89
7.1. DRŽAVNA STOČARSKA IZLOŽBA / NATIONAL LIVESTOCK SHOW	90
7.2. REGIONALNE I LOKALNE IZLOŽBE / REGIONAL AND LOCAL SHOWS	92

8. STRUČNI SKUPOVNI I OSTALE AKTIVNOSTI / EDUCATIONS AND OTHER ACTIVITIES	95
8.1. SAVJETOVANJE UZGAJIVAČA / BREEDERS CONFERENCE	95
8.2. GLASILO HRVATSKOG SAVEZA UZGAJIVAČA OVACA I KOZA MAGAZINE OF BREEDERS ORGANIZATION.....	96
9. PRILOZI / ATTACHMENTS	97
10. IZVJEŠĆE PRIPREMLILI / AUTHORS	98

1. O HRVATSKOJ AGENCIJI ZA POLJOPRIVREDU I HRANU

ABOUT THE CROATIAN AGENCY FOR AGRICULTURE AND FOOD

Hrvatska agencija za
poljoprivredu i hranu

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) počela je s radom 1. siječnja 2019. godine, pri čemu u području stočarske proizvodnje i kontrole kvalitete stočarskih proizvoda nastavlja provoditi aktivnosti bivše Hrvatske poljoprivredne agencije. Osnivač HAPIH-a je Republika Hrvatska na temelju Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu (NN111/18), a prava i dužnosti osnivača obavlja Ministarstvo poljoprivrede. Djelatnosti HAPIH-a obuhvaćaju aktivnosti u stočarstvu, kontroli kvalitete stočarskih proizvoda, zaštiti bilja, zaštiti tla,

sjemenarstvu i rasadničarstvu, vinogradarstvu, vinarstvu, uljarstvu, voćarstvu, povrćarstvu i sigurnosti hrane. Stručnjaci HAPIH-a pružaju stručnu i znanstvenu potporu Ministarstvu poljoprivrede, primarno kod izrade zakonske legislative, stručnih mišljenja i podloga te provođenju laboratorijskih analiza uzoraka za fitosanitarnu, poljoprivrednu i vinarsku inspekciiju. Djelatnosti se zbog njihove specifičnosti obavljaju na području cijele Republike Hrvatske. HAPIH ima ulogu u diseminaciji znanja, istraživanja i razvoja te pronalaženja inovativnih rješenja u području poljoprivrede. Sve aktivnosti HAPIH-a u funkciji su unaprjeđenja domaće poljoprivredne proizvodnje i podrške Ministarstvu poljoprivrede, a kroz to društvenog i gospodarskog razvoja RH.

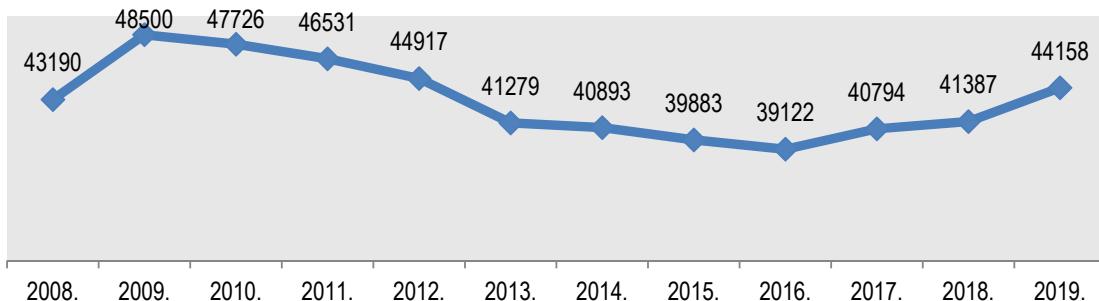
Centar za stočarstvo kao jedna od sastavnica HAPIH-a obavlja poslove sukladno odredbama Zakona o HAPIH-u, Zakona o poljoprivredi, Zakona o uzgoju domaćih životinja, Zakona o veterinarstvu, Nacionalnom programu očuvanja izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja u Republici Hrvatskoj, Zakonu o zaštiti životinja te drugim pozitivnim propisima iz područja stočarstva. Centar za stočarstvo obavlja poslove iz područja označavanja, registracije, uzgoja i testiranja domaćih životinja, te pruža potporu uzgojnim udruženjima u upravljanju uzgojnim programima. Centar za stočarstvo temeljem pravilnika o provedbi izravne potpore poljoprivredi i IAKS mjera ruralnog razvoja pruža potporu poljoprivrednim proizvođačima pri administriranju i podnošenju zahtjeva za potpore. Centar za stočarstvo pruža kontinuiranu stručnu i tehničku podršku radu uzgojnih udruženja, s naglaskom na razvoj središnjih uzgajivačkih saveza. Centar obavlja poslove promocije uzgoja domaćih životinja i stočarske proizvodnje općenito, pri čemu se posebno ističu stočarske izložbe i smotre, te izložbe poljoprivrednih proizvoda.

2. NOVOSTI U SEKTORU / NEWS IN THE SECTOR

2.1. OVČARSTVO I KOZARSTVO U HRVATSKOJ / SHEEP AND GOATS BREEDING IN CROATIA

Ukupan broj ovaca na kraju 2019. godine bio je približno 700.000, od čega je 44.158 uzgojno valjanih grla. U odnosu na 2018. godinu ukupan broj uzgojno valjanih ovaca veći je za 7%.

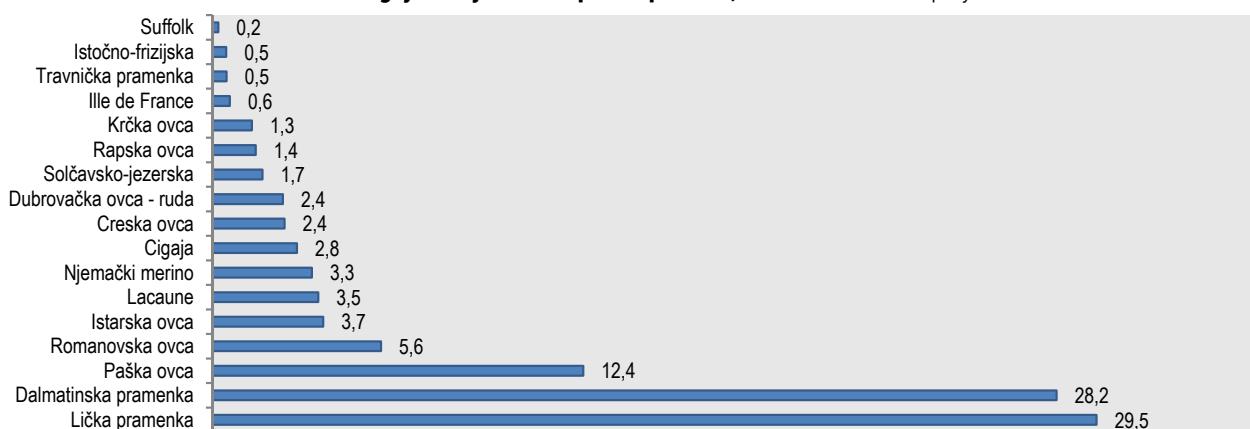
Grafikon 1. Kretanje ukupnog broja uzgojno valjanih ovaca / Trend in herdbook sheep population size

Izvor / Source: MP i HAPIH

Prema pasminskoj strukturi prevladavaju izvorne pasmine (84%), dok stranim pasminama pripada 16% populacije.

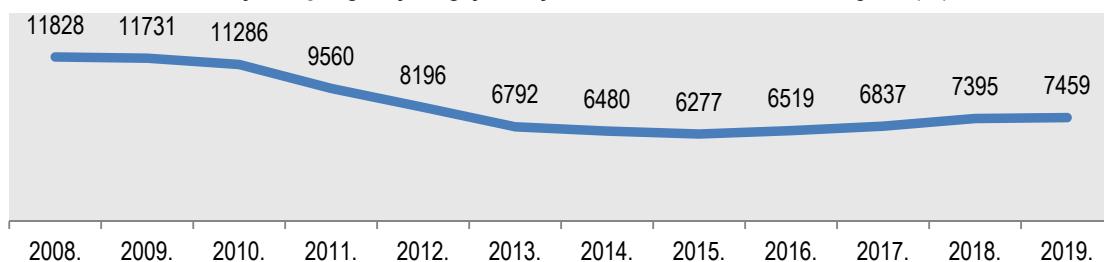
Grafikon 2. Uzgojno valjane ovce prema pasmini, % / Herdbook sheep by breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Ukupan broj koza na kraju 2019. godine bio je nešto veći od 84.000, od čega je uzgojno valjanih 7.459 grla. U odnosu na prethodnu godinu ukupan broj uzgojno valjanih koza povećan je za nešto manje od 1%.

Grafikon 3. Kretanje ukupnog broja uzgojno valjanih koza / Trend in herdbook goats population size

Izvor / Source: MP i HAPIH

Od ukupnog broja uzgojno valjanih koza, stranim pasminama (alpina, sanska, burska) pripada približno 2/3, a izvornim (hrvatska šarena, hrvatska bijela, istarska) 1/3 populacije.

2.2. NOVOSTI U UZGOJU / NEWS IN BREEDING

ICAR-ov certifikat kvalitete / ICAR certificate of quality

Početkom 2019. godine Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) je kao punopravna članica Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja (ICAR – The International Committee for Animal Recording) zatražio postupak certifikacije s ciljem dobivanja Certifikata kvalitete za slijedeće aktivnosti: označavanje i registracija domaćih životinja, kontrola mliječnosti i tovnosti u goveda, ocjena vanjštine krava, kontrola mliječnosti ovaca i koza, laboratorijska analiza mlijeka, obrada podataka, vođenje matičnih knjiga, kontrola proizvodnosti ostalih osobina te genetska procjena u goveda, ovaca i koza. Djelatnici Centra za stočarstvo u suradnji s djelatnicima Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede (dio bivše Hrvatske poljoprivredne agencije koji je priključen ministarstvu) sastavili su odgovore na pristigli ICAR-ov upitnik te ih krajem mjeseca ožujka 2019. godine dostavili u tajništvo ICAR-a. Posjet ICAR-ovih revizora održan je od 27.-30. svibnja 2019. godine, a delegaciju su činili gospodin Juho Kyntäjä iz Finske (voditelj ICAR-ove radne grupe revizora) i gospodin Laurent Journaux iz Francuske (član ICAR-ovog izvršnog odbora). Tijekom četiri dana održani su sastanci u Ministarstvu poljoprivrede u Zagrebu, laboratoriju za kontrolu mlijeka u Križevcima i sjedištu HAPIH-a u Osijeku, gdje su revizori detaljno upoznati s provedbom pojedinačnih aktivnosti. U sklopu terenskog dijela programa organiziran je posjet trima mliječnim farmama na kojima su u praksi predstavljene navedene aktivnosti. Završni sastanak održan je zadnjeg dana posjete u uredu HAPIH-a u Zagrebu. Nakon obavljenе revizije, revizori su dostavili svoje izvješće Izvršnom odboru ICAR-a, koji je zatim odlučio HAPIH-u dodijeliti Certifikat kvalitete za sve tražene aktivnosti. Službena promocija održana je na ICAR-ovoj konferenciji u Pragu (Češka) 19.-20. lipnja 2019. godine. Certifikat kvalitete vrijedi do mjeseca lipnja 2024. godine, nakon čega slijedi novi postupak certifikacije. Najvažnija prednost dobivanja ICAR-ovog Certifikata kvalitete je potvrđivanje visoke kvalitete i sigurnosti usluga koje HAPIH pruža svojim korisnicima, dok je neizravna korist vezana u očuvanje povjerenja korisnika u rezultate navedenih aktivnosti te primjenu tih rezultata u uzgoju goveda, ovaca i koza.

Ovlaštenje Ministarstva poljoprivrede / Authorization of the Ministry of Agriculture

Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH) prva je ovlaštena institucija na području Republike Hrvatske za provedbu testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika (fenotipa) i genetskog vrednovanja uzgojno valjanih životinja, a sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (NN 115/2018). HAPIH je član Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja (International Comitee for Animal Recording – ICAR) te certificiran za označavanje i identifikaciju goveda i drugih životinja, kontrolu mliječnosti goveda, ovaca i koza, kontrolu proizvodnosti u mesnom govedarstvu i proizvodnji mesa ostalih vrsta domaćih životinja, vođenje matičnih knjiga, ocjenu vanjštine, obradu podataka, laboratorijsku analitiku mlijeka i genetsko vrednovanje goveda i ostalih vrsta domaćih životinja.

Nadalje, HAPIH je uključen u međunarodni sustav genetskog vrednovanja Interbull-a (International Bull Evaluation Services). U poslovima laboratorijske analitike mlijeka provodi akreditirane metode, a cijelokupan laboratorijski sustav HAPIH-a akreditiran je pred Hrvatskom akreditacijskom agencijom prema normi HRN EN ISO/IEC 17025:2007.

Na temelju zahtjeva, a uvidom u priloženu dokumentaciju, Ministarstvo poljoprivrede donijelo je Rješenje (KLA-SA:UP/I-320-08/19-01/06, URBROJ:525-15/1-19-6) po kojem HAPIH ispunjava uvjete za provedbu testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika (fenotipa) i genetskog vrednovanja uzgojno valjanih životinja. Uvjeti su propisani Uredbom (EU)2016/1012 Europskog Parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2016. godine, a prepostavljaju kvalificirano osoblje za provedbu testiranja rasta i razvoja i genetskog vrednovanja te objekte i opremu potrebnu za provedbu testiranja rasta. Slijedom navedenog Ministarstvo poljoprivrede je potvrdilo da HAPIH ispunjava uvjete za ovlaštenje javnog tijela, trećom stranom u provedbi uzgojnih programa goveda, svinja, kopitara, ovaca, koza i peradi. Od 19 priznatih uzgojnih udruženja, već je njih 14 odabralo HAPIH za partnera u provedbi uzgojnih programa.

eHAPIH

eHAPIH je mjesto na web stranici HAPIH-a (www.hapih.hr/ehapih/) na kojem uzgajivači i djelatnici Centra za stočarstvo mogu pristupiti središnjoj bazi podataka. Tako je uzgajivačima dostupna Aplikacija za posjednike (<https://stoka.hpa.hr/posjednik/login.aspx>), djelatnicima Centra za stočarstvo na raspolaganju je aplikacija Hagris (<https://stoka.hpa.hr/hagris/>), dok proizvođači mlijeka rezultate laboratorijske analitike komercijalnih uzoraka mlijeka mogu pronaći u aplikaciji Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda (<http://slkm.hpa.hr/slkm/>).

Agrarna politika / Agricultural policy

U 2019. godini nastavljena je provedba *Programa potpore za unaprjeđenje proizvodnog potencijala u sektoru mesnog govedarstva u sustavu krava-tele, unaprjeđenje uzgoja ovaca, koza te izvornih pasmina peradi* (2018-2020). Potpora za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza (najviše 130,00 kuna po prihvatljivom grlu) dodjeljuje se s ciljem učinkovitije provedbe uzgojno seleksijskog rada i stvaranja nove generacija životinja visoko vrijednih osobina. Broj uzgojno valjanih ovaca i koza smanjuje se u posljednjih desetak godina i ima daljnju tendenciju smanjivanja. Uvođenjem potpore za unaprjeđenje uzgoja ovaca i koza može se očekivati veći interes za bavljenje uzgojem uzgojno valjanih ovaca i koza što podrazumijeva plansko vođenje uzgoja, povećanje proizvodnje uz smanjenje troškova, izbjegavanje uzgoja u srodstvu i pojave genetskih anomalija, odnosno stvaranje genetskog potencijala veće proizvodne učinkovitosti u proizvodnji mesa i mlijeka.

Uzgoj izvornih pasmina peradi (Zagorski puran i kokoš pasmine Hrvatica) od iznimne je važnosti za razvoj ruralnog područja, ali i za osiguranje dohotka stanovništva te njihov ostanak na tim područjima. Posljednjih godina bilježi se pad broj kljunova kokoši pasmine Hrvatica, a u smanjivanju je i populacija Zagorskog purana. Potpora za uzgoj u matičnim jatima ove dvije pasmine peradi (najviše 110,00 kuna po prihvatljivom kljunu Zagorskog purana i 40,00 kuna po prihvatljivom kljunu kokoši Hrvatice) uvedena je kako bi se očuvao njihov uzgoj, te će omogućiti veći interes uzgajivača za njihovim uzgojem.

U 2019. godini unaprijeđen je *Program potpore uzgojnim udruženjima u stočarstvu Republike Hrvatske*, koji ima za cilj pomoći uzgojnim udruženjima u učinkovitijem ostvarivanju uzgojnih ciljeva definiranih u uzgojnim programima. Ovim programom sufinancira se:

1. utemeljenje i/ili vjerodostojno vođenje matičnih knjiga
2. provođenje postupaka ispitivanja proizvodnosti i testiranja stoke u svrhu procjene njihove uzgojne vrijednosti te radi unaprjeđenja i očuvanja pasmina stoke
3. organizacijsko i infrastrukturno unaprjeđenje rada uzgojnih udruženja

Potpore se dodjeljuje uzgojnim udruženjima koja ispunjavaju uvjete prihvatljivog korisnika, a ukupni iznos sredstava u programu povećan je na 2.000.000,00 kuna.

2.3. MEĐUNARODNE AKTIVNOSTI / INTERNATIONAL ACTIVITIES

ICAR-ova konferencija / ICAR conference

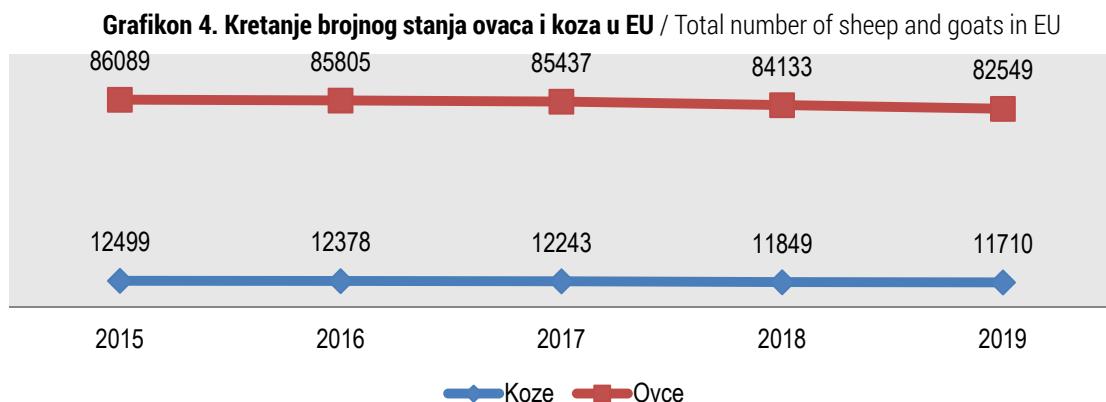
Godišnja konferencija Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja (ICAR – The International Committee for Animal Recording) održana je u Pragu (Češka) od 18. do 20. lipnja 2019. godine. U uvodnom dijelu konferencije predstavljeni su nositelji Certifikata kvalitete u narednom petogodišnjem razdoblju, među kojima je i HAPIH. U radu konferencije sudjelovalo je 430 delegata iz 57 zemalja, a iz Hrvatske sudjelovali su djelatnici Centra za stočarstvo (Zdenko Ivkić i Josipa Pavičić) te Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda (Nataša Pinkić Pukeć i Andreja Babić). Najvažnije teme bile su standardizacija i usklađivanje sustava kontrole proizvodnosti između različitih članica te genetskog vrednovanja, kako u mlječnih tako i u mesnih pasmina. Također se razgovaralo o harmonizaciji ocjene vanjštine te o odnosu ICAR-a prema uzgojnim udruženjima. Genomska selekcija ponovno je imala veliki značaj, poglavito u smislu jačeg uključenja ženskih grla u referentnu populaciju. Također, razvoj tehnologije i novi zahtjevi omogućili su prikupljanje podataka iz novih izvora (npr. senzori) kao i novih vrsta podataka (npr. dobrobit).

2.4. STANJE NA TRŽIŠTU / MARKET SITUATION

2.4.1. Ovčarska i kozarska proizvodnja / Sheep and goats production

Proizvodnja mesa / Meat production

U Europskoj uniji je 94 milijuna ovaca i koza (87,5% ovaca i 12,5% koza) s ukupnom proizvodnjom mesa oko milijun tona (izražene kroz težinu trupa). U okviru europske proizvodnje mesa razlikuje se proizvodnja manjih (mediteranske zemlje s proizvodnjom mlijeka) i većih završnih težina trupa (Irska i Velika Britanija). Europski parlament usvojio je Rezoluciju o stanju i budućnosti sektora ovčarstva i kozarstva u Uniji (2017/2117(INI)), čime je ovaj sektor istaknut kao vrlo osjetljiv i zahtjeva pomno planiranje i donošenje mjera poljoprivredne politike, koje će mu omogućiti opstojnost i napredak. Između ostalog u Rezoluciji se naglašava niska profitabilnost sektora, visoka sezonalnost i nedostatak kvalificirane radne snage. Tijekom 2019. godine dogodilo se daljnje smanjenje broja ovaca i koza, ponajviše zbog smanjenja proizvodnje u Španjolskoj i Grčkoj te zaustavljanja rasta u Francuskoj i Rumunjskoj. Tijekom 2019. godine broj ovaca je smanjen za 1,9%, a broj koza za 1,2% u odnosu na 2018. godinu.

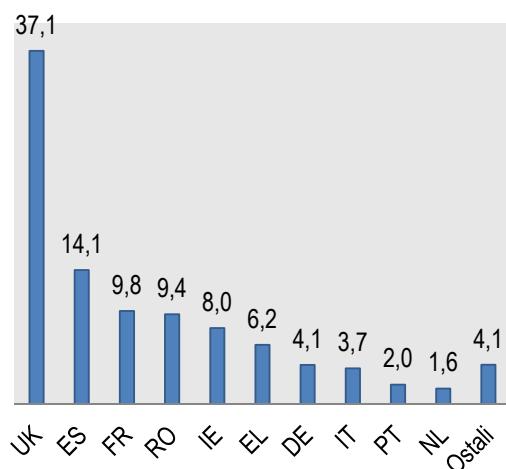

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/database>

Tijekom 2018. godine najveći proizvođači ovčjeg mesa bili su Velika Britanija, Španjolska Rumunjska, dok su najveći proizvođači kozjeg mesa Grčka, Španjolska i Rumunjska.

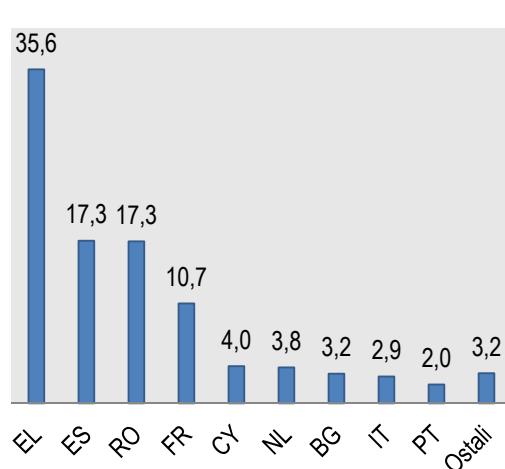
Grafikon 5. Proizvodnja ovčjeg mesa u EU (%)

Sheep meat production by EU countries

Grafikon 6. Proizvodnja kozjeg mesa u EU (%)

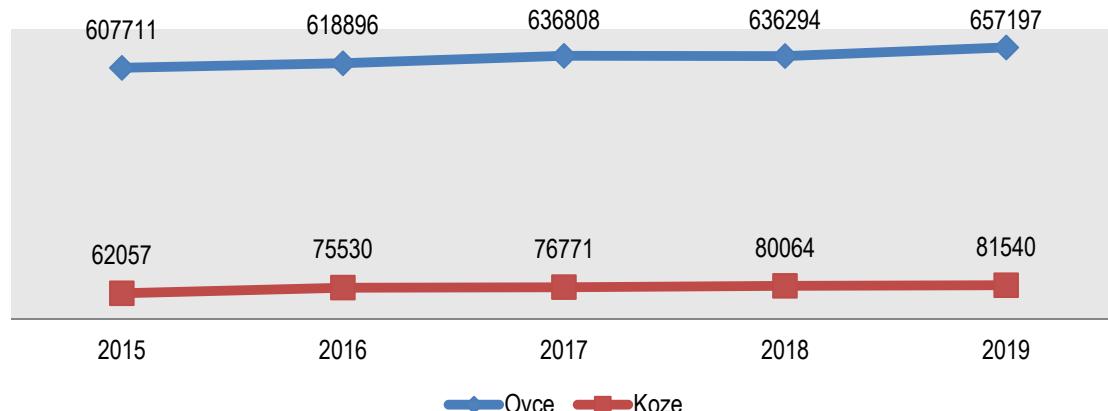
Goat meat production by EU countries

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/database>

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku ukupan broj ovaca i koza u Republici Hrvatskoj već duži niz godina je stabilan uz blago povećanje brojnog stanja. Broj ovaca veći je za 3,2, a koza za 1,8% u donosu na prethodnu godinu.

Grafikon 7. Kretanje ukupnog broja ovaca i koza u RH / Total number sheep and goats in Croatia

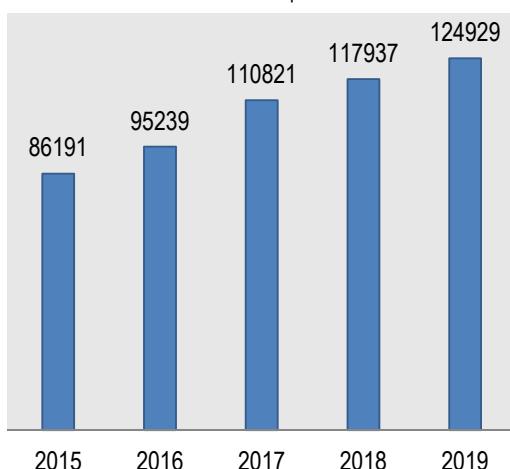

<https://www.dzs.hr/>

Broj klasiranih ovčjih trupova povećava se duži niz godina, a od 2015. do 2019. godine povećan je za 31%. Tijekom prvih šest mjeseci 2019. godine u odnosu na isto razdoblje prethodne godine broj klasiranih trupova povećan je za 1,2%. Ukupna masa razvrstanih trupova na liniji klanja veća je za 4,9% u odnosu na prethodnu godinu, a najveći dio trupova je podrijetlom iz RH (98%).

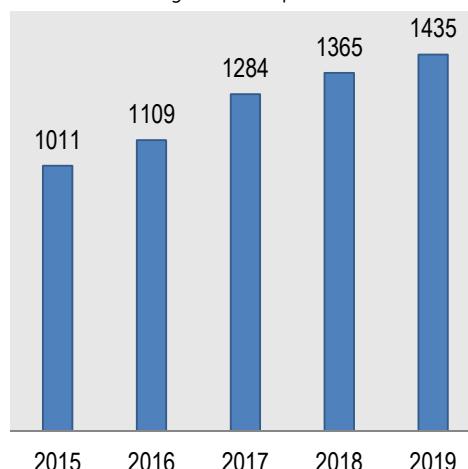
Grafikon 8. Broj klasiranih ovčjih trupova

Total number of sheep carcasses

Grafikon 9. Ukupna masa ovčjih trupova (t)

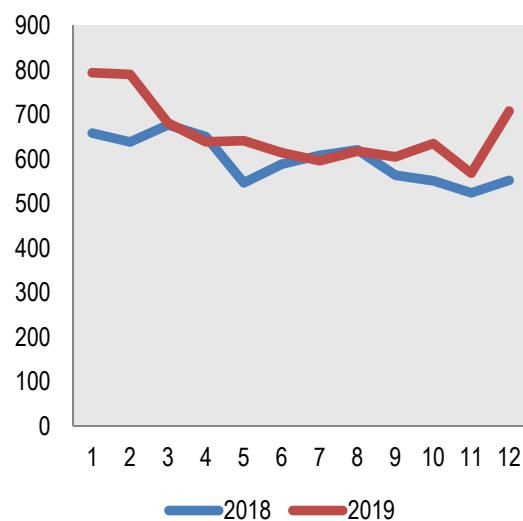
Total weight of sheep carcasses

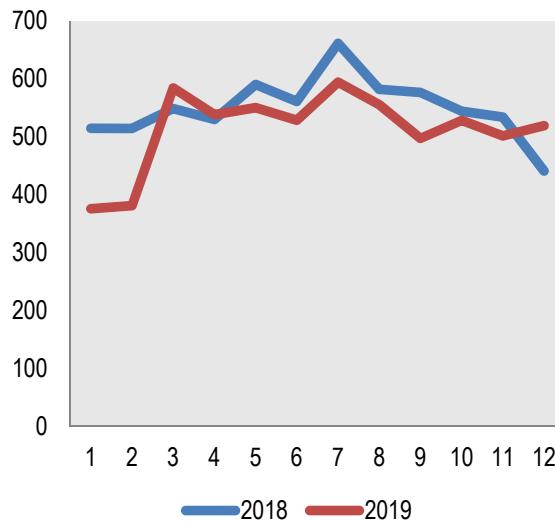
https://hpa.mps.hr/wp-content/uploads/2020/03/gi_kolk_2019_razvrstavanjeovce.pdf

Prosječna cijena trupa lake janjadi u RH tijekom 2019. godine veća je za 8,5% u odnosu na prethodnu godinu. Na kraju godine (prosinac) razlika u cijeni je bila čak 22,8 %. Prosječna cijena trupa teške janjadi tijekom 2019. godine niža je za 7,1% u odnosu na prethodnu godinu.

Grafikon 10. Cijena trupa lake janjadi po mjesecima
Carcass price of light lambs by months (euro/100 kg)

Grafikon 11. Cijena trupa teže janjadi po mjesecima (euro/100 kg) / Carcass price of heavier lambs by months (euro/100 kg)

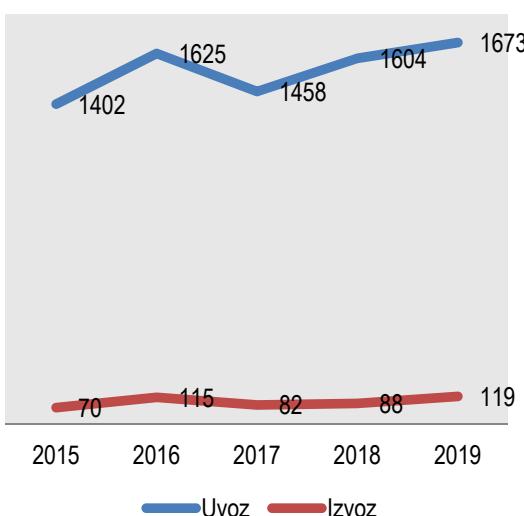

<https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/prices>

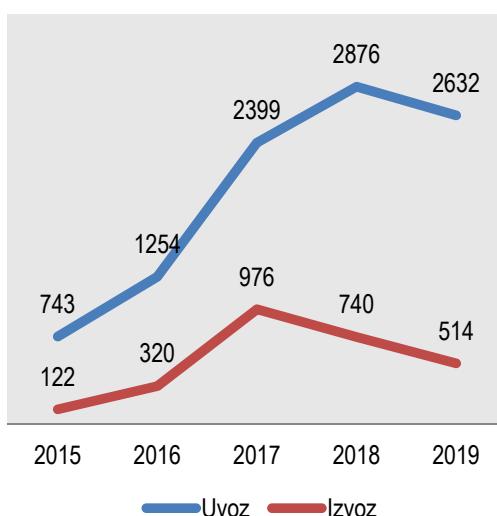
Vanjsko trgovinska bilanca u prometu mesa iz ovčarsko-kozarske proizvodnje iskazuje se kroz deficit. Uvoz ovčjeg i kozjeg mesa povećan je za 4,1%, a izvoz za 26%. U RH se najviše mesa uvozi iz Bugarske, Sjeverne Makedonije, Rumunjske i Grčke, a najviše se izvozi u Sloveniju, Češki i Srbiju. Žive ovce uvozimo iz Rumunjske i Bugarske, a najviše izvozimo u Bosnu i Hercegovinu.

Grafikon 12. Uvoz i izvoz ovčjeg i kozjeg mesa u RH (t)

Import and export sheep and goat meat in Croatia

Grafikon 13. Uvoz i izvoz ovaca i koza u RH (t)

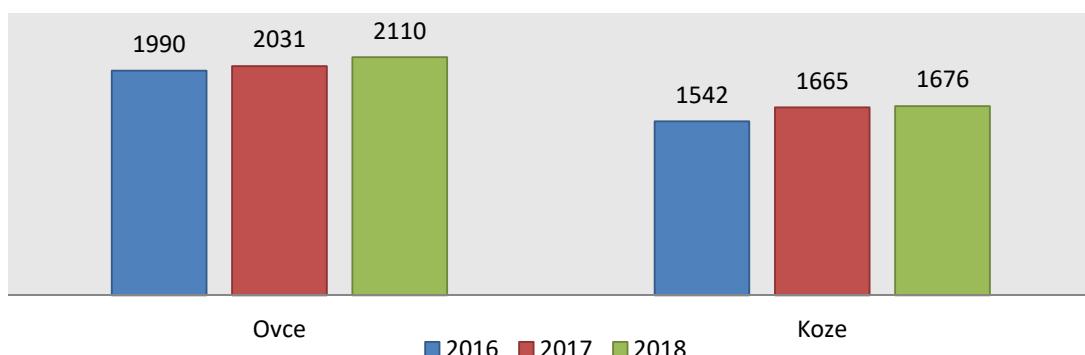
Import and export sheep and goats in Croatia

<https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/prices>

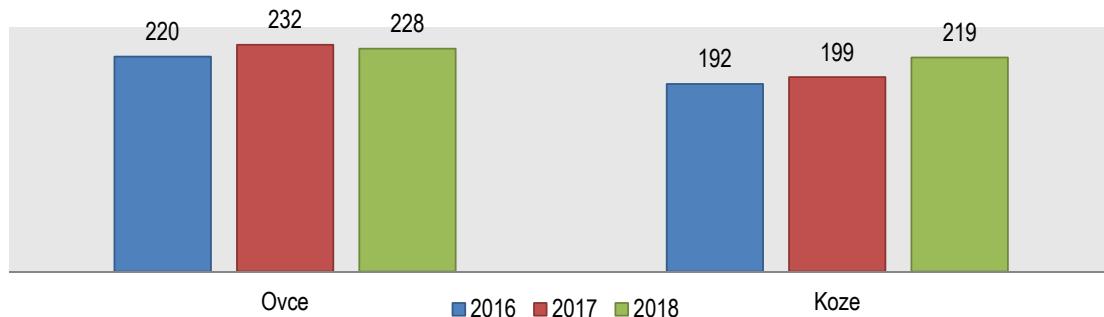
Proizvodnja mlijeka / Milk production

Proizvodnja ovčjeg i kozjeg mlijeka predstavlja 3% ukupne proizvodnje mlijeka u EU i 9 % ukupne proizvodnje sira. Podaci o proizvodnji ovčjeg i kozjeg mlijeka dostupni su za 2018. godinu. Zemlje s najvećom proizvodnjom ovčjeg i kozjeg mlijeka su: Grčka, Španjolska, Francuska, Italija i Rumunjska. Ove zemlje proizvode preko 90% ukupno proizvedenog mlijeka u EU.

Grafikon 14. Otkup mlijeka ovaca i koza u EU (000 t) / Delivered sheep and goat milk to dairies in EU

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/database>

Proizvedeno ovčje i kozje mlijeko uglavnom se koristi za proizvodnju sira. Zemlje s najvećom proizvodnjom ovčjeg i kozjeg sira su: Španjolska, Grčka, Francuska i Italija. Ukupna proizvodnja sira u ovim zemljama je preko 90% od ukupno proizvedenog sira u EU.

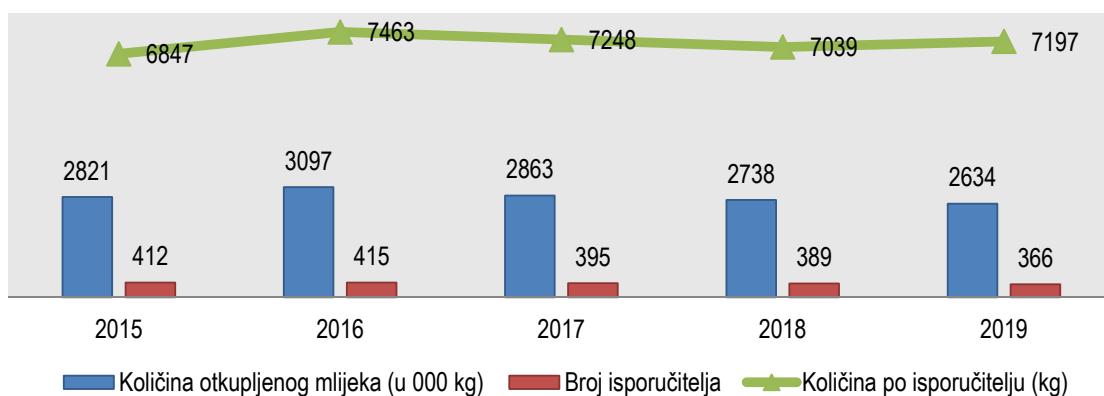
Grafikon 15. Proizvodnja ovčjeg i kozjeg sira u EU (000 t) / Sheep and goats cheese production in EU

https://www.clal.it/en/?section=quadro_europa&country=EU

U 2019. godine u RH je otkupljeno 2.633.761 kilograma ovčjeg mlijeka, što je smanjenje za 3,8% odnosu na 2018. godinu. Kozjeg mlijeka otkupljeno je 3.990.761 kg, a to je smanjenje za 6,2%. Tijekom 2019. godine smanjio se broj isporučitelja ovčjeg i kozjeg mlijeka, ali je povećana isporučena količina po isporučitelju.

Grafikon 16. Kretanje broja isporučitelja, otkupljenih količina ovčjeg mlijeka i količina po isporučitelju

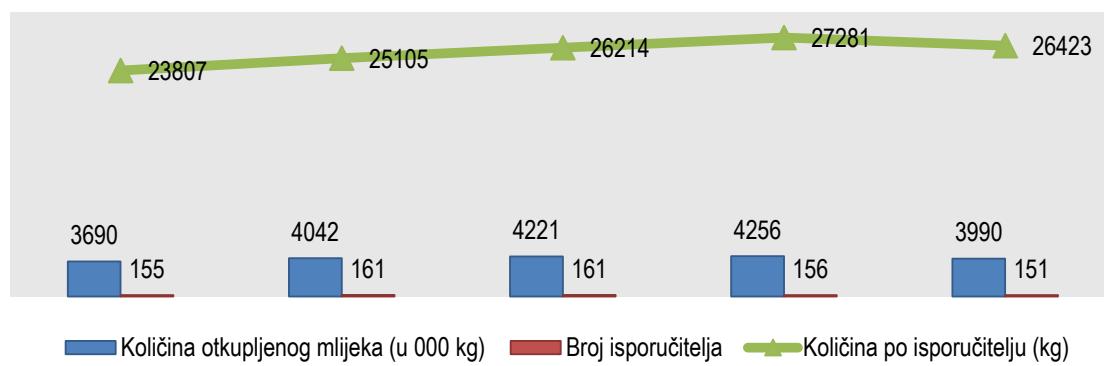
The total number of milk suppliers and delivered quantities of sheep milk (in total and by supplier)

<https://hpa.mps.hr/publikacije-eglasilo, HAPIH>

Grafikon 17. Kretanje broja isporučitelja, otkupljenih količina kozjeg mlijeka i količina po isporučitelju

The total number of milk suppliers and delivered quantities of goat milk (in total and by supplier)

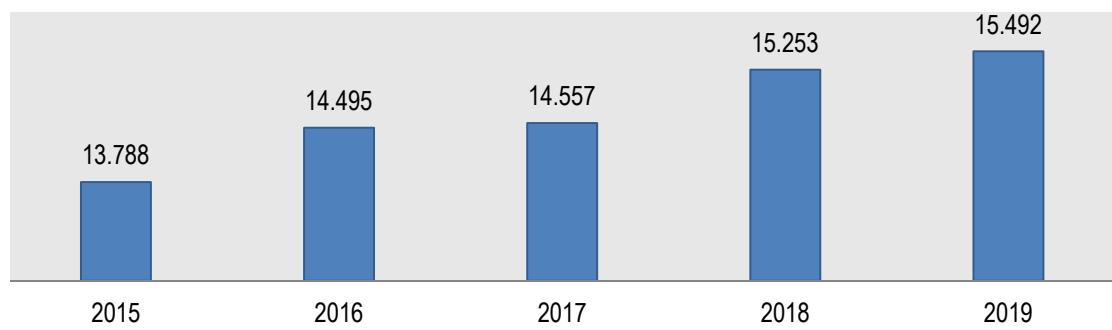
<https://hpa.mps.hr/publikacije-eglasilo, HAPIH>

2.4.2. Peradarska proizvodnja / Poultry production

Proizvodnja mesa / Poultry meat production

EU je jedan od najvećih svjetskih proizvođača mesa peradi i neto izvoznik proizvoda od peradi. Proizvodnja mesa peradi svrstava se među najintenzivnije oblike proizvodnje u cijelokupnom poljoprivrednom sektoru. Meso peradi je na drugom mjestu prema konzumiranim količinama u EU (iza svinjskog mesa), dok je na globalnoj razini na prvom mjestu. Proizvodnja mesa peradi porasla je tijekom 2019. godine za 1.6%.

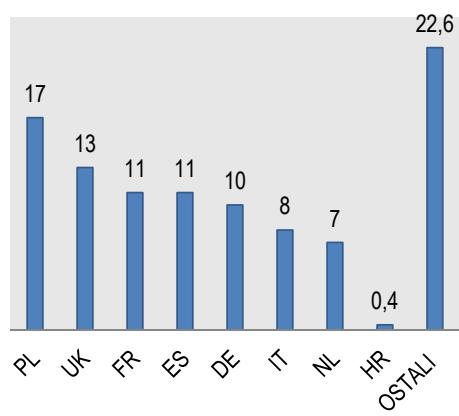
Grafikon 18. Proizvodnja mesa peradi u EU (000 t) / EU poultry meat production

<https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/outlook>

Više od 75% mesa peradi EU proizvodi se u sedam zemalja: Poljskoj, Velikoj Britaniji, Francuskoj, Njemačkoj, Španjolskoj, Italiji i Nizozemskoj. Udio proizvodnje mesa peradi RH u ukupnoj europskoj proizvodnji je 0.4%. Sagledavajući proizvodnju mesa peradi po vrsti odnosno kategoriji peradi izdvajaju se brojleri (83%), pure (13%) i patke (3%).

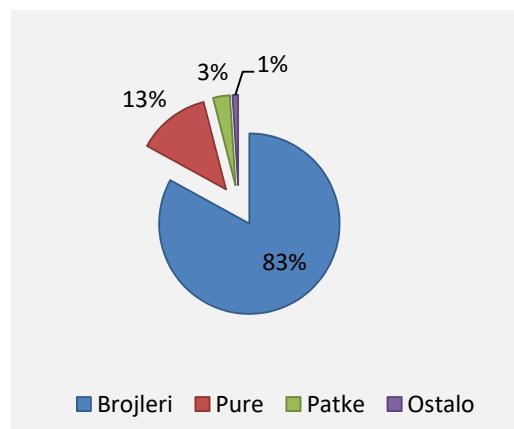
Grafikon 19. Proizvodnja mesa peradi u EU (%)
EU poultry meat production by countries

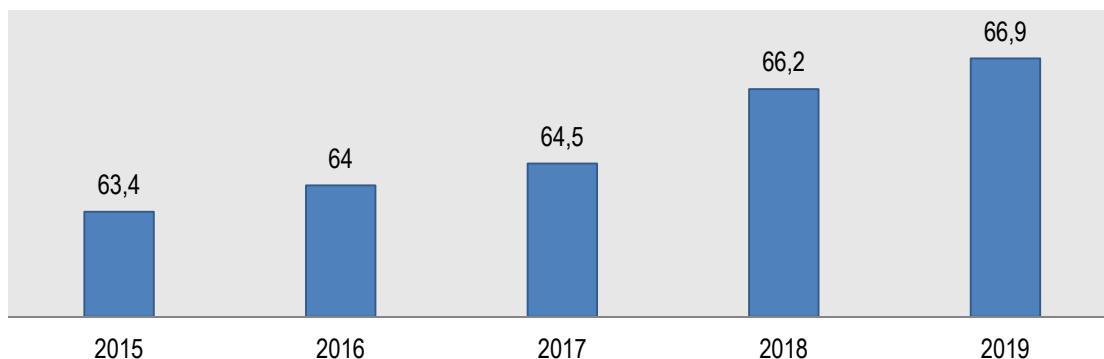

<https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/facts-and-figures/markets/outlook>

Ukupna proizvodnja mesa peradi u RH od 2016. godine je u laganom porastu. Tijekom 2019. godine u klaonicama je prerađeno 1,1 % više mesa nego u istom razdoblju 2018. godine.

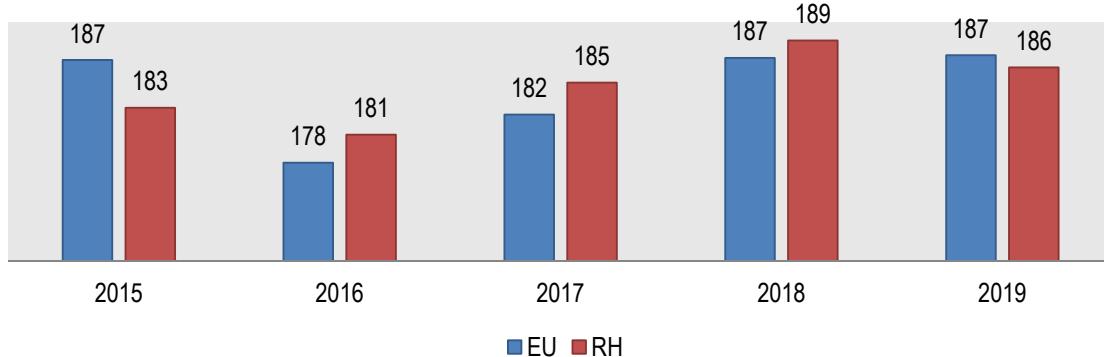
Grafikon 20. Udio mesa peradi u EU prema vrsti
EU poultry meat production by meat type

Grafikon 21. Proizvodnja mesa peradi u RH (000 t) / Poultry meat production in Croatia

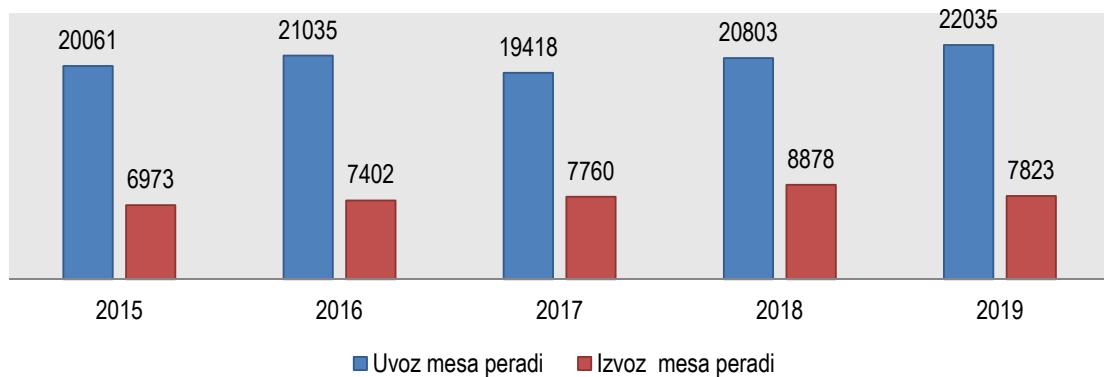
<https://ec.europa.eu/eurostat/web/agriculture/data/database>

Prosječna cijena pilećih trupova u RH tijekom 2019. godine bila je za 1,2% niže od cijene u 2018. godini. U zadnjem kvartalu 2019. godine cijene su se izjednačile s cijenama iz 2018. godine i na kraju 2019. godine bile su veće za 5,6%. Cijene pilećih trupova u RH niže su od prosječne cijene u EU za 0,6%.

Grafikon 22. Kretanje prosječne cijene pilećih trupova u EU i RH (euro/100 kg)
Chicken carcass price in EU and Croatia

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/animals-and-animal-products/animal-products/poultry_en

Vanjsko trgovinska bilanca u prometu mesa peradi iskazuje se kroz deficit. Tijekom 2019. godine povećan je uvoz za 5,9%, a izvoz je smanjen za 13,5% i na taj način je prekinut dugogodišnji niz povećanja izvoza mesa peradi iz RH.

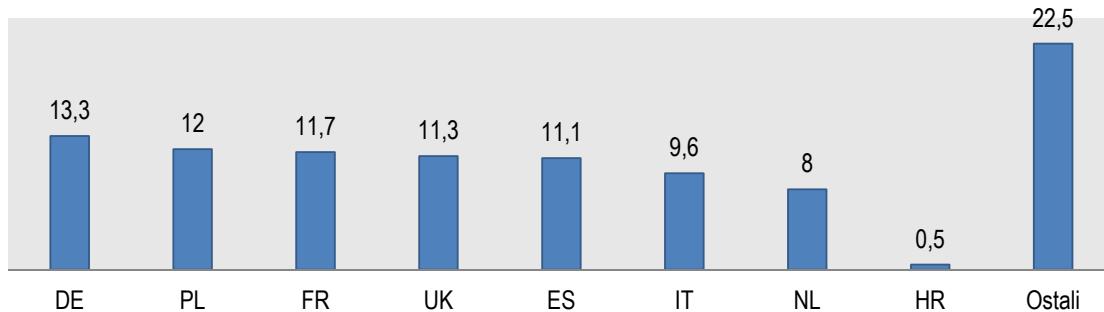
Grafikon 23. Uvoz i izvoz mesa peradi u RH (t) / Import and export of poultry meat in Croatia

<https://www.dzs.hr/>

Proizvodnja jaja / Egg production

U Europskoj Uniji je 414 miliona nesilica. Najveći broj nesilica je u Njemačkoj, a u sedam zemalja prikazanih na grafikonu 50 uzgaja se 77% ukupnog broja svih nesilica. Udio RH u ukupnom broju nesilica u EU je 0,5%.

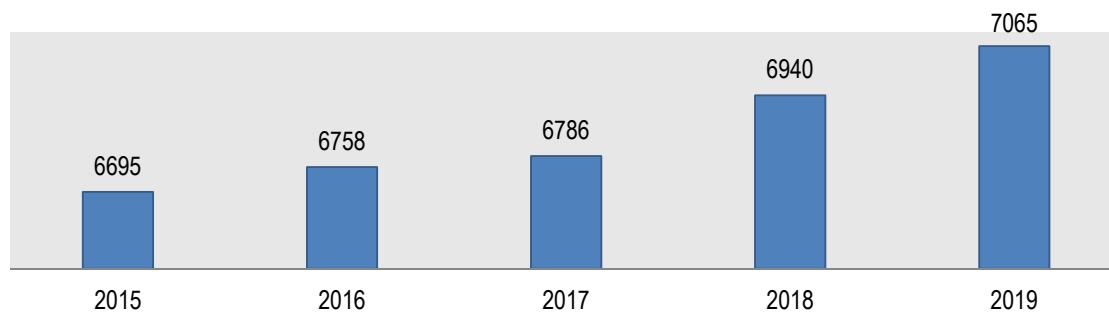
Grafikon 24. Nesilice u EU prema zemljama (%) / Laying hens in EU by countries

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/eggs-dashboard_en.pdf

Kokoši nesilice u EU godišnje proizvedu više od 7 milijuna tona jaja. EU je drugi svjetski proizvođač jaja (prvi je Kina), značajan je izvoznik jaja i proizvoda od jaja. Proizvodnja konzumnih jaja u stalnom je porastu. Podaci za 2019. nisu konačni, ali očekuje se povećanje za 1-2 %.

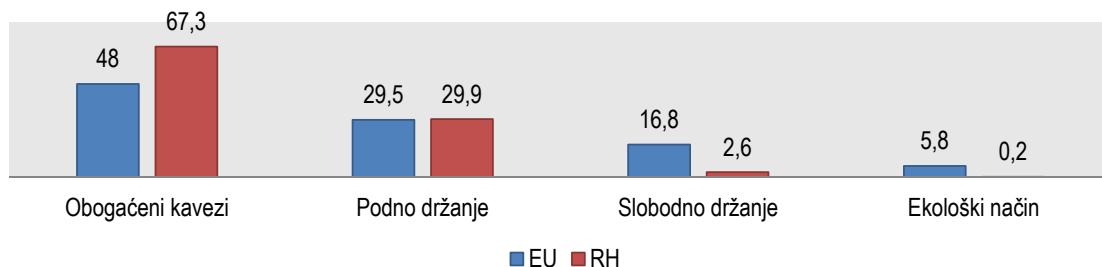
Grafikon 25. Proizvodnja konzumnih jaja u EU (000 t) / EU egg production

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/eggs-dashboard_en.pdf

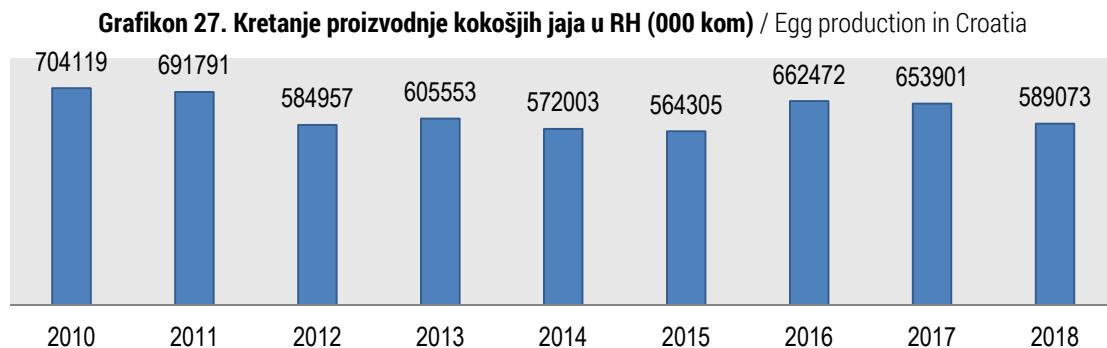
Europsko zakonodavstvo dozvoljava držanje nesilica u obogaćenim kavezima, držanje na podu, slobodno držanje i uzgoj po ekološkim načelima. U EU postoji gotovo 400 milijuna kokoši nesilica, a prema načinu držanja više od 50% je izvan kaveza. Usporedba načina držanja nesilica u EU i RH pokazuje nepovoljan odnos držanja nesilica u RH. Više od 67 % nesilica u RH drže se u kaveznom načinu, za razliku od 48 % u EU.

Grafikon 26. Način držanja nesilica u EU (%) / Laying hens production system in EU and Croatia

https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/food-farming-fisheries/farming/documents/eggs-dashboard_en.pdf

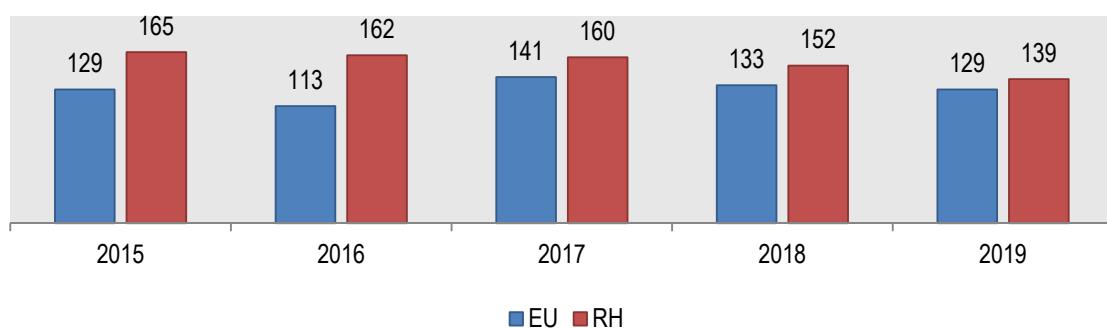
Ukupna proizvodnja jaja u RH tijekom ovog desetljeća imala je velike oscilacije. Od 2012. godine do 2015. godine uočljivo je značajno smanjenje obima proizvodnje. Od 2016. godine slijedi oporavak proizvodnje, a 2018. godine ponovno dolazi do značajnijeg smanjenja proizvodnje (-11%).

<https://www.dzs.hr/>

Cijena jaja u RH već niz godina ima padajući trend. Prosječna cijena jaja tijekom 2019. godine bila za 9,5% manja nego prethodne godine. Cijena jaja u RH veća je od prosječne cijene u EU za 8,1%.

Grafikon 28. Kretanje cijene jaja u EU i RH (euro/100kg) / Egg price in EU and Croatia

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/animals-and-animal-products/animal-products/eggs_en

Vanjsko trgovinska bilanca u prometu jaja iskazuje se kroz deficit. Uvoz je tijekom 2019. godine bio za 13,7% niži, a izvoz za 33% veći. Odnos uvoza i izvoza bio je 71:29.

Grafikon 29. Uvoz i izvoz jaja u RH (t) / Import and export of eggs in Croatia

<https://www.dzs.hr/>

2.5. SURADNJA S UZGOJNIM UDRUŽENJIMA COOPERATION WITH BREEDING ORGANIZATIONS

Suradnja s uzgojnim udruženjima zauzima važan dio aktivnosti Centra za stočarstvo HAPIH-a. Ona se ponajprije očituje u pružanju stručne pomoći u provedbi specifičnih aktivnosti iz uzgojnih programa te tehničke podrške u radu uzgojnih udruženja, s posebnim naglaskom na rad i razvoj središnjih uzgajivačkih saveza. Sukladno Zakonu o uzgoju domaćih životinja (NN 115/2018) Centar za stočarstvo HAPIH-a pruža stručnu i tehničku podršku većini uzgojnih udruženja. Nakon provedenog postupka registracije prema navedenom zakonu, u Republici Hrvatskoj trenutno djeluje 19 uzgojnih udruženja, od čega jedno u ovčarstvu i kozarstvu (Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza), koji je odabrao HAPIH za partnera u provedbi uzgojnih programa. Uloga HAPIH-a kao treće strane je provedba specifičnih tehničkih aktivnosti u upravljanju uzgojnim programima, kao što su: testiranje rasta, razvoja, proizvodnih odlika (fenotip), genetsko vrednovanje, vođenje matičnih knjiga, priprema podataka za izdavanje zootehničkog certifikata, uspostava i vođenje baze podataka itd. Ravnatelj HAPIH-a doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić dana 6. rujna 2019. godine u sklopu 27. jesenskog međunarodnog bjelovarskog sajma potpisao je Ugovor o provedbi specifičnih tehničkih aktivnosti u upravljanju uzgojnim programom s potpredsjednicom Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza gospođom Nevenkom Gadanec.

Rezultati provedbe uzgojnih programa prema vrsti i pasmini prikazani su u poglavljiju Provedba aktivnosti.

UZGOJNO UDRUŽENJE**logo****Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza**

Ilica 101 10000 Zagreb

Tel. +385 (1) 3903 133

savez@ovce-koze.hr, www.ovce-koze.hr

Uzgojno udruženje u peradarstvu je Hrvatski savez uzgajivača izvornih pasmina peradi.

Jedna od aktivnosti Centra za stočarstvo je priprema podataka za izradu zootehničih certifikata, čije izdavanje obavlja uzgojno udruženje. Tako smo u 2019. godini uz potporu djelatnika Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede sudjelovali u izradi 1.493 zootehničkih certifikata za uzgojno valjane ovce i koze

Zajedno sa Hrvatskim savezom uzgajivača ovaca i koza organizirali smo 21. Savjetovanje uzgajivača ovaca i koza u Svetom Martinu na Muri te jubilarnu 20. Izložbu hrvatskih ovčijih i kozjih sireva.

Djelatnici Centra za stočarstvo pomažu u pripremi i organizaciji godišnjih skupština uzgojnih udruženja, pa je tako godišnja skupština Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza održana u Sv. Martin na Muri dana 17. listopada 2019.

Nadalje, zajednički smo sudjelovali u pripremi i organizaciji stočarskih izložbi i smotri, pri čemu posebno mjesto pripada Državnoj stočarskoj izložbi u Gudovcu, koja je održana 6-8. rujna 2019. godine u sklopu Međunarodnog jesenskom bjelovarskog sajma. Ništa manje važna nije niti naša suradnja na uređivanju stručnog glasila Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza (vidi poglavlje Stručni skupovi i ostale aktivnosti).

3. PROVEDBA AKTIVNOSTI / ACTIVITIES

U ovom poglavlju prikazani su pokazatelji brojnog stanja te rezultati testiranja rasta, razvoja, proizvodnih odlika, genetskog vrednovanja i provedbe uzgojnih programa u ovčarstvu i kozarstvu.

Podaci o brojnom stanju prikupljeni su u jedinstvenim registrima koje vodi Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede (MP).

Rezultati testiranja rasta, razvoja i proizvodnih odlika uzgojno valjanih ovaca i koza prikupljeni su od strane Centra za stočarstvo Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH).

Obrada podataka napravljena je u Upravi za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede (MP).

Laboratorijska analitika uzorka mlijeka obavljena je u Središnjem laboratoriju za kontrolu kvalitete mlijeka u sklopu Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH).

Genetsko vrednovanje napravljeno je u Upravi za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede (MP).

3.1. OVČARSTVO / SHEEP BREEDING

3.1.1. Brojno stanje ovaca / Figures in sheep breeding

Podaci o brojnom stanju ovaca prikupljeni su u Jedinstvenom registru ovaca i koza, kojeg vodi Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede, a odnose se na dan 31.12.2019. godine.

Tablica 1. Broj ovaca i gospodarstava prema županiji / The total number of sheep and herds by county

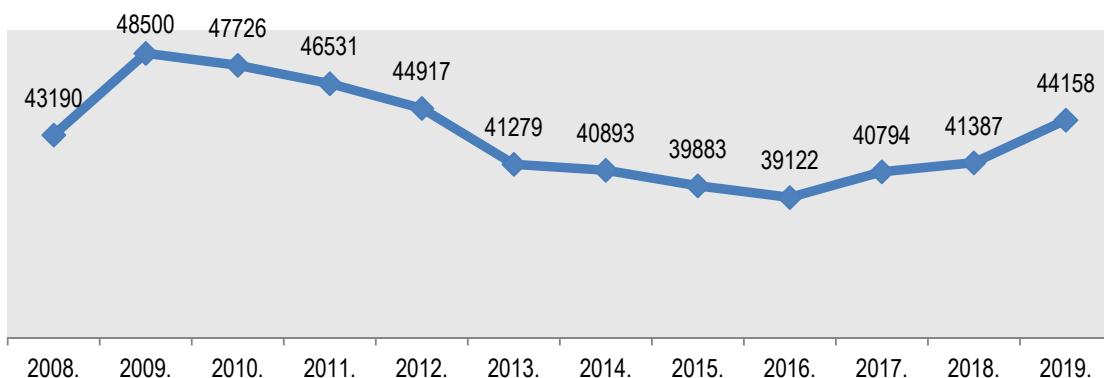
Županija / County	Gospodarstva / Farms	Grla / Heads
Bjelovarsko-bilogorska	2.321	60.249
Brodsko-posavska	539	35.446
Dubrovačko-neretvanska	162	7.669
Grad zagreb	79	2.816
Istarska	540	16.317
Karlovačka	1.250	30.371
Koprivničko-križevačka	735	12.560
Krapinsko-zagorska	523	5.772
Ličko-senjska	1.896	83.299
Međimurska	62	913
Osječko-baranjska	893	40.764
Požeško-slavonska	808	22.327
Primorsko-goranska	800	38.723
Sisačko-moslavačka	2.118	42.554
Splitsko-dalmatinska	825	49.288
Šibensko-kninska	1.014	57.007
Varaždinska	248	3.862
Virovitičko-podravska	782	24.279
Vukovarsko-srijemska	531	19.857
Zadarska	1.690	113.133
Zagrebačka	960	32.664
Sve / All	18.776	699.870

Izvor / Source: MP

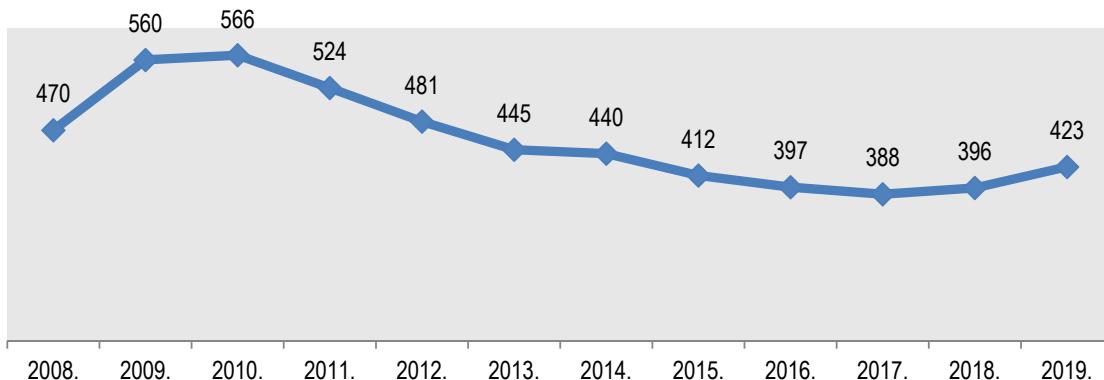
Tablica 2. Brojno stanje uzgojno valjanih ovaca i uzgajivača / The number of herdbook sheep and breeders

Županija County	2018.		2019.	
	Grla Heads	Uzgajivači Beeders	Grla Heads	Uzgajivači Beeders
Zagrebačka	39	1	78	2
Krapinsko-zagorska	261	10	189	10
Varaždinska	271	5	282	9
Međimurska	48	3	58	3
Koprivničko-križevačka	211	7	240	7
Bjelovarsko-bilogorska	1.010	23	1.061	23
Sisačko-moslavačka	391	9	433	10
Virovitičko-podravska	24	1	591	3
Požeško-slavonska	179	4	123	4
Brodsko-posavska	311	5	385	8
Osječko-baranjska	1.236	16	1.098	20
Vukovarsko-srijemska	2.107	17	2.268	23
Karlovačka	2.123	21	1.905	23
Primorsko-goranska	2.719	38	2.618	37
Istarska	1.428	16	1.606	18
Ličko-senjska	8.539	31	10.041	42
Zadarska	8.816	62	8.019	52
Šibensko-kninska	6.682	79	7.938	81
Splitsko-dalmatinska	4.140	23	4.238	23
Dubrovačko-neretvanska	852	25	987	25
Sve / All	41.387	396	44.158	423

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 30. Kretanje ukupno broja uzgojno valjanih ovaca / Total number of herdbook sheep by year

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 31. Kretanje broja uzgajivača uzgojno valjanih ovaca / Total number of herdbook herds by year

Izvor / Source: MP i HAPIH

Pasmine ovaca / Sheep breeds

Uzgojni program provodi se u 17 pasmina ovaca, od čega je 9 izvornih i 8 inozemnih pasmina. Uzgojno udruženje je Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza, dok Centar za stočarstvo HAPIH-a provodi specifične aktivnosti iz uzgojnog programa.

Izvorne pasmine lička (13.043 grla ili 29,5%) i dalmatinska pramenka (12.454 grla ili 28%) predstavljaju glavni dio uzgojno valjane populacije izvornih pasmina ovaca, a romanovska ovca s 2.486 grla najbrojnija je inozemna pasmina.

Tablica 3. Pasminski sastav uzgojno valjanih ovaca prema županiji
Breed structure of herdbook sheep by county

Pasmina Breed	Županija County	Ovce Ewes	Šilježice Yearlings	Ovnovi Rams	Svi All
Istarska ovca	Istarska	1.298	213	68	1.579
	Varaždinska	46	5	2	53
	Sve / All	1.344	218	70	1.632
Creska ovca	Primorsko-goranska	877	151	34	1.062
	Sve / All	877	151	34	1.062
Krčka ovca	Istarska	23	3	1	27
	Primorsko-goranska	445	99	9	554
	Sve / All	468	102	10	580
Paška ovca	Ličko-senjska	827	114	30	971
	Zadarska	3.802	547	150	4.499
	Sve / All	4.629	661	180	5.470
Dubrovačka ovca – ruda	Dubrovačko-neretvanska	707	220	60	987
	Šibensko-kninska	44	7	1	53
	Sve / All	751	227	61	1.039

Pasmina Breed	Županija County	Ovce Ewes	Šilježice Yearlings	Ovnovi Rams	Svi All
Lička pramenka	Bjelovarsko-bilogorska	14			14
	Karlovačka	722	71	32	825
	Ličko-senjska	7.651	1137	282	9.070
	Sisačko-moslavačka	17	1	1	19
	Splitsko-dalmatinska	336	94	7	437
	Šibensko-kninska	27	4	1	32
	Zadarska	1.890	699	57	2.646
	Sve / All	10.657	2.006	380	13.043
Dalmatinska pramenka	Splitsko-dalmatinska	3.207	513	81	3.801
	Šibensko-kninska	6.880	757	183	7.820
	Zadarska	723	96	14	833
	Sve / All	10.810	1.366	278	12.454
Cigaja	Brodsko-posavska	228	73	7	308
	Osječko-baranjska	119	8	3	132
	Požeško-slavonska	58	9	4	71
	Vukovarsko-srijemska	651	66	20	737
	Sve / All	1.056	156	34	1.246
Rapska ovca	Primorsko-goranska	557	61	18	636
	Sve / All	557	61	18	636
Travnička pramenka	Bjelovarsko-bilogorska	26	19	4	49
	Sisačko-moslavačka	34	11	4	49
	Varaždinska	86	19	3	108
	Sve / All	146	49	11	206
Njemački merino	Bjelovarsko-bilogorska	71	3	3	79
	Brodsko-posavska	10		1	11
	Osječko-baranjska	136	15	7	158
	Požeško-slavonska	47	2	3	52
	Sisačko-moslavačka	69	28	4	101
	Varaždinska	6		1	7
	Vukovarsko-srijemska	928	116	17	1.061
	Sve / All	1.267	164	36	1.467
Suffolk	Bjelovarsko-bilogorska	2	1		3
	Međimurska	19	3		22
	Sisačko-moslavačka	38	15	8	61
	Sve / All	59	19	8	86

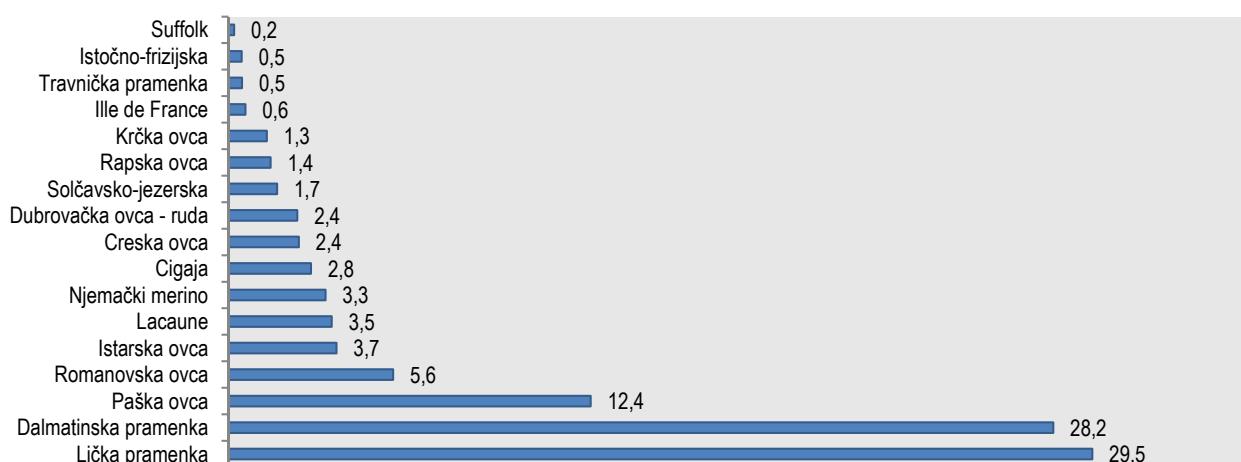
Pasmina Breed	Županija County	Ovce Ewes	Šilježice Yearlings	Ovnovi Rams	Svi All
Romanovska ovca	Bjelovarsko-bilogorska	373	31	21	432
	Karlovačka	86	9	8	103
	Koprivničko-križevačka	140	34	18	193
	Krapinsko-zagorska	57	18	4	82
	Međimurska	34		2	36
	Osječko-baranjska	540	83	59	690
	Primorsko-goranska	321	2	6	330
	Sisačko-moslavačka	5	8	2	15
	Šibensko-kninska	18	15	1	34
	Varaždinska	75	6	5	86
	Virovitičko-podravska	21	7	3	39
	Vukovarsko-srijemska	278	57	20	366
	Zadarska	26	9	6	41
	Zagrebačka	56	14	8	78
Sve / All		2.030	293	163	2.486
Istočno-frizijska	Bjelovarsko-bilogorska	55	13		68
	Brodsko-posavska	12	5		17
	Karlovačka	30	1		31
	Krapinsko-zagorska	33	13		46
	Primorsko-goranska	29	8	1	38
	Sve / All	159	40	1	200
Solčavsko-jezerska	Bjelovarsko-bilogorska	264	33	6	303
	Karlovačka	98	4	3	105
	Koprivničko-križevačka	42	3	3	50
	Krapinsko-zagorska	61		3	64
	Sisačko-moslavačka	167	12	9	195
	Varaždinska	7	18	3	28
	Sve / All	639	70	27	736
Lacaune	Bjelovarsko-bilogorska	58	26	4	88
	Karlovačka	601	199	41	846
	Virovitičko-podravska	478	64	18	560
	Vukovarsko-srijemska	49	18	3	70
	Sve / All	1.186	307	66	1.559
Ille de France	Bjelovarsko-bilogorska	16	12	6	34
	Brodsko-posavska	46	1	2	49
	Osječko-baranjska	105	17	6	128
	Vukovarsko-srijemska	27	7	11	45
	Sve / All	194	37	25	256
Sve / All		36.829	5.927	1.402	44.158

Izvor / Source: MP i HAPIH

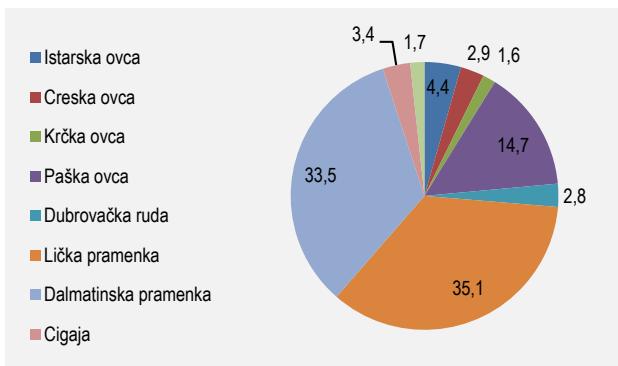
Tablica 4. Pasmine uzgojno valjanih ovaca prema kategoriji / Breeds of herdbook sheep by category

Pasmina	2018.			2019.			
	Grla Heads	Uzgajivači Breeders	Ovce Ewes	Šiljezice Yearlings	Ovnovi Rams	Sva grla All heads	Uzgajivači Breeders
Istarska ovca	1.484	17	1344	218	70	1.632	18
Creska ovca	1.006	9	877	151	34	1.062	9
Krčka ovca	533	5	468	102	10	580	6
Paška ovca	5.276	51	4.629	661	180	5.470	51
Dubrovačka ruda	897	26	751	227	61	1.039	26
Lička pramenka	12.588	52	10.657	2.006	380	13.043	54
Dalmatinska pramenka	11.149	105	10.810	1.366	278	12.454	105
Cigaja	1.325	12	1.056	156	34	1.246	13
Rapska ovca	772	22	557	61	18	636	21
Travnička pramenka	195	3	146	49	11	206	3
Merinolandschaf	1.413	16	1.267	164	36	1.467	17
Suffolk	48	2	59	19	8	86	3
Romanovska ovca	2.638	47	2.030	293	163	2.486	60
Istočnofrizijska	222	6	159	40	1	200	6
Solčavsko-jezerska	814	16	639	70	27	736	17
Lacaune	972	3	1.186	307	66	1.559	5
Ille de France	55	4	194	37	25	256	9
Sve / All	41.387	396	36.829	5.927	1.402	44.158	423

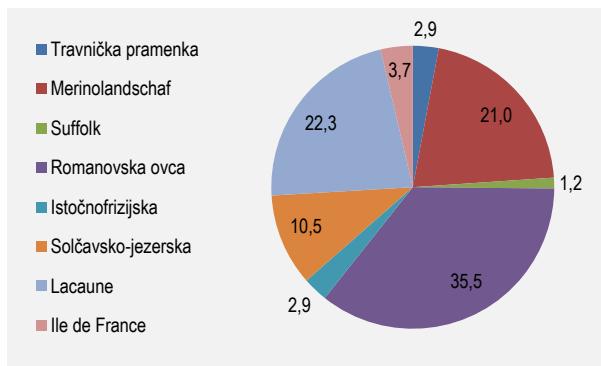
Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 32. Uzgojno valjane ovce prema pasmini, % / Herdbook sheep by breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 33. Pasminska struktura hrvatskih izvornih pasmina, % / Breed structure of croatian local breeds

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 34. Pasminska struktura inozemnih pasmina, % / Breed structure of imported breeds

Izvor / Source: MP i HAPIH

Hrvatske izvorene pasmine / Local sheep breeds**Cigaja****Tablica 5. Brojčani pokazatelji cigaje**

The numerical indicators of cigaja sheep

Cigaja	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	3.000
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	1.246
Uzgajivači / Breeders	13
Prosječna veličina stada / Average herd size	96

Izvor / Source: MP i HAPIH

Creska ovca**Tablica 6. Brojčani pokazatelji creske ovce**

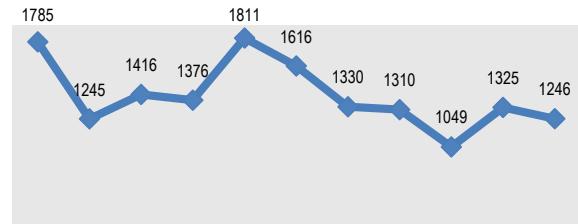
The numerical indicators of creska sheep

Creska ovca	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	15.000
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	1.062
Uzgajivači / Breeders	9
Prosječna veličina stada / Average herd size	118

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 35. Broj uzgojno valjanih grla cigaje

The total number of herdbook sheep in cigaja breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 36. Broj uzgojno valjanih grla creske ovce

The total number of herdbook sheep in creska breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Dalmatinska pramenka

Tablica 7. Brojčani pokazatelji dalmatinske pramenke

The numerical indicators of dalmatinska pramenka breed

Dalmatinska pramenka	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	280.000
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	12.454
Uzgajivači / Breeders	105
Prosječna veličina stada / Average herd size	119

Izvor / Source: MP i HAPIH

Dubrovačka ovca – ruda

Tablica 8. Brojčani pokazatelji dubrovačke rude

The numerical indicators of Dubrovačka ruda breed

Dubrovačka ruda	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	897
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	1039
Uzgajivači / Breeders	26
Prosječna veličina stada / Average herd size	40

Izvor / Source: MP i HAPIH

Istarska ovca

Tablica 9. Brojčani pokazatelji istarske ovce

The numerical indicators of Istrian sheep

Istarska ovca	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	1.484
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	1.632
Uzgajivači / Breeders	18
Prosječna veličina stada / Average herd size	91

Izvor / Source: MP i HAPIH

Krčka ovca

Tablica 10. Brojčani pokazatelji krčke ovce

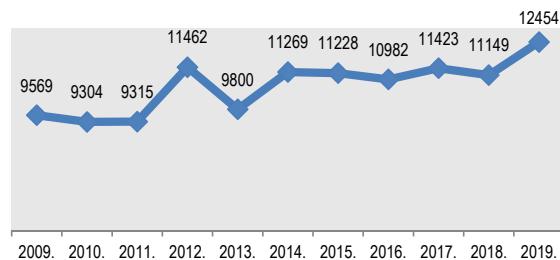
The numerical indicators of krčka sheep

Krčka ovca	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	18.000
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	580
Uzgajivači / Breeders	6
Prosječna veličina stada / Average herd size	97

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 37. Broj uzgojno valjanih grla dalmatinske pramenke

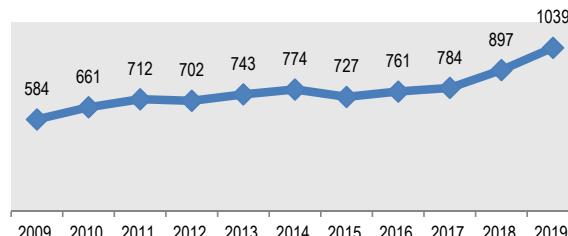
/ The total number of herdbook sheep in dalmatinska pramenka breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 38. Broj uzgojno valjanih grla dubrovačke rude

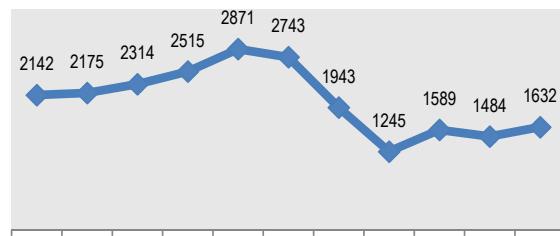
/ The total number of herdbook sheep in dubrovačka ruda

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 39. Broj uzgojno valjanih grla istarske ovce

/ The total number of herdbook sheep in Istrian breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 40. Broj uzgojno valjanih grla krčke ovce

/ The total number of herdbook sheep in krčka breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

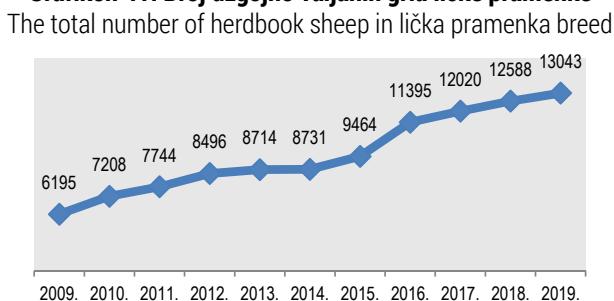
Lička pramenka

Tablica 11. Brojčani pokazatelji ličke pramenke
The numerical indicators of lička pramenka breed

Lička pramenka	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	30.000
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	13.043
Uzgajivači / Breeders	54
Prosječna veličina stada / Average herd size	242

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 41. Broj uzgojno valjanih grla ličke pramenke

Izvor / Source: MP i HAPIH

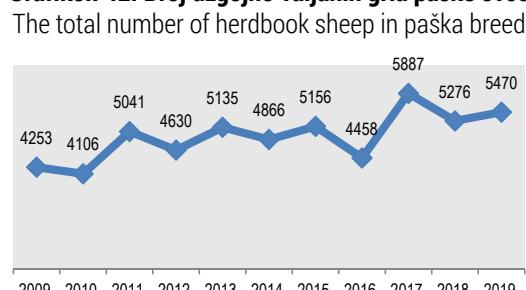
Paška ovca

Tablica 12. Brojčani pokazatelji paške ovce
The numerical indicators of paška sheep

Paška breed Paška ovca	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	30.000
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	5.470
Uzgajivači / Breeders	51
Prosječna veličina stada / Average herd size	107

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 42. Broj uzgojno valjanih grla paške ovce

Izvor / Source: MP i HAPIH

Rapska ovca

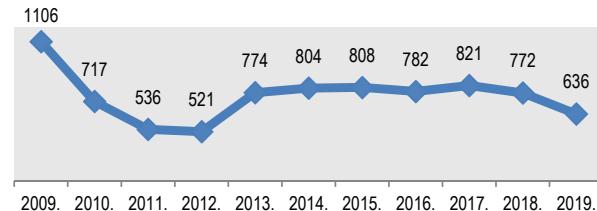
Tablica 13. Brojčani pokazatelji rapske ovce
The numerical indicators of rapska sheep

Rapska ovca	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	6.500
Ugojno valjana grla / Herdbook sheep	636
Uzgajivači / Breeders	21
Prosječna veličina stada / Average herd size	30

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 43. Broj uzgojno valjanih grla rapske ovce

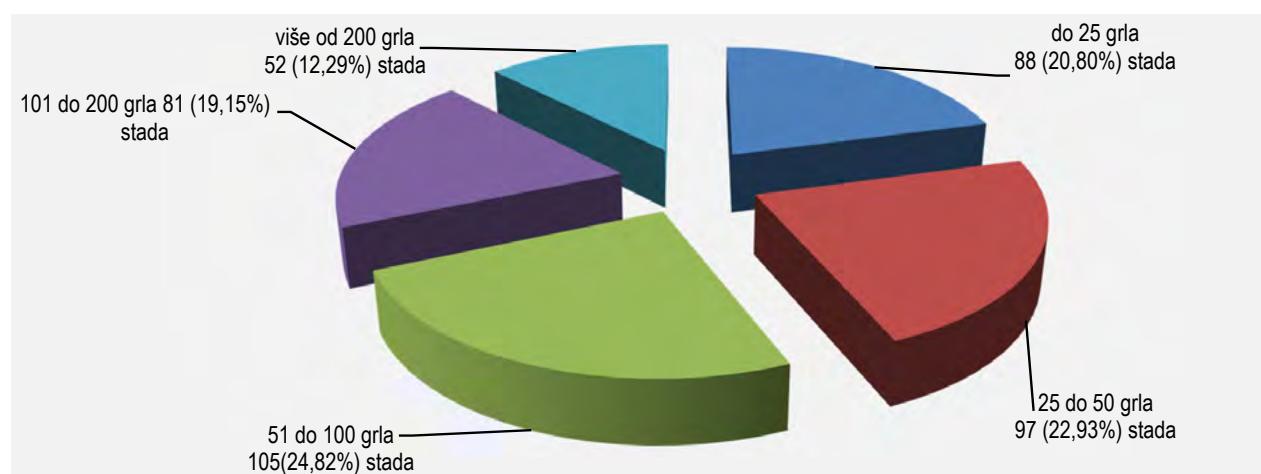
The total number of herdbook sheep in rapska breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

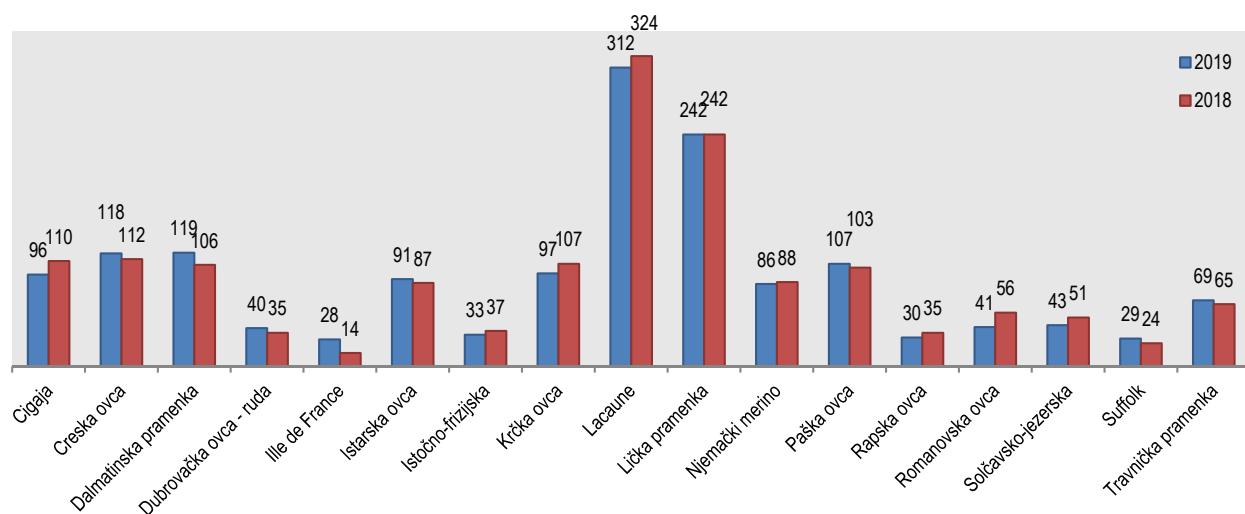
Veličina stada uzgojno valjanih ovaca / The herd size of herdbook herds

Grafikon 44. Veličina stada uzgojno valjanih ovaca, % / Herd size in herdbook herds

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 45. Prosječna veličina stada prema pasmini i godini / Average herd size by breed and year

Izvor / Source: MP i HAPIH

3.1.2. Kontrola proizvodnosti ovaca / Sheep recording

Kontrola proizvodnosti provodi se sukladno preporukama Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja – ICAR (*The International Committee for Animal Recording*). Ista uključuje osobine plodnosti, performance test i kontrolu mlijecnosti. U kontroli mlijecnosti koriste se odobreni mjerni uređaji, dok se bilježenje i pohrana podataka obavlja putem računalne aplikacije. Laboratorijska analitika prikupljenih uzoraka mlijeka vrši se u laboratoriju za mlijeko Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda.

Reprodukcijske odlike uzgojno valjanih ovaca / Reproductive characteristics in herdbook herds

Tablica 14. Reprodukcijske odlike uzgojno valjanih ovaca / Reproductive characteristics in herdbook herds

Pasmina Breed	Broj ovaca Number of ewes	Broj janjenja No. of lambings	Broj janjadi No. of lambs	Indeks janjenja* Index of lambing	Veličina legla** Litter size
Cigaja	954	960	971	1,0	1,0
Creska ovca	702	713	732	1,0	1,0
Dalmatinska pramenka	10.284	10.421	10.625	1,0	1,0
Dubrovačka ovca-ruda	714	725	742	1,0	1,0
Ille de France	191	196	230	1,0	1,2
Istarska ovca	1.100	1.117	1135	1,0	1,0
Istočno-frizijska	154	154	190	1,0	1,2
Krčka ovca	384	390	399	1,0	1,0
Lacaune	1.039	1.061	1.430	1,0	1,4
Lička pramenka	9.919	10.067	10.441	1,0	1,0
Njemački merino	1.201	1.213	1.310	1,0	1,1
Paška ovca	3.910	3.925	3.966	1,0	1,0
Rapska ovca	506	520	542	1,0	1,0
Romanovska ovca	2.000	2.248	3.913	1,1	1,7
Solčavsko-jezerska	540	568	679	1,1	1,2
Suffolk	25	27	36	1,1	1,3
Travnička pramenka	141	142	206	1,0	1,5
Sve / All	33.764	34.447	37.547	1,0	1,1

Izvor / Source: MP i HAPIH, *Indeks jarenja = broj jarenja / broj koza; **Veličina legla = broj jaradi / broj jarenja

Performance filed test muške janjadi / Performance field test of young rams**Tablica 15. Rezultati performance field testa muške janjadi** / Performance field test results of rams

Pasmina Breed	Ovnovi Rams	Porodna težina (kg) Birth weight	Dnevni prirast (kg) Daily gain	Težina na kraju testa (kg) Weight at the end of the test
Cigaja	8	4,0	0,3	33,6
Dalmatinska pramenka	46	3,3	0,2	25,8
Ille de France	25	4,2	0,3	38,4
Istarska ovca	37	4,8	0,2	27,5
Lacaune	4	2,4	0,3	33,7
Lička pramenka	68	3,6	0,3	31,6
Njemački merino	27	4,7	0,3	40,4
Paška ovca	4	3,5	0,2	28,6
Romanovska ovca	104	3,0	0,3	31,7
Solčavsko-jezerska	34	4,3	0,3	39,6
Suffolk	9	3,9	0,3	33,2
Travnička pramenka	4	4,4	0,4	41,2
Sve / All	370	3,8	0,3	33,8

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 16. Broj testiranih ovnova prema pasmini / The number of tested rams by breed

Godina Year	Broj testiranih ovnova Number of tested rams	Broj pasmina Number of breeds
2014.	412	14
2015.	531	16
2016.	431	14
2017.	482	15
2018.	479	16
2019.	370	12

Izvor / Source: MP i HAPIH

Mlijeko / Milk**Tablica 17. Proizvodnja mlijeka paške ovce / Milk production in Paška breed**

Razdoblje mužnje / Milking period												
Laktacija Lactation	Broj zaključenih laktacija Number of recorded lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Razdoblje sisanja (dani) Suckling period (days)	Razdoblje mužnje (dani) Milking period (days)	Mlijeko u laktaciji (kg) Milk yield in lactation	Posisano mlijeko (kg) Milk yield in suckling period	Količina mlijeka (kg) Milk yield	Dnevna količina mlijeka (kg) Daily milk yield	Mast (%) Fat	Mast (kg) Fat	Bjelančevine (%) Proteins	Bjelančevine (kg) Proteins
1.	290	160	40	120	112,4	28,3	84,1	0,7	7,3	6,1	5,8	4,9
2.	409	166	38	127	130,2	31,3	98,9	0,8	7,3	7,2	5,9	5,8
3.	399	170	38	132	134,0	32,5	101,5	0,8	7,2	7,3	5,9	6,0
4.	346	170	38	131	138,8	34,8	104,1	0,8	7,4	7,7	5,9	6,1
≥5	1189	167	39	128	126,0	31,3	94,7	0,7	7,6	7,2	6,0	5,6
Prosjek / Average	167	39	128	128,1	31,6	96,4	0,8	7,4	7,1	5,9	5,7	

Izvor / Source: MP i HAPIH, napomena: AT i B4 metoda / AT and B4 method

Tablica 18. Proizvodnja mlijeka istarske ovce / Milk production in Istrian breed

Razdoblje mužnje / Milking period												
Laktacija Lactation	Broj zaključenih laktacija Number of recorded lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Razdoblje mužnje (dani) Milking period (days)	Mlijeko u laktaciji (kg) Milk yield in lactation	Posisano mlijeko (kg) Milk yield in suckling period	Količina mlijeka (kg) Milk yield	Dnevna količina mlijeka (kg) Daily milk yield	Mast (%) Fat	Mast (kg) Fat	Bjelančevine (%) Proteins	Bjelančevine (kg) Proteins	
1.	143	153	41	112	118,8	32,6	86,2	0,8	6,6	5,8	5,8	5,0
2.	125	157	43	114	119,6	32,9	86,7	0,8	6,4	5,6	5,8	5,1
3.	125	168	41	128	155,6	38,4	117,2	0,9	6,5	7,5	5,8	6,7
4.	85	168	47	121	148,1	40,9	107,2	0,9	6,7	7,1	5,9	6,2
≥5	128	174	46	128	180,8	53,0	127,8	1,0	6,8	8,6	6,0	7,7
Prosjek / Average	164	43	121	147,1	40,7	106,5	0,9	6,6	7,0	5,9	6,3	

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 19. Proizvodnja mlijeka istočno frizijske ovce / Milk production in East Friesian sheep

Razdoblje mužnje / Milking period												
Laktacija Lactation	Broj zaključenih laktacija Number of recorded lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Razdoblje sisanja (dani) Suckling period (days)	Razdoblje mužnje (dani) Milking period (days)	Mlijeko u laktaciji (kg) Milk yield in lactation	Posisano mlijeko (kg) Milk yield in suckling period	Količina mlijeka (kg) Milk yield	Dnevna količina mlijeka (kg) Daily milk yield	Mast (%) Fat	Mast (kg) Fat	Bjelančevine (%) Proteins	Bjelančevine (kg) Proteins
1.	9	244	60	184	250,0	80,3	169,7	0,9	5,4	9,0	4,7	7,8
2.	8	221	51	170	250,8	64,3	186,5	1,1	6,6	12,0	5,6	10,5
3.	29	231	61	169	324,3	103,9	220,3	1,3	6,2	13,2	5,2	11,7
4.	8	243	70	174	348,2	125,9	222,3	1,3	5,6	12,4	4,6	10,4
≥5	18	224	70	154	244,2	93,4	150,8	0,9	5,2	7,7	4,1	6,3
Prosjek / Average	231	63	168	289,5	96,4	193,1	1,1	5,8	11,1	4,8	9,6	

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 20. Proizvodnja mlijeka ovaca pasmine Lacuane / Milk production in Lacuane breed

Razdoblje mužnje / Milking period												
Redni broj laktacije Number of lactation	Broj zaključenih laktacija Number of recorded lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Razdoblje sisanja (dani) Suckling period (days)	Razdoblje mužnje (dani) Milking period (days)	Mlijeko u laktaciji (kg) Milk yield in lactation	Posisano mlijeko (kg) Milk yield in suckling period	Količina mlijeka (kg) Milk yield	Dnevna količina mlijeka (kg) Daily milk yield	Mast (%) Fat	Mast (kg) Fat	Bjelančevine (%) Proteins	Bjelančevine (kg) Proteins
1.	54	229	45	184	263,5	116,9	146,6	1,2	7,2	14,6	5,3	10,8
2.	166	260	38	222	297,9	98,7	199,2	1,2	7,7	15,1	5,5	10,9
3.	51	272	34	238	265,4	89,1	196,3	1,1	7,8	13,7	5,6	9,9
4.	45	252	32	220	277,0	94,4	182,6	1,1	7,8	14,2	5,5	10,1
≥5	50	253	37	216	263,9	88,5	175,4	1,0	7,7	13,5	5,5	9,6
Prosjek / Average	255	37	218	283,9	98,1	185,7	1,1	7,6	14,5	5,5	10,5	

Izvor / Source: MP i HAPIH

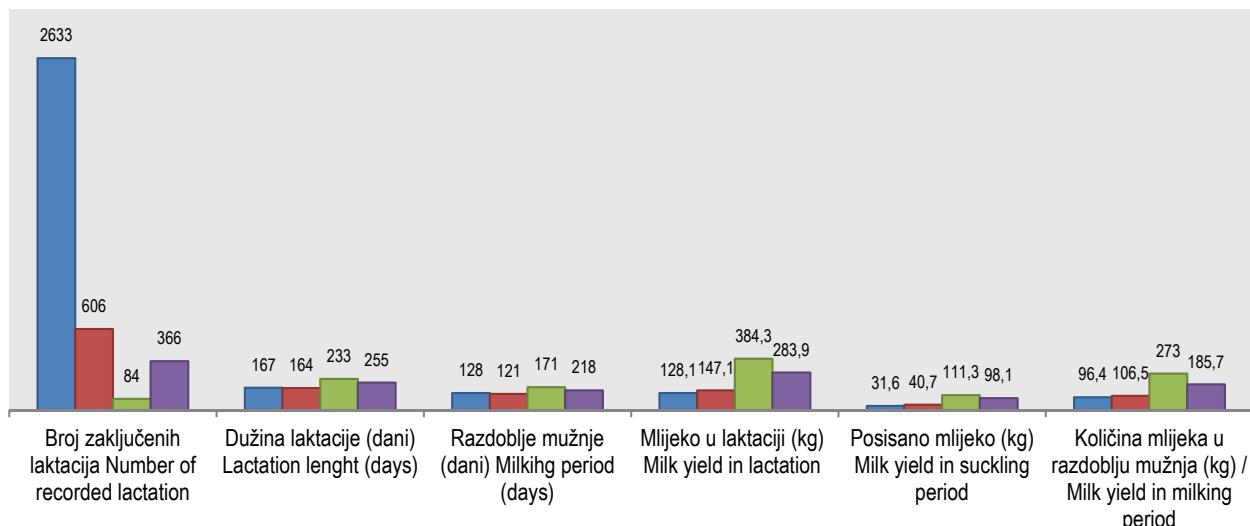
Tablica 21. Ukupan broj zaključenih laktacija prema pasmini / Total number of completed lactations by breed

Pasmina Breed	Godina / Year						
	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Istočnofrizijska ovca	362	346	163	87	74	59	84
Istarska ovca	1.140	1.067	745	721	690	652	606
Paška ovca	2.605	2.488	2.557	2.823	2.948	2.970	2.633
Lacaune	0	0	0	199	181	395	366
Sve / All	4.107	3.901	3.465	3.830	3.893	4.076	3.689

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 46. Prosječne laktacijske vrijednosti prema pasmini / Average lactation values by breed

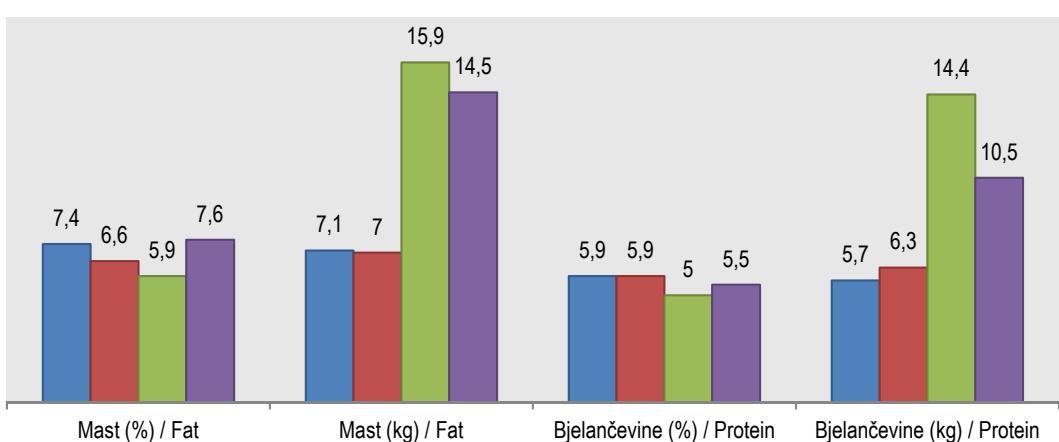
■ paška ■ istarska ■ istočno frizijska ■ Lacaune

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 47. Mliječna mast i bjelančevine prema pasmini / Fat and protein by breed

■ paška
■ istarska
■ istočno frizijska
■ Lacaune

Izvor / Source: MP i HAPIH

3.1.3. Najbolje ovce i stada / Top sheep and herds**Tablica 22. Najbolje ovce istočno frizijske pasmine / The best sheep of East Friesian breed**

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) / Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder	
1.	HR 430922661	3	245	556,9	5,1	5,8	Jure	Golek Kokinac
2.	HR 530922662	3	247	527,8	5,4	5,8	Jure	Golek Kokinac
3.	HR 130922667	3	235	519,5	5,2	5,9	Jure	Golek Kokinac
4.	HR 530751459	4	244	504,2	5,5	5,7	Jure	Golek Kokinac
5.	HR 330922669	3	254	468,1	6,3	6,0	Jure	Golek Kokinac
6.	HR 930922674	3	243	467,1	5,9	6,0	Jure	Golek Kokinac
7.	HR 730651314	3	246	461,6	5,2	5,8	Jure	Golek Kokinac
8.	HR 630922663	3	258	446,4	5,7	6,0	Jure	Golek Kokinac
9.	HR 820241515	5	264	397,6	4,1	3,4	Alojz	Biljak Peršaves
10.	HR 730646470	4	271	390,6	4,6	3,6	Alojz	Biljak Peršaves
11.	HR 330646467	4	263	384,6	4,5	3,6	Alojz	Biljak Peršaves
12.	HR 130753732	3	255	364,7	4,8	3,5	Alojz	Biljak Peršaves
13.	HR 630557675	3	218	357,3	8,1	5,7	Poljo lika d.o.o.	Ličko Petrovo Selo
14.	HR 230753907	3	257	353,0	6,3	4,9	Josip	Lamot Gornji Macelj
15.	HR 130753765	3	269	350,5	4,4	3,5	Alojz	Biljak Peršaves
16.	HR 730646314	4	237	349,9	6,2	5,2	Josip	Lamot Gornji Macelj
17.	HR 930753764	3	266	345,9	4,4	3,4	Alojz	Biljak Peršaves
18.	HR 331229437	1	250	342,7	3,7	3,3	Alojz	Biljak Peršaves
19.	HR 530379318	5	252	342,5	5,0	3,4	Alojz	Biljak Peršaves
20.	HR 730753762	3	256	333,9	4,3	3,7	Alojz	Biljak Peršaves
21.	HR 830453661	4	232	331,5	4,6	3,9	Alojz	Biljak Peršaves
22.	HR 230453664	5	255	329,8	4,5	3,8	Alojz	Biljak Peršaves
23.	HR 520326998	5	254	326,5	4,1	3,5	Alojz	Biljak Peršaves
24.	HR 531229439	1	258	325,2	4,2	3,5	Alojz	Biljak Peršaves
25.	HR 230379323	5	253	324,2	5,1	3,6	Alojz	Biljak Peršaves
26.	HR 130379322	5	253	322,3	4,5	3,4	Alojz	Biljak Peršaves
27.	HR 130453663	5	238	318,6	4,3	3,6	Alojz	Biljak Peršaves
28.	HR 830753763	3	256	311,3	3,9	3,7	Alojz	Biljak Peršaves
29.	HR 230646466	4	266	309,3	4,4	3,6	Alojz	Biljak Peršaves
30.	HR 930753731	3	264	308,8	4,5	3,6	Alojz	Biljak Peršaves
31.	AT 729212130	4	214	287,4	7,8	5,6	Poljo lika d.o.o.	Ličko Petrovo Selo
32.	HR 730617777	3	214	284,2	7,8	5,5	Poljo lika d.o.o.	Ličko Petrovo Selo

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) / Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein		Uzgajivač Breeder
33.	HR 630548146	3	218	281,4	6,0	5,2	Poljo lika	d.o.o. Ličko Petrovo Selo
34.	HR 930327981	5	227	269,9	6,3	6,1	Zvonko	Hrsto Stari Slatinik
35.	HR 130302449	5	231	268,8	5,7	5,6	Zvonko	Hrsto Stari Slatinik
36.	HR 230327983	5	226	266,0	5,0	5,0	Zvonko	Hrsto Stari Slatinik
37.	HR 331407372	1	249	248,2	5,5	5,1	Josip	Lamot Gornji Macelj
38.	HR 430548350	3	218	247,9	6,5	6,0	Poljo lika	d.o.o. Ličko Petrovo Selo
39.	HR 931142273	1	233	244,7	6,4	4,8	Josip	Lamot Gornji Macelj
40.	HR 830861351	2	229	244,4	5,2	5,4	Zvonko	Hrsto Stari Slatinik
41.	HR 430861356	2	225	238,5	6,0	5,9	Zvonko	Hrsto Stari Slatinik
42.	HR 930861352	2	232	238,3	6,4	6,2	Zvonko	Hrsto Stari Slatinik
43.	HR 230557671	3	209	235,7	6,4	5,2	Poljo lika	d.o.o. Ličko Petrovo Selo
44.	HR 130861353	2	222	230,9	7,0	5,9	Zvonko	Hrsto Stari Slatinik
45.	HR 730617760	3	218	228,2	8,3	5,6	Poljo lika	d.o.o. Ličko Petrovo Selo
46.	HR 930617713	4	218	228,0	7,3	5,3	Poljo lika	d.o.o. Ličko Petrovo Selo
47.	HR 431407373	1	243	225,6	5,9	5,1	Josip	Lamot Gornji Macelj
48.	HR 531407374	1	245	224,1	5,1	4,8	Josip	Lamot Gornji Macelj
49.	HR 230986184	1	248	221,3	5,8	5,0	Josip	Lamot Gornji Macelj
50.	HR 231473868	1	227	221,3	5,6	5,3	Zvonko	Hrsto Stari Slatinik

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 23. Najbolje paške ovce / The best sheep of Paška breed

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) / Protein		Uzgajivač Breeder
1.	HR 720562141	5	175	295,3	7,1	5,8	Ivan	Negulić Mandre
2.	HR 830887322	2	279	291,5	8,9	6,7	Krunoslav	Vidas Novalja
3.	HR 630254810	3	178	282,1	7,5	5,4	Dinko	Vidušin Novalja
4.	HR 930414152	4	162	282,0	7,4	5,6	Ivan	Kustić Caska
5.	HR 130454851	5	185	278,4	7,9	6,0	Đovani	Fabijanić Šimuni
6.	HR 230354012	5	173	270,1	6,4	5,7	Šime	Šupraha Mandre
7.	HR 930663988	2	186	269,7	6,2	6,0	Ante	Oštarić Kolan
8.	HR 330070536	5	174	266,8	8,0	5,9	Ivan	Kustić Caska
9.	HR 630650926	3	153	265,1	7,1	5,5	Ivan	Negulić Mandre
10.	HR 530071461	5	170	262,2	8,3	5,8	Ivan	Kustić Caska

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation lenght (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) / Protein	Uzgajivač Breeder
11.	HR 730256139	4	168	261,7	7,2	5,5	Dinko Vidušin Novalja
12.	HR 230073182	5	203	259,5	6,8	5,9	Jelena Zore Novalja
13.	HR 630343927	5	160	259,0	6,9	5,5	Ivan Kustić Caska
14.	HR 630329190	5	186	258,6	7,7	5,7	Đovani Fabijanić Šimuni
15.	HR 630254802	4	169	257,3	7,4	5,8	Dinko Vidušin Novalja
16.	HR 530252862	3	189	255,2	7,1	5,6	Milan Brklača Dinjiška
17.	HR 930593723	3	173	253,8	7,2	5,6	Ivan Kustić Caska
18.	HR 430414024	4	182	252,3	6,5	5,3	Ivan Negulić Mandre
19.	HR 230414146	4	161	250,8	7,7	5,4	Ivan Kustić Caska
20.	HR 530622627	4	184	249,6	6,8	5,8	Đovani Fabijanić Šimuni
21.	HR 930454883	4	193	249,1	7,6	5,5	Đovani Fabijanić Šimuni
22.	HR 730650927	3	192	248,5	7,4	5,4	Ivan Negulić Mandre
23.	HR 320561775	5	185	244,1	6,2	5,2	Franjo Zubović Kolan
24.	HR 830353564	5	177	244,0	7,9	6,5	Zvonko Kustić Kustići
25.	HR 830537167	4	188	243,4	6,8	5,5	Franjo Zubović Kolan
26.	HR 630224169	5	181	243,4	7,2	5,7	Ivan Negulić Mandre
27.	HR 230593717	3	138	243,1	8,2	5,9	Ivan Kustić Caska
28.	HR 730849759	3	176	242,5	8,5	5,7	Franjo Zubović Kolan
29.	HR 630089356	3	192	242,3	7,0	5,5	Milan Brklača Dinjiška
30.	HR 430256136	4	167	242,1	7,4	6,2	Dinko Vidušin Novalja
31.	HR 730254811	4	174	242,0	7,0	5,8	Dinko Vidušin Novalja
32.	HR 530073929	5	181	240,8	6,3	5,3	Ankica Selez Kolan
33.	HR 530414149	3	167	239,6	7,1	5,6	Ivan Kustić Caska
34.	HR 720562034	5	175	239,1	7,0	5,7	Ivan Negulić Mandre
35.	HR 630073368	5	180	238,9	7,0	5,1	Šime Šupraha Mandre
36.	HR 631230653	2	168	236,7	6,9	5,9	Dinko Vidušin Novalja
37.	HR 530255072	3	189	234,6	5,8	6,0	Milan Brklača Dinjiška
38.	HR 630849725	3	176	234,0	6,7	4,8	Franjo Zubović Kolan
39.	HR 830414374	2	173	232,6	6,6	5,8	Domagoj Prtorić Mandre
40.	HR 820128241	5	173	232,2	7,2	6,1	Domagoj Prtorić Mandre
41.	HR 530343950	5	162	231,5	8,3	6,3	Ivan Kustić Caska
42.	HR 830846765	1	176	230,8	8,4	6,3	Tomislav Vidas Novalja
43.	HR 230329162	2	181	230,3	5,9	5,6	Gligora Velebit Mandre
44.	HR 930341859	5	183	229,5	7,9	6,2	Franjo Zubović Kolan
45.	HR 930454941	3	169	228,5	6,7	5,4	Slavica Zubović Mandre

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation lenght (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) / Protein	Uzgajivač Breeder
46.	HR 530229282	4	167	228,4	8,0	5,7	Dinko Vidušin Novalja
47.	HR 930414375	4	176	228,0	6,9	6,1	Domagoj Prtorić Mandre
48.	HR 530593744	3	158	227,7	8,0	5,8	Ivan Kustić Caska
49.	HR 520389211	5	169	226,9	6,6	5,2	Slavica Zubović Mandre
50.	HR 930892769	3	174	226,6	7,1	5,6	Dinko Vidušin Novalja

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 24. Najbolje istarske ovce / The best sheep of Istrian breed

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation lenght (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) / Protein	Uzgajivač Breeder
1.	HR 630472420	2	146	386,2	7,9	5,7	Vindija d.d. Varaždin
2.	HR 830052646	5	224	366,7	7,6	6,9	Peršić Kranjčići
3.	HR 730047703	5	210	362,1	6,4	5,5	Peršić Kranjčići
4.	HR 830200997	5	222	354,6	6,1	6,6	Peršić Kranjčići
5.	HR 930052647	5	222	351,6	5,3	6,1	Peršić Kranjčići
6.	HR 930131946	5	210	347,3	4,8	4,9	Peršić Kranjčići
7.	HR 930204090	5	155	344,2	5,4	5,5	Marijan Kutić Bibiči
8.	HR 930654616	1	206	343,3	7,5	6,5	Peršić Kranjčići
9.	HR 311290558	5	177	340,0	6,8	6,1	Peršić Kranjčići
10.	HR 930664417	1	206	334,4	7,9	6,4	Peršić Kranjčići
11.	HR 130131947	5	180	334,1	5,6	5,9	Peršić Kranjčići
12.	HR 330131949	5	171	329,6	5,4	6,4	Peršić Kranjčići
13.	HR 720252981	5	210	322,3	6,5	6,4	Peršić Kranjčići
14.	HR 630508513	5	161	305,4	4,9	5,6	Marijan Kutić Bibiči
15.	HR 430508511	4	162	304,9	6,5	6,5	Marijan Kutić Bibiči
16.	HR 211095477	5	180	302,8	5,6	6,1	Peršić Kranjčići
17.	HR 220252985	5	177	300,9	5,4	6,1	Peršić Kranjčići
18.	HR 130200990	5	180	297,5	5,1	5,5	Peršić Kranjčići
19.	HR 220252960	5	177	289,0	6,1	6,7	Peršić Kranjčići
20.	HR 830373307	2	195	287,0	4,5	6,2	Agrolaguna d.d. Poreč
21.	HR 420145002	5	161	278,7	6,1	6,2	Peršić Kranjčići
22.	HR 630131943	5	210	278,7	5,4	6,1	Peršić Kranjčići
23.	HR 410661215	5	161	273,4	6,8	6,2	Peršić Kranjčići
24.	HR 230455256	5	177	272,8	7,1	6,4	Peršić Kranjčići

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation lenght (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) / Protein	Uzgajivač Breeder
25.	HR 530131950	5	161	268,7	8,3	6,2	Dina Peršić Kranjčići
26.	HR 520111376	5	161	263,9	7,2	6,1	Dina Peršić Kranjčići
27.	HR 330455265	5	161	261,8	6,5	6,0	Dina Peršić Kranjčići
28.	HR 130047953	5	249	261,2	6,7	5,7	Marija Kolić Šajini
29.	HR 530200994	5	157	260,8	6,2	6,2	Dina Peršić Kranjčići
30.	HR 430447206	5	247	255,9	7,4	5,7	Marija Kolić Šajini
31.	HR 630052644	5	157	254,3	6,9	6,4	Dina Peršić Kranjčići
32.	HR 230921769	1	147	252,0	7,7	5,7	Vindija d.d. Varaždin
33.	HR 330201000	5	171	249,8	7,0	6,7	Dina Peršić Kranjčići
34.	HR 530455259	5	157	246,9	7,3	6,8	Dina Peršić Kranjčići
35.	HR 330664469	4	249	242,5	7,2	5,7	Marija Kolić Šajini
36.	HR 220111373	5	177	240,6	6,1	6,3	Dina Peršić Kranjčići
37.	HR 730373025	3	177	239,8	6,0	5,6	Agrolaguna d.d. Poreč
38.	HR 730906997	3	231	236,4	6,9	5,4	Marija Kolić Šajini
39.	HR 530664553	4	147	233,2	4,4	5,5	Marijan Kutić Bibići
40.	HR 530273875	5	155	233,1	8,0	5,9	Vindija d.d. Varaždin
41.	HR 730047959	5	249	221,4	8,5	6,3	Marija Kolić Šajini
42.	HR 430495568	3	206	218,5	3,7	5,4	Seno Murtić Loberika
43.	HR 730654531	2	223	213,3	5,2	5,8	Seno Murtić Loberika
44.	HR 930377267	3	167	210,6	4,6	5,2	Agrolaguna d.d. Poreč
45.	HR 730690205	3	144	210,1	8,5	5,5	Vindija d.d. Varaždin
46.	HR 330472434	4	152	209,9	7,7	5,7	Vindija d.d. Varaždin
47.	HR 830664374	3	203	206,7	6,1	6,3	Seno Murtić Loberika
48.	HR 731121143	1	210	205,3	7,4	5,8	Seno Murtić Loberika
49.	HR 430664321	4	203	204,4	5,8	6,0	Seno Murtić Loberika
50.	HR 530906954	3	162	201,4	5,2	5,5	Marijan Kutić Bibići

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 25. Najbolje ovce Lacaune pasmine / The best sheep of Lacaune breed

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) / Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder
1.	HR 830939040	2	216	408,3	8,8	5,5	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
2.	FR 16066130016	5	223	399,8	8,3	6,0	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
3.	HR 830939008	2	225	395,8	7,8	5,5	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
4.	FR 16066130419	5	186	395,5	6,8	5,0	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
5.	FR 16355830366	5	218	385,7	8,1	6,1	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
6.	HR 130939133	2	218	383,1	7,6	5,4	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
7.	HR 730939089	2	221	381,9	7,8	5,8	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
8.	HR 330764731	2	218	380,4	8,6	5,6	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
9.	HR 330938962	2	218	379,8	6,9	5,2	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
10.	HR 630764726	2	218	377,2	7,8	5,5	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
11.	HR 130548216	4	212	377,1	7,2	5,3	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
12.	HR 630548138	4	213	375,9	7,9	5,7	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
13.	HR 130557729	3	213	372,7	6,9	6,4	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
14.	FR 16019820235	5	210	371,8	8,1	5,9	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
15.	HR 330557730	2	218	371,3	9,0	5,4	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
16.	FR 16042820204	5	215	371,0	7,6	5,3	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
17.	HR 930938968	2	218	364,9	7,5	5,4	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
18.	HR 930548157	4	185	363,1	6,9	5,2	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
19.	HR 530764725	2	210	362,7	8,2	5,7	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
20.	HR 430939193	2	213	360,4	6,4	5,2	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
21.	FR 16213920058	5	194	359,2	7,1	5,4	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
22.	HR 330859044	2	223	355,8	8,7	5,3	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
23.	FR 16111920311	5	222	353,3	8,8	5,5	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
24.	HR 530557658	2	220	352,8	7,5	5,3	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
25.	HR 430939169	3	226	351,7	8,6	5,6	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
26.	HR 130764746	2	222	351,3	7,3	5,0	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
27.	HR 730764628	2	222	351,2	8,6	5,8	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
28.	HR 730939188	2	218	349,0	8,1	5,3	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
29.	HR 330548201	4	219	348,3	7,9	5,6	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
30.	HR 630548229	4	218	346,4	8,3	5,4	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
31.	HU 121764873	1	194	344,1	5,0	5,5	Asić Obrt za poljopr. Bapska
32.	HR 230557721	2	218	343,7	6,7	5,1	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
33.	HR 630939006	2	215	342,9	8,9	5,5	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) / Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder
34.	HR 630939039	2	223	341,7	9,6	5,6	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
35.	HR 830939032	2	224	340,9	7,8	5,6	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
36.	HR 430939177	2	218	340,8	8,6	5,9	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
37.	HU 1217648140	1	194	340,2	6,1	5,3	Asić Obrt za poljopr. Bapska
38.	HR 930548314	3	218	339,7	6,9	5,6	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
39.	HR 330548143	4	218	338,3	7,6	5,4	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
40.	HR 130548190	4	218	337,3	8,4	5,9	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
41.	FR 16298130039	5	224	334,4	7,0	5,6	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
42.	HR 830548148	4	218	332,9	7,9	5,7	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
43.	HR 831148914	2	178	332,9	6,2	5,0	Asić Obrt za poljopr. Bapska
44.	HR 531148911	2	178	331,9	4,3	5,1	Asić Obrt za poljopr. Bapska
45.	HR 130939026	2	221	331,8	8,0	5,5	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
46.	HR 830939156	1	218	331,4	7,4	5,8	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
47.	FR 28034330276	5	216	331,0	6,8	5,3	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
48.	FR 28034330219	5	218	329,7	7,4	5,6	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
49.	HR 530398202	3	219	329,4	8,6	5,7	Poljo lika d.o.o. Ličko Petrovo Selo
50.	HR 631148912	2	178	329,2	8,1	4,8	Asić Obrt za poljopr. Bapska

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 26. Životna proizvodnja istočno frizijske ovce / Lifetime production of East Friesian breed

Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Mlijeko (kg) Milk	Mlijecna mast (kg) / Fat	Bjelančevine (kg) / Protein	Uzgajivač Breeder
HR 530751459	3	1586	59	59	Jure Golek Kokinac
HR 730651314	3	1560	62	63	Jure Golek Kokinac
HR 130922667	3	1507	56	58	Jure Golek Kokinac
HR 630922663	3	1442	57	55	Jure Golek Kokinac
HR 430922661	3	1440	60	57	Jure Golek Kokinac
HR 530922662	3	1355	52	54	Jure Golek Kokinac
HR 230327983	5	1313	55	48	Zvonko Hrsto Stari Slatnik
HR 930922674	3	1298	53	52	Jure Golek Kokinac
HR 330922669	3	1293	56	51	Jure Golek Kokinac
HR 930327981	5	1284	58	53	Zvonko Hrsto Stari Slatnik

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 27. Životna proizvodnja paške ovce / Lifetime production of Paška breed

Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Mlijeko (kg) Milk	Mliječna mast (kg) / Fat	Bjelančevine (kg) / Protein	Uzgajivač Breeder	
HR 820127805	8	2635	160	129	Nenad	Fumić
HR 910888036	12	2457	149	110	Milijan	Škunca
HR 710888397	12	2145	122	105	Marija	Prtorić
HR 420127801	8	2052	146	110	Nenad	Fumić
HR 311215102	9	1932	97	93	Đovani	Fabijanić
HR 310746659	12	1926	125	98	Zvonimir	Oliverić
HR 411107663	9	1907	132	105	Zvonimir	Oliverić
HR 920373094	8	1890	107	86	Franjo	Zubović
HR 411231414	10	1888	104	94	Zvonimir	Oliverić
HR 120128953	9	1870	107	85	Franjo	Zubović
						Kolan

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 28. Životna proizvodnja istarske ovce / Lifetime production of Istrian breed

Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Mlijeko (kg) Milk	Mliječna mast (kg) / Fat	Bjelančevine (kg) / Protein	Uzgajivač Breeder	
HR 410661215	12	4086	226	178	Dina	Peršić
HR 520111376	9	3285	176	134	Dina	Peršić
HR 920145007	10	3248	157	144	Dina	Peršić
HR 220252985	9	3230	173	141	Dina	Peršić
HR 211095477	10	3130	169	123	Dina	Peršić
HR 211289847	10	3048	184	135	Dina	Peršić
HR 720252981	9	3039	176	136	Dina	Peršić
HR 220252960	9	3014	169	130	Dina	Peršić
HR 220111373	9	2873	163	121	Dina	Peršić
HR 930204090	7	2795	148	127	Marijan	Kutić
						Bibići

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 29. Životna proizvodnja ovaca Lacaune pasmine / Lifetime production of Lacaune breed

Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Mlijeko (kg) Milk	Mliječna mast (kg) / Fat	Bjelančevine (kg) / Protein	Uzgajivač Breeder	
FR 16111920311	5	1898	111	89	Poljo	Lika d.o.o.
FR 16042820204	4	1763	97	73	Poljo	Lika d.o.o.
FR 28034330219	4	1745	91	68	Poljo	Lika d.o.o.
HR 130548190	4	1562	70	50	Poljo	Lika d.o.o.
HR 630548195	4	1542	66	54	Poljo	Lika d.o.o.
HR 930548157	4	1530	67	54	Poljo	Lika d.o.o.
HR 630548138	4	1501	69	53	Poljo	Lika d.o.o.
						L. P. Selo

Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Mlijeko (kg) Milk	Mliječna mast (kg) / Fat	Bjelančevine (kg) / Protein	Uzgajivač Breeder
HR 230548191	4	1495	66	57	Poljo Lika d.o.o. L. P. Selo
HR 130548216	4	1491	66	53	Poljo Lika d.o.o. L. P. Selo
FR 28034330623	4	1430	46	38	Poljo Lika d.o.o. L. P. Selo

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 30. Najbolja stada istočno frizijske ovce / Top herds of East Friesian breed

Uzgajivač Breeder	Laktacija Lactation	Ukupna količina mljeka (kg) Total milk yield (kg)	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mliječna mast (%) Fat (%)	Bjelančevine (%) Proteins (%)
Jure Golek	Kokinac	8	246,5	494,0	5,5 47,1
Alojz Biljak	Peršaves	24	244,0	300,3	4,4 84,2
Josip Lamot	Gornji Macelj	10	233,5	241,5	6,1 51,0
Zvonko Hrsto	Stari Slatinik	10	222,2	238,7	6,0 56,3
Poljo Lika d.o.o.	Ličko Petrovo Selo	15	210,7	221,9	7,5 81,7

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 31. Najbolja stada paške ovce / Top herds of Paška sheep breed

Uzgajivač Breeder	Laktacija Lactation	Ukupna količina mljeka (kg) Total milk yield (kg)	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mliječna mast (%) Fat (%)	Bjelančevine (%) Proteins (%)
Jelena Zore	Novalja	35	197,5	163,9	7,5 6,1
Tomislav Vidas	Novalja	55	189,7	145,7	8,1 6,3
Ankica Selez	Kolan	30	188,3	155,3	6,5 5,7
Ante Oštarić	Kolan	14	187,1	186,3	6,4 6,0
Pernjak »MIH«	Kolan	130	185,3	131,0	6,9 6,2
Krunoslav Vidas	Novalja	71	185,3	123,8	8,6 6,0
Ante Fabijanić	Gorica	52	179,2	102,4	7,1 5,9
Milan Brkljača	Dinjiška	37	178,5	156,3	6,9 5,9
Ive Stupičića	Vrčići	60	178,3	71,7	8,3 6,4
Dražen Crljenko	Pag	52	176,5	81,6	8,0 5,8

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 32. Najbolja stada istarske ovce / Top herds of Istrian sheep breed

Uzgajivač Breeder		Laktacija Lactation	Ukupna količina mlijeka (kg) Total milk yield (kg)	Dužina laktacije (dani) Lactation lenght (days)	Mliječna mast (%) Fat (%)	Bjelančevine (%) Proteins (%)
Marijan	Kutić	Bibići	10	157	372,6	5,7
Dina	Peršić	Kranjčići	32	189	320,0	6,7
Vindija	d.d.	Varaždin	19	147	177,0	8,0
Seno	Murtić	Loborika	19	191	175,4	5,8
Mario	Kaić	Valtura	15	179	146,7	6,5
Agrolaguna	d.d.	Poreč	23	172	135,1	5,2
Marija	Kolić	Šajini	102	158	125,3	7,5
Goran	Šetić	Krmad	30	185	120,9	6,8
Vedran	Macan	Cukrići	49	149	112,0	6,2
Vesna	Capolicchio	Galižana	67	161	106,0	5,9

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 33. Najbolja stada Lacaune pasmine / Top herds od Lacaune heders

Uzgajivač Breeder		Laktacija Lactation	Ukupna količina mlijeka (kg) Total milk yield (kg)	Dužina laktacije (dani) Lactation lenght (days)	Mliječna mast (%) Fat (%)	Bjelančevine (%) Proteins (%)
Poljo lika	d.o.o.	Ličko Petrovo Selo	279	208,7	275,7	7,8
Asić	Obrt za poljopr.	Bapska	48	174,5	316,7	6,6

Izvor / Source: MP i HAPIH

3.1.4. Genetsko vrednovanje ovaca / Genetic evaluation in sheep

Procjena uzgojnih vrijednosti (UV) životinja istočno frizijske, paške i istarske pasmine ovaca za svojstva mliječnosti temelji se na podacima o proizvodnji mlijeka. Uzgojne vrijednosti procijenjene su temeljem zapisa dnevnih kontrole mliječnosti iz AT i B4 metode. Za procjenu UV korišten je model s dnevnim zapisima (engl. test-day model) i to za svojstva dnevne količine mlijeka, količine i sadržaja mliječne masti i bjelančevina, te broja somatskih stanica odvojeno po pasminama. Podaci su pročišćeni i pripremljeni za obradu korištenjem statističkog paketa SAS. Komponente varijance su procijenjene temeljem metode najveće vjerodostojnosti za ostatak (eng. Residual Maximum Likelihood – REML), koristeći programski paket VCE-6, dok su UV izračunate korištenjem PEST programa.

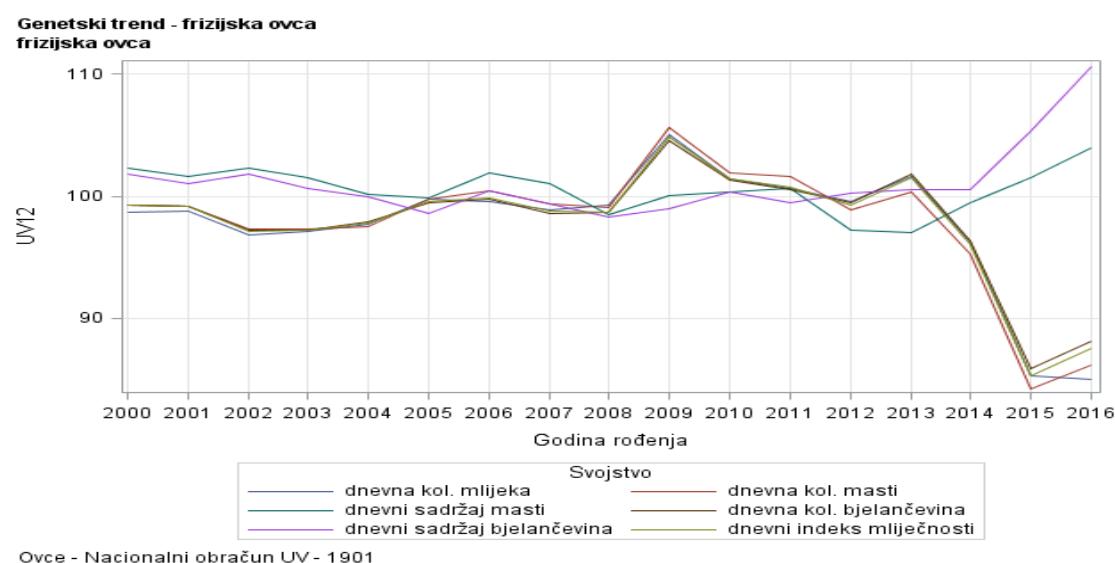
Statistički model za procjenu UV svojstava dnevne količine mlijeka, mliječne masti i bjelančevina uključuje fiksni utjecaj sezone janjenja, dok je stadij laktacije modeliran Ali-Schaefferovom laktacijskom krivuljom ugnježđenom unutar rednog broja laktacije i veličine legla. Starost kod janjenja opisana je linearnom regresijom ugnježđenom unutar rednog broja laktacije. Direktni aditivni genetski utjecaj, stado, interakcija stado-dan kontrole i permanentni utjecaj okoliša unutar laktacije uključeni su u model kao slučajni utjecaji. U statističkom modelu za procjenu sadržaja mliječne masti i bjelančevina te broja somatskih stanica, korišteni su isti utjecaji osim starosti kod janjenja, dok je utjecaj veličine legla modeliran kao fiksni utjecaj s razredima.

UV izražena je u standardiziranim vrijednostima – srednja vrijednost 100 i standardna devijacija od 12 bodova. Životinje bolje od prosjeka su iznad 100 bodova. Prikaz UV sadrži dnevni indeks mlječnosti ili tzv. indeks bjelančevine:mlječna mast (IBM) pri čijem izračunu količina bjelančevina ima dva puta veću ekonomsku težinu u odnosu na količinu masti.

Genetski trendovi za mlječne osobine / Genetic trends for milk traits

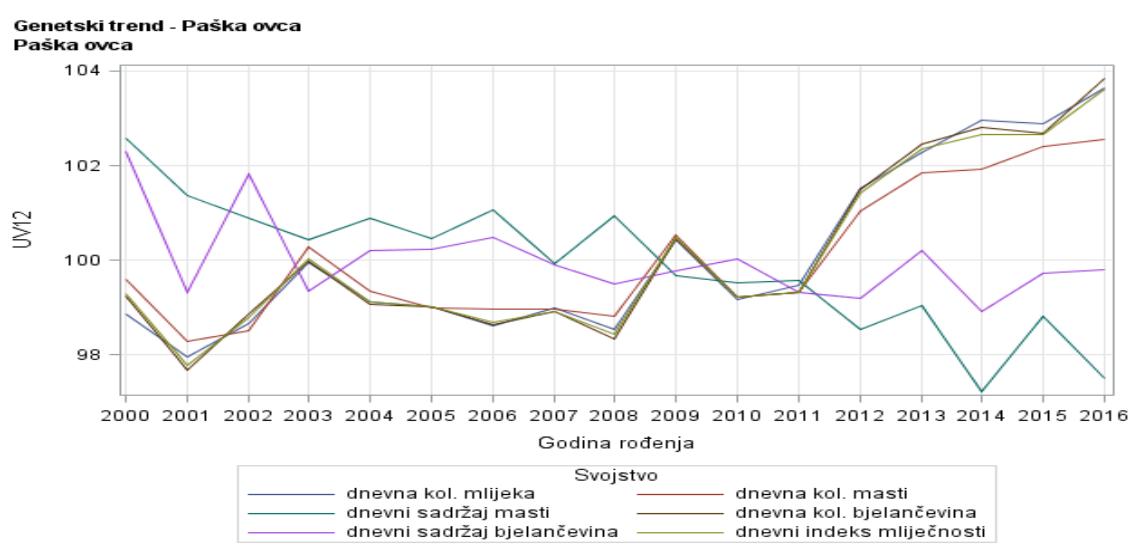
Genetski trendovi za mlječne osobine izračunati su kao prosječna uzgojna vrijednost (UV) po godini rođenja i prikazani odvojeno po pasmini i spolu za životinje sa službenom UV (minimalna točnost procjene UV od 0.50). Na grafikonu 89. prikazane su standardizirane UV (UV12), gdje se vrijednost od 100 smatra prosjekom, a sve iznad 100 označava napredak.

Grafikon 48. Genetski trend za istočnofrizijsku ovcu / Genetic trend in East Friesian sheep

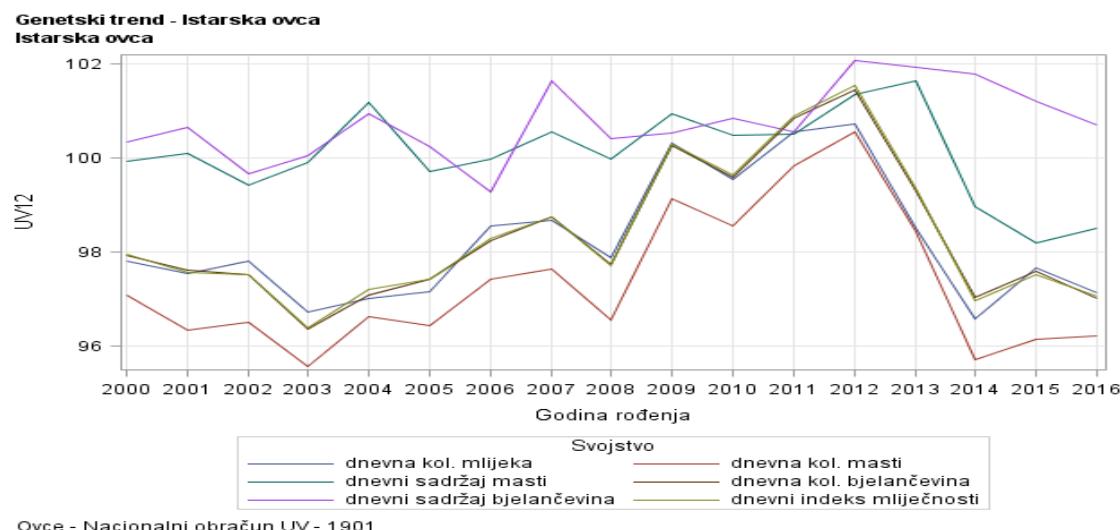

Izvor / Source: MP

Grafikon 49. Genetski trend za pašku ovcu / Genetic trend in Paška sheep

Izvor / Source: MP

Grafikon 50. Genetski trend za Istarsku ovcu / Genetic trend in Istrian sheep

Izvor / Source: MP

3.2. KOZARSTVO / GOAT BREEDING

3.2.1. Brojno stanje koza / Figures in goat breeding

Podaci o brojnom stanju koza prikupljeni su u Jedinstvenom registru ovaca i koza, kojeg vodi Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane Ministarstva poljoprivrede, a odnose se na dan 31.12.2019. godine.

Tablica 34. Broj koza i gospodarstava prema županiji / The total number of goats and herds by county

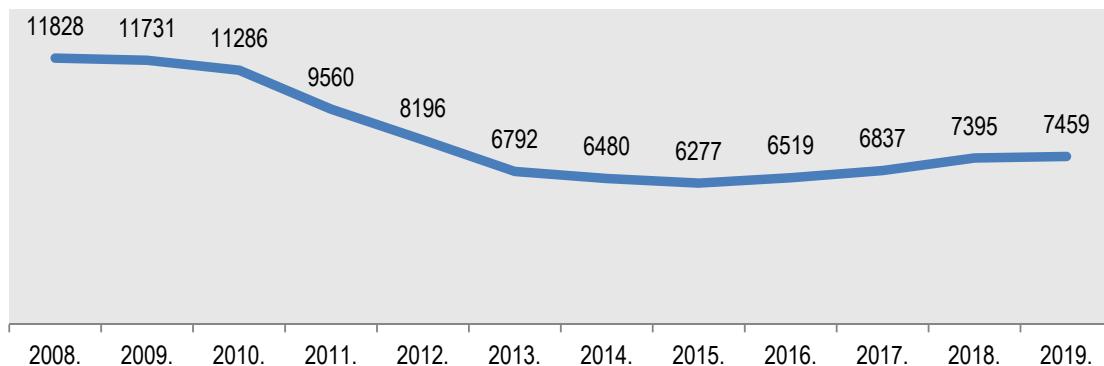
Županija / County	Gospodarstva / Farms	Grla / Heads
Bjelovarsko-bilogorska	244	4.120
Brodsko-posavska	131	774
Dubrovačko-neretvanska	172	3.166
Grad zagreb	72	559
Istarska	291	3.350
Karlovačka	212	2.149
Koprivničko-križevačka	118	2.129
Krapinsko-zagorska	153	829
Ličko-senjska	190	2.765
Međimurska	64	3.506
Osječko-baranjska	267	2.059
Požeško-slavonska	162	1.159
Primorsko-goranska	225	1.951
Sisačko-moslavačka	300	2.652
Splitsko-dalmatinska	677	16.069
Šibensko-kninska	489	9.300
Varaždinska	135	5.053
Virovitičko-podravska	165	1.476
Vukovarsko-srijemska	210	1.303
Zadarska	439	15.514
Zagrebačka	286	2.407
Sve / All	5.002	82.290

Izvor / Source: MP

Tablica 35. Brojno stanje uzgojno valjanih koza i uzgajivača / The number of herdbook goats and breeders

Županija County	2018.		2019.	
	Grla Heads	Uzgajivači Beeders	Grla Heads	Uzgajivači Beeders
Zagrebačka	130	3	119	3
Varaždinska	1.169	11	1.088	11
Međimurska	2.995	39	2.737	40
Koprivničko-križevačka	361	6	428	6
Bjelovarsko-bilogorska	31	2	158	3
Sisačko-moslavačka	34	1	30	1
Virovitičko-podravska	10	1	12	1
Osječko-baranjska	154	4	54	4
Istarska	149	6	219	8
Zadarska	964	9	1.255	13
Šibensko-kninska	800	15	647	17
Splitsko-dalmatinska	263	2	266	2
Dubrovačko-neretvanska	335	7	446	7
Sve / All	7.395	106	7.459	116

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 51. Kretanje ukupnog broja uzgojno valjanih koza / The total number of herdbook goats by year

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 52. Kretanje broja uzgajivača uzgojno valjanih koza / The number of herdbook herds

Izvor / Source: MP i HAPIH

Pasmine koza / Goat breeds

Uzgojni program provodi se u šest pasmina koza, od čega su tri izvorne i tri inozemne pasmine. Uzgojno udruženje je Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza, dok Centar za stočarstvo HAPIH-a provodi specifične aktivnosti iz uzgojnog programa.

Tablica 36. Pasminski sastav uzgojno valjanih koza prema županiji / Breed structure of herdbook goats by county

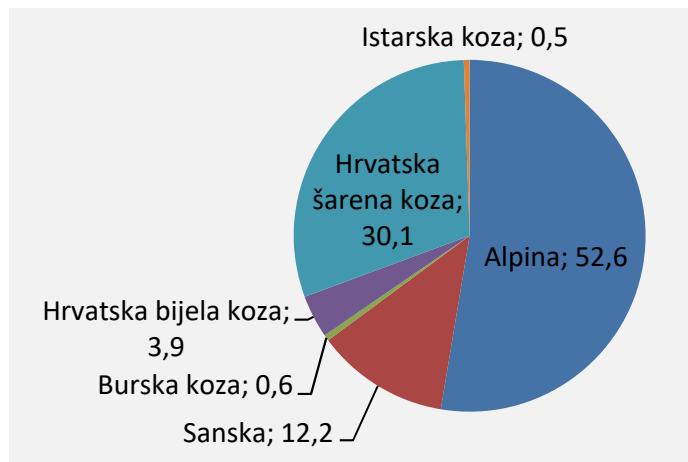
Pasmine	Županija / County	Koze	Jarice	Jarčevi	Svi / All
Alpina	Bjelovarsko-bilogorska	42	24	2	68
	Istarska	89	3	1	93
	Koprivničko-križevačka	203	56	9	268
	Međimurska	1.979	528	87	2.594
	Osječko-baranjska	40	6	1	47
	Varaždinska	632	189	34	855
Ukupno		2.985	806	134	3.925
Sanska koza	Bjelovarsko-bilogorska	55	32	3	90
	Istarska	76		6	82
	Koprivničko-križevačka	102	48	5	155
	Međimurska	116	21	6	143
	Šibensko-kninska	48	43	6	97
	Varaždinska	172	34	9	215
	Virovitičko-podravska	11		1	12
	Zagrebačka	79	37	3	119
Ukupno		659	215	39	913
Burska koza	Koprivničko-križevačka	4		1	5
	Osječko-baranjska	5	1	1	7
	Sisačko-moslavačka	29		1	30
	Ukupno	38	1	3	42
Hrvatska bijela koza	Dubrovačko-neretvanska	13	2		15
	Šibensko-kninska	164	37	11	212
	Zadarska	54	6	6	66
	Ukupno	231	45	17	293
Hrvatska šarena koza	Dubrovačko-neretvanska	308	111	12	431
	Istarska	5			5
	Splitsko-dalmatinska	196	65	5	266
	Šibensko-kninska	262	62	14	338
	Varaždinska	14	2	2	18
	Zadarska	892	235	62	1.189
	Ukupno	1.677	475	95	2.247
Istarska koza	Istarska	31	4	4	39
	Ukupno	31	4	4	39
Sve / All		5.621	1.546	292	7.459

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 37. Pasminski sastav uzgojno valjanih koza / Breed structure of herdbook goats

Pasmina	2018.				2019.		
	Grla Heads	Uzgajivači Breeders	Koze Does	Jarice Yearlings	Jarčevi Bucks	Sva grla All heads	Uzgajivači Breeders
Alpina	4.385	50	2.985	806	134	3.925	51
Sanska	847	20	659	215	39	913	22
Burska koza	56	3	38	1	3	42	3
Hrvatska bijela koza	227	8	231	45	17	293	10
Hrvatska šarena koza	1.842	21	1.677	475	95	2.247	26
Istarska koza	38	4	31	4	4	39	4
Sve / All	7.395	106	5.621	1.546	292	7.459	116

Izvor / Source: MP i HAPIH

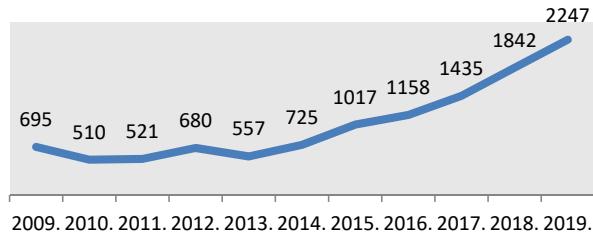
Grafikon 53. Uzgojno valjane koze prema pasmini, % / Herdbook goats by breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Hrvatske izvorene pasmine koza / Local goats breeds**Hrvatska šarena koza****Tablica 38. Brojčani pokazatelji hrvatske šarene koze**
The numerical indicators in hrvatska šarena breed

Hrvatska šarena koza	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	25.000
Uzgojno valjana grla / Herdbook goats	2.247
Uzgajivači / Breeders	26
Prosječna veličina stada / Average herd size	86

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 54. Broj uzgojno valjanih grla hrvatske šarene koze
The total number of herdbook goats in hrvatska šarena breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Hrvatska bijela koza

Tablica 39. Brojčani pokazatelji hrvatska bijela koza

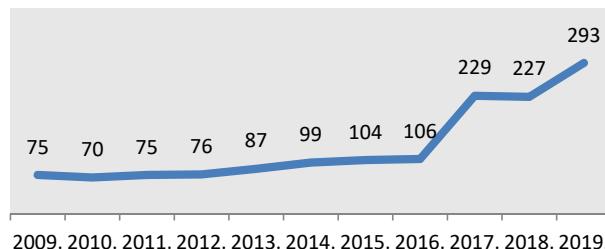
The numerical indicators in hrvatska bijela breed

Hrvatska bijela koza	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	5.000
Ugojno valjana grla / Herdbook goats	293
Uzgajivači / Breeders	10
Prosječna veličina stada / Average herd size	29

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 55. Broj uzgojno valjanih grla hrvatske bijele koze

The total number of herdbook goats in hrvatska bijela breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Istarska koza

Tablica 40. Brojčani pokazatelji istarske koze

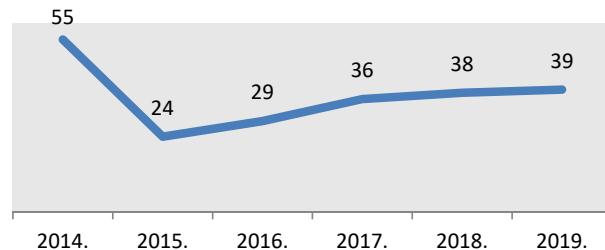
The numerical indicators in Istrian breed

Istarska koza	2019.
Procjenjena populacija / Estimated population	100
Ugojno valjana grla / Herdbook goats	39
Uzgajivači / Breeders	4
Prosječna veličina stada / Average herd size	10

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 56. Broj uzgojno valjanih grla istarske koze

The total number of herdbook goats in Istrian breed

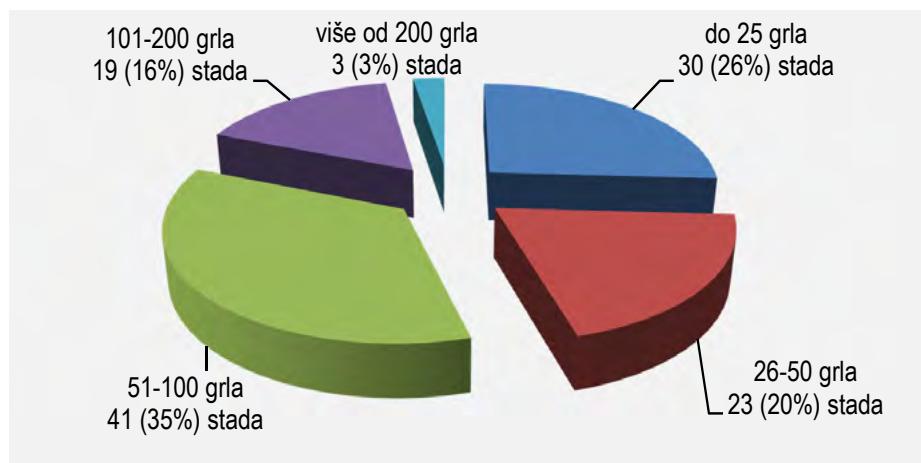
Izvor / Source: MP i HAPIH

Veličina stada uzgojno valjanih koza / The herd size of herdbook herds

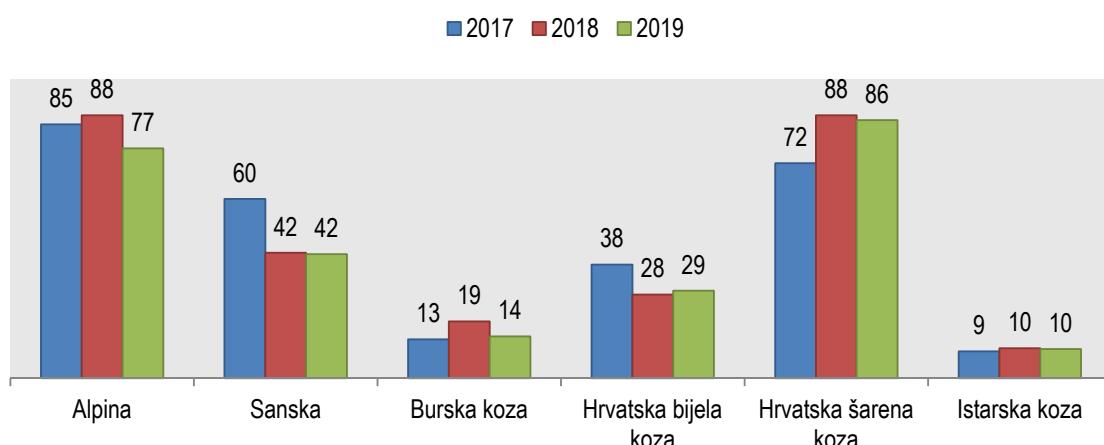
Tablica 41. Broj uzgajivača prema veličini stada i pasmini / The number of breeders by herd size and breed

Veličina stada* Herd size	Alpina	Burska koza	Hrvatska bijela koza	Hrvatska šarena koza	Istarska koza	Sanska koza	Sve / All
≤25	4	2	4	6	4	10	30
26-50	10	1	5	2		5	23
51-100	26		1	9		5	41
101-200	10			7		2	19
>200	1			2			3
Sve / All	51	3	10	26	4	22	116

Izvor / Source: MP i HAPIH, * grla / heads

Grafikon 57. Veličina stada uzgojno valjanih koza, % / Herd size of herdbook herds

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 58. Prosječna veličina stada prema pasmini i godini / Average herd size by breed and year

Izvor / Source: MP i HAPIH

3.2.2. Kontrola proizvodnosti koza / Goats recording

Kontrola proizvodnosti provodi se sukladno preporukama Međunarodne organizacije za kontrolu proizvodnosti domaćih životinja – ICAR (*The International Committee for Animal Recording*). Ista uključuje osobine plodnosti, performance test i kontrolu mlijecnosti. U kontroli mlijecnosti koriste se odobreni mjerni uređaji, dok se bilježenje i pohrana podataka obavlja putem računalne aplikacije. Laboratorijska analitika prikupljenih uzoraka mlijeka vrši se u laboratoriju za mlijeko Centra za kontrolu kvalitete stočarskih proizvoda.

Reprodukcijske odlike uzgojno valjanih koza / Reproductive characteristics in herdbook goat herds**Tablica 42. Reprodukcijske odlike uzgojno valjanih koza / Reproductive characteristics in herdbook herds**

Pasmina Breed	Broj koza Number of does	Broj jarenja No. of kiddings	Broj jaradi No. of kids	Indeks jarenja* Index of kidding	Veličina legla** Litter size
Alpina	2.980	3.126	3.546	1,05	1,13
Burska koza	32	32	37	1,00	1,16
Hrvatska bijela koza	198	200	239	1,01	1,20
Hrvatska šarena koza	1.538	1.558	1.685	1,01	1,08
Istarska koza	28	28	29	1,00	1,04
Sanska koza	618	625	779	1,01	1,25
Sve / All	5.394	5.569	6.315	1,03	1,13

Izvor / Source: MP i HAPIH, *Indeks jarenja = broj jarenja / broj koza; **Veličina legla = broj jaradi / broj jarenja

Performance filed test muške jaradi / Performance field test of young bucks**Tablica 43. Rezultati performance field testa muške jaradi / Performance field test results of bucks**

Pasmina Breed	Jarčevi Bucks	Porodna težina (kg) Birth weight	Dnevni prirast (kg) Daily gain	Težina na kraju testa (kg) Weight at the end of the test
Alpina	66	3,4	0,2	26,5
Sanska koza	22	4,0	0,2	28,5
Burska koza	1	1,8	0,2	26,2
Hrvatska bijela koza	4	2,9	0,2	21,3
Hrvatska šarena koza	19	3,0	0,2	23,9
Istarska koza	2	4,0	0,3	32,8
Sve / All	114			

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 44. Broj testiranih jarčeva prema pasmini / The number of tested bucks by breed

Godina Year	Broj testiranih jarčeva Number of tested bucks	Broj pasmina Number of breeds
2014.	73	4
2015.	71	5
2016.	104	4
2017.	98	5
2018.	126	5
2019.	114	6

Izvor / Source: MP i HAPIH

Mlijeko / Milk**Tablica 45. Proizvodnja mlijeka Alpina koza (sve metode)** / Milk production in Alpina breed (all methods)

Razdoblje mužnje / Milking period												
Laktacija Lactation	Broj zaključenih laktacija Number of recorded lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Razdoblje sisanja (dani) Suckling period (days)	Razdoblje mužnje (dani) Milking period (days)	Mlijeko u laktaciji (kg) Milk yield in lactation	Posisano mlijeko (kg) Milk yield in suckling period	Količina mlijeka (kg) Milk yield	Dnevna količina mlijeka (kg) Daily milk yield	Mast (%) Fat	Mast (kg) Fat	Bjelančevine (%) Proteins	Bjelančevine (kg) Proteins
1.	646	254	28	227	626,5	77,0	549,4	2,4	3,5	19,1	3,1	16,9
2.	621	270	31	238	795,1	102,5	692,6	2,9	3,4	22,9	3,1	21,3
3.	490	272	33	239	850,3	115,9	734,4	3,0	3,3	23,6	3,0	22,3
4.	332	268	32	236	899,1	123,9	775,2	3,3	3,3	25,4	3,0	23,5
≥5	602	268	32	236	868,2	115,2	753,0	3,2	3,3	24,3	3,0	22,6
Projek / Average	266	31	235	793,9	104,3	689,5	2,9	3,4	22,7	3,0	21,0	

Izvor / Source: MP i HAPIH, napomena: AT i B4 metoda / AT and B4 method

Tablica 46. Proizvodnja mlijeka Alpina koza (AT metoda) / Milk production in Alpina breed (AT method)

Razdoblje mužnje / Milking period												
Laktacija Lactation	Broj zaključenih laktacija Number of recorded lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Razdoblje mužnje (dani) Milking period (days)	Mlijeko u laktaciji (kg) Milk yield in lactation	Posisano mlijeko (kg) Milk yield in suckling period	Količina mlijeka (kg) Milk yield	Dnevna količina mlijeka (kg) Daily milk yield	Mast (%) Fat	Mast (kg) Fat	Bjelančevine (%) Proteins	Bjelančevine (kg) Proteins	
1.	537	255	28	227	641,9	78,7	563,2	2,5	3,4	19,2	3,1	17,3
2.	483	268	33	235	824,8	111,6	713,2	3,0	3,3	23,1	3,1	21,9
3.	394	271	34	237	874,3	123,2	751,2	3,1	3,2	23,5	3,1	22,9
4.	270	266	34	232	935,1	135,7	799,4	3,4	3,2	25,3	3,0	24,1
≥5	510	269	33	237	897,0	119,7	777,3	3,3	3,1	24,1	3,0	23,2
Projek / Average	266	32	233	819,3	110,5	708,8	3,0	3,2	22,7	3,0	21,5	

Izvor / Source: MP i HAPIH, napomena: AT i B4 metoda / AT and B4 method

Tablica 47. Proizvodnja mlijeka Alpina koza (B4 metoda) / Milk production in Alpina breed (B4 method)

Laktacija Lactation	Broj zaključenih laktacija Number of recorded lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Razdoblje sisanja (dani) Suckling period (days)	Razdoblje mužnje (dani) Milking period (days)	Mlijeko u laktaciji (kg) Milk yield in lactation	Posisano mlijeko (kg) Milk yield in suckling period	Količina mlijeka (kg) Milk yield	Dnevna količina mlijeka (kg) Daily milk yield	Mast (%) Fat	Mast (kg) Fat	Bjelančevine (%) Proteins	Bjelančevine (kg) Proteins
1.	109	249	26	224	550,5	69,0	481,5	2,2	4,1	18,5	3,1	14,6
2.	138	276	25	251	691,4	70,6	620,8	2,4	3,7	22,2	3,1	19,0
3.	96	274	26	247	751,7	86,2	665,6	2,6	3,8	24,1	3,0	20,1
4.	62	274	23	251	742,4	72,7	669,6	2,7	4,0	25,9	3,1	20,7
≥5	92	258	27	230	708,3	90,4	617,9	2,7	4,3	25,7	3,0	18,9
Prosjek / Average	266	25	240	681,7	77,2	604,5	2,5	4,0	22,9	3,0	18,4	

Izvor / Source: MP i HAPIH, napomena: AT i B4 metoda / AT and B4 method

Tablica 48. Proizvodnja mlijeka sanske koze / Milk production in Saanen breed

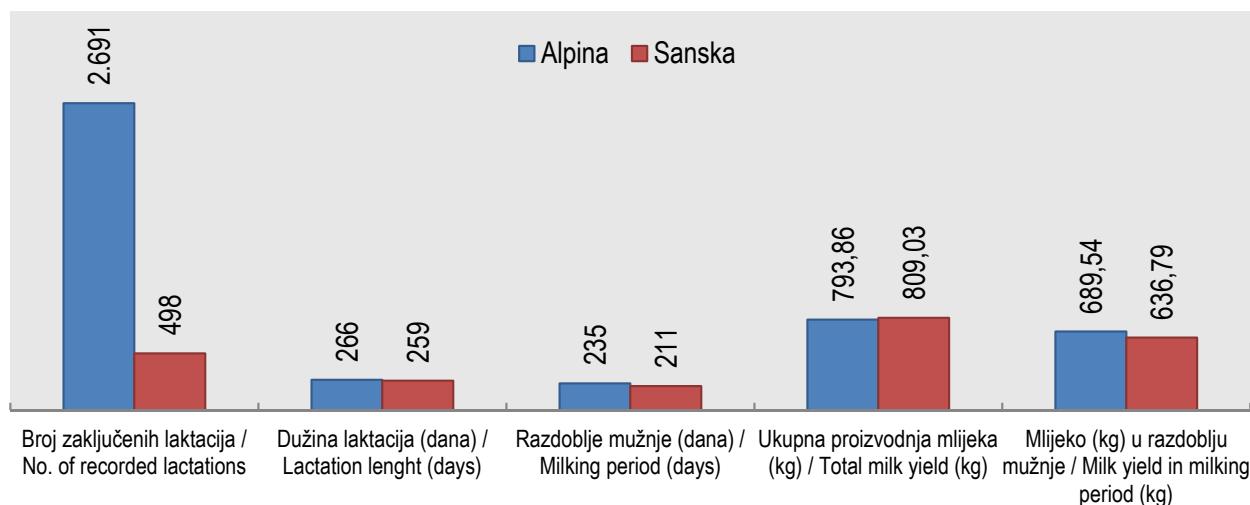
Redni broj laktacije Number of lactation	Broj zaključenih laktacija Number of recorded lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Razdoblje sisanja (dani) Suckling period (days)	Razdoblje mužnje (dani) Milking period (days)	Mlijeko u laktaciji (kg) Milk yield in lactation	Posisano mlijeko (kg) Milk yield in suckling period	Količina mlijeka (kg) Milk yield	Dnevna količina mlijeka (kg) Daily milk yield	Mast (%) Fat	Mast (kg) Fat	Bjelančevine (%) Proteins	Bjelančevine (kg) Proteins
1.	156	248	46	203	738,9	160,5	578,4	2,8	3,3	18,8	3,0	17,0
2.	138	262	49	213	793,8	163,1	630,7	3,0	3,3	20,3	3,0	18,5
3.	68	261	48	213	899,3	190,0	709,3	3,3	3,3	23,2	2,9	20,4
4.	63	267	50	217	936,0	206,2	729,8	3,4	3,1	22,1	2,9	20,9
≥5	73	268	52	216	794,2	168,9	625,3	2,9	3,2	20,5	3,0	19,0
Prosjek / Average	259	49	211	809,0	172,2	636,8	3,0	3,3	20,5	3,0	18,7	

Izvor / Source: MP i HAPIH, napomena: AT i B4 metoda / AT and B4 method

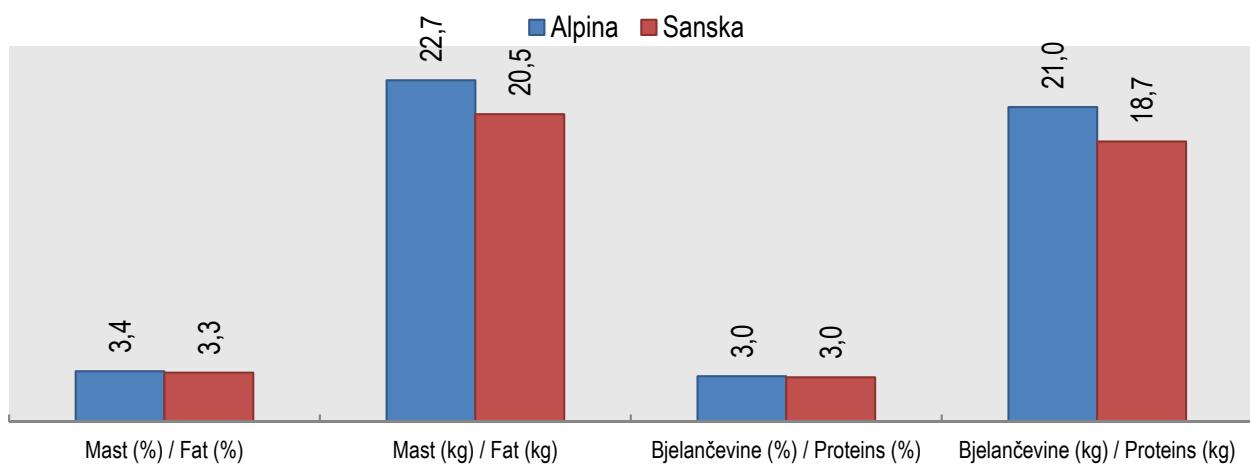
Tablica 49. Ukupan broj zaključenih laktacija prema pasmini / Total number of completed lactations by breed

Pasmina / Breed	Godina / Year					
	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
Alpina	3.114	2.745	2.625	2.666	2.560	2.691
Sanska	396	391	412	464	422	498
Sve / All	3.510	3.136	3.037	3.130	2.982	3.189

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 59. Prosječne laktacijske vrijednosti prema pasmini / Average lactation values by breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

Grafikon 60. Mliječna mast i bjelančevine prema pasmini / Fatt and proteins by breed

Izvor / Source: MP i HAPIH

3.2.3. Najbolje koze i stada / Top goats and herds**Tablica 50. Najbolje koze pasmine Alpina (AT metoda) / The best goats in Alpina breed (AT method)**

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder		
1.	HR 940070171	4	314	2148,2	2,6	2,8	Matija	Balaž	Peklenica
2.	HR 340107538	2	282	1958,9	3,4	2,9	Matija	Poljan	Križanec
3.	HR 840119827	3	312	1810,7	3,0	3,1	Matija	Balaž	Peklenica
4.	HR 140070189	4	313	1798,7	3,2	3,4	Matija	Balaž	Peklenica
5.	HR 540106401	3	308	1789,7	2,9	3,4	Matija	Balaž	Peklenica
6.	HR 440106409	3	306	1786,9	3,1	3,4	Matija	Balaž	Peklenica
7.	HR 740065748	5	308	1766,7	2,7	3,1	Matija	Balaž	Peklenica
8.	HR 430116277	6	245	1752,8	3,6	2,8	Matija	Poljan	Križanec
9.	HR 840061574	6	271	1721,9	2,8	3,1	Matija	Balaž	Peklenica
10.	HR 140119762	3	307	1693,7	3,0	3,1	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
11.	HR 140152078	1	310	1676,4	3,2	3,0	Matija	Balaž	Peklenica
12.	HR 540152098	2	312	1673,4	2,7	2,8	Matija	Balaž	Peklenica
13.	HR 540084564	4	311	1668,8	2,7	2,9	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
14.	HR 940065964	5	309	1653,8	3,0	3,0	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
15.	HR 540119774	3	314	1647,4	2,8	3,1	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
16.	HR 440068327	3	296	1634,5	3,7	3,0	Matija	Poljan	Križanec
17.	HR 740055798	5	256	1615,0	3,3	2,9	Matija	Poljan	Križanec
18.	HR 240055802	5	291	1610,7	3,4	3,0	Matija	Poljan	Križanec
19.	HR 440065984	5	302	1597,2	3,3	3,2	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
20.	HR 540070333	3	309	1597,2	2,8	3,1	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
21.	HR 440036928	6	310	1596,1	2,6	2,8	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
22.	HR 540119766	3	313	1584,1	3,4	3,2	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
23.	HR 640065747	5	310	1571,4	2,5	2,9	Matija	Balaž	Peklenica
24.	HR 740107574	3	300	1567,7	3,4	2,9	Matija	Poljan	Križanec
25.	HR 940106396	3	310	1566,7	2,8	3,3	Matija	Balaž	Peklenica
26.	HR 440119781	3	278	1562,1	2,9	3,0	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
27.	HR 340055811	4	289	1555,4	3,7	2,9	Matija	Poljan	Križanec
28.	HR 640106402	3	270	1553,9	3,1	3,2	Matija	Balaž	Peklenica
29.	HR 640034512	7	326	1549,5	3,5	2,9	Stjepan	Kovaček	Sveti Petar
30.	HR 930086509	9	288	1538,8	3,6	3,1	Branka	Petermanec	Gornji Kraljevec
31.	HR 330116243	5	300	1537,8	3,8	3,4	Matija	Poljan	Križanec

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder
32.	HR 240149240	2	273	1527,0	3,2	3,0	Matija Balaž Peklenica
33.	HR 240055793	5	302	1525,0	3,4	3,1	Matija Poljan Križanec
34.	HR 440055795	5	294	1524,1	3,4	3,0	Matija Poljan Križanec
35.	HR 840148990	2	304	1514,8	2,7	2,9	Matija Balaž Peklenica
36.	HR 740070186	4	311	1514,1	2,6	2,9	Matija Balaž Peklenica
37.	HR 240034715	6	298	1510,1	3,1	3,0	Matija Poljan Križanec
38.	HR 540070192	4	276	1506,7	2,8	3,1	Matija Balaž Peklenica
39.	HR 340068292	4	300	1503,6	3,7	3,1	Matija Poljan Križanec
40.	HR 940068471	4	326	1501,8	3,1	3,1	Stjepan Kovaček Sveti Petar
41.	HR 140036058	7	288	1494,8	3,0	2,8	Branka Petermanec Gornji Kraljevec
42.	HR 940149239	2	300	1488,5	3,0	3,5	Matija Balaž Peklenica
43.	HR 630028854	9	285	1486,3	3,0	2,9	Branka Petermanec Gornji Kraljevec
44.	HR 140119779	3	316	1486,3	3,2	3,0	Branka Petermanec Gornji Kraljevec
45.	HR 640148989	2	305	1485,1	3,2	3,0	Matija Balaž Peklenica
46.	HR 240106571	3	296	1484,8	3,2	3,7	Zrinko Šoštarić Gornji Kraljevec
47.	HR 840106222	3	302	1482,3	2,6	2,5	Andrijana Topolnjak Macinec
48.	HR 840149493	2	306	1481,1	3,0	3,0	Matija Balaž Peklenica
49.	HR 330102086	9	288	1476,8	3,2	3,0	Matija Balaž Peklenica
50.	HR 440070332	4	306	1473,5	3,3	3,1	Branka Petermanec Gornji Kraljevec

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 51. Najbolje koze pasmina Alpina (B4 metoda) / The best goats in Alpina breed (B4 method)

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder		
1.	HR 340107538	2	282	1958,9	4,7	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
2.	HR 440065976	5	310	1894,1	4,7	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
3.	HR 830093090	7	305	1834,1	2,5	3,3	Davor	Korošec	Đelekovec
4.	HR 840119827	3	312	1810,7	4,7	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
5.	HR 140070189	4	313	1798,7	4,7	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
6.	HR 540106401	3	308	1789,7	3,4	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
7.	HR 440106409	3	306	1786,9	4,7	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
8.	HR 740065748	5	308	1766,7	4,6	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
9.	HR 430116277	6	245	1752,8	3,6	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
10.	HR 840061574	6	271	1721,9	3,4	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
11.	HR 140119762	3	307	1693,7	3,5	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
12.	HR 140152078	1	310	1676,4	3,4	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
13.	HR 540152098	2	312	1673,4	3,5	3,2	Marjan	Gajger	Daruvar
14.	HR 540084564	4	311	1668,8	3,4	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
15.	HR 940065964	5	309	1653,8	3,4	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
16.	HR 540119774	3	314	1647,4	3,4	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
17.	HR 340065694	5	307	1641,5	3,4	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
18.	HR 440068327	3	296	1634,5	2,5	3,3	Davor	Korošec	Đelekovec
19.	HR 740070129	4	310	1631,8	2,9	3,4	Davor	Korošec	Đelekovec
20.	HR 740055798	5	256	1615,0	2,5	3,2	Davor	Korošec	Đelekovec
21.	HR 240055802	5	291	1610,7	3,5	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
22.	HR 440065984	5	302	1597,2	3,6	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
23.	HR 540070333	3	309	1597,2	4,7	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
24.	HR 440036928	6	310	1596,1	3,5	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
25.	HR 540119766	3	313	1584,1	2,5	3,1	Davor	Korošec	Đelekovec
26.	HR 640065747	5	310	1571,4	3,4	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
27.	HR 740107574	3	300	1567,7	2,4	3,1	Davor	Korošec	Đelekovec
28.	HR 940106396	3	310	1566,7	3,4	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
29.	HR 340055811	4	289	1555,4	2,9	3,1	Davor	Korošec	Đelekovec
30.	HR 640106402	3	270	1553,9	2,8	3,6	Davor	Korošec	Đelekovec
31.	HR 640034512	7	326	1549,5	2,2	3,1	Davor	Korošec	Đelekovec
32.	HR 330116243	5	300	1537,8	2,1	2,6	Davor	Korošec	Đelekovec

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder		
33.	HR 240149240	2	273	1527,0	3,5	3,0	Marjan	Gajger	Daruvar
34.	HR 440055795	5	294	1524,1	3,0	2,9	Suzana	Oblaković	Međa
35.	HR 840148990	2	304	1514,8	2,3	3,5	Davor	Korošec	Đelekovec
36.	HR 740070186	4	311	1514,1	3,0	3,2	Davor	Korošec	Đelekovec
37.	HR 240034715	6	298	1510,1	3,1	3,1	Suzana	Oblaković	Međa
38.	HR 340068292	4	300	1503,6	2,9	3,0	Suzana	Oblaković	Međa
39.	HR 940068471	4	326	1501,8	2,2	3,2	Davor	Korošec	Đelekovec
40.	HR 140036058	7	288	1494,8	3,1	3,2	Davor	Korošec	Đelekovec
41.	HR 640140789	3	287	1493,4	3,0	2,9	Denis	Bužić	Veliki Potočec
42.	HR 940149239	2	300	1488,5	3,4	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar
43.	HR 630028854	9	285	1486,3	2,9	3,4	Davor	Korošec	Đelekovec
44.	HR 140119779	3	316	1486,3	2,7	3,2	Davor	Korošec	Đelekovec
45.	HR 640148989	2	305	1485,1	2,2	3,0	Davor	Korošec	Đelekovec
46.	HR 240106571	3	296	1484,8	2,9	3,1	Davor	Korošec	Đelekovec
47.	HR 840106222	3	302	1482,3	2,5	2,8	Davor	Korošec	Đelekovec
48.	HR 840149493	2	306	1481,1	2,7	3,4	Davor	Korošec	Đelekovec
49.	HR 640149228	2	304	1472,3	2,7	3,4	Davor	Korošec	Đelekovec
50.	HR 340107538	2	282	1958,9	4,7	3,1	Marjan	Gajger	Daruvar

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 52. Najbolje koze sanske pasmine / The best goats in Saanen breed

Redni broj Rang	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder		
1.	AT 837677540	4	287	1791,4	2,0	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
2.	HR 440155307	1	303	1641,4	2,7	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
3.	HR 140155312	1	304	1548,8	2,6	2,5	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
4.	AT 181759560	3	283	1532,7	2,3	2,5	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
5.	HR 540155324	1	284	1514,8	2,4	2,5	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
6.	HR 540155332	1	306	1511,5	2,3	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
7.	AT 377428640	3	284	1508,8	3,4	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
8.	HR 840155335	1	294	1505,9	2,6	2,5	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
9.	AT 790302940	4	284	1468,1	2,3	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
10.	HR 540037167	4	265	1464,7	2,8	3,0	Darko	Ornik	Lonjica
11.	AT 181739160	2	287	1462,7	2,2	2,4	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
12.	HR 940155311	1	304	1459,9	2,6	3,0	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
13.	AT 790330440	4	283	1456,1	2,7	2,4	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
14.	HR 840155310	1	298	1435,2	2,5	2,5	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
15.	HR 540037290	4	262	1434,8	4,0	3,2	Darko	Ornik	Lonjica
16.	AT 377427540	4	284	1427,3	2,9	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
17.	HR 340155306	1	297	1409,1	2,3	2,8	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
18.	AT 790391840	4	284	1402,9	2,3	2,8	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
19.	HR 840155343	1	307	1400,2	2,9	2,9	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
20.	HR 940037088	4	259	1389,5	3,2	3,0	Darko	Ornik	Lonjica
21.	HR 540155340	1	307	1366,7	2,6	2,4	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
22.	AT 790255340	4	292	1362,8	2,4	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
23.	AT 181681260	3	282	1353,4	3,4	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
24.	HR 240155346	1	303	1352,3	2,5	2,8	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
25.	AT 837680940	4	261	1348,8	2,5	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
26.	AT 180410160	2	289	1340,3	2,6	2,5	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
27.	HR 140037196	4	265	1339,6	2,9	3,2	Darko	Ornik	Lonjica
28.	AT 377468540	4	283	1329,6	2,7	2,9	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
29.	HR 740155301	1	307	1329,5	2,3	2,5	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
30.	AT 181737860	2	283	1317,3	2,9	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
31.	AT 181630960	3	284	1310,9	2,1	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
32.	AT 790351940	4	287	1310,5	2,0	2,8	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka

Redni broj Rank	Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Dužina laktacije (dani) Lactation length (days)	Mlijeko, kg Milk, kg	Mast (%) Fat	Bjelančevine (%) Protein	Uzgajivač Breeder		
33.	AT 383632640	4	262	1282,0	2,6	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
34.	AT 790267740	4	283	1271,3	2,5	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
35.	HR 640155325	1	305	1270,5	2,7	3,0	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
36.	HR 740025719	6	264	1269,1	3,5	2,7	Darko	Ornik	Lonjica
37.	HR 240037296	5	264	1269,0	2,8	3,2	Darko	Ornik	Lonjica
38.	AT 790238240	4	283	1260,8	2,2	2,3	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
39.	HR 340155322	1	308	1260,6	2,9	2,9	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
40.	HR 240155305	1	308	1251,8	2,8	3,0	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
41.	HR 240155313	1	306	1241,3	2,8	2,8	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
42.	HR 940155328	1	262	1236,4	2,7	2,9	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
43.	HR 940155344	1	305	1233,5	2,7	2,6	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
44.	HR 740155359	2	284	1231,6	2,6	2,8	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
45.	AT 790224540	3	282	1230,7	2,4	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
46.	HR 540155316	1	298	1209,5	2,2	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
47.	HR 640067009	1	293	1208,3	2,6	3,2	Davor	Korošec	Đelekovec
48.	HR 440155364	2	282	1205,5	2,7	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
49.	AT 181748260	3	282	1199,5	2,6	2,7	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka
50.	AT 180517960	2	282	1197,9	2,7	2,8	Radoslav	Moravec	Nova Ves Petrijanečka

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 53. Životna proizvodnja koza pasmine Alpina / Lifetime production of Alpina goats

Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Mlijeko (kg) Milk	Mliječna mast (kg) / Fat	Bjelančevine (kg) / Protein	Uzgajivač Breeder		
HR 630028854	9	12851	381	354	Branka	Petermanec	G. Kraljevec
HR 930086509	9	12408	393	359	Branka	Petermanec	G. Kraljevec
HR 330102086	9	12037	345	326	Matija	Balaž	Peklenica
HR 940036040	7	11116	300	305	Branka	Petermanec	G. Kraljevec
HR 430024851	9	10651	331	288	Robert	Pintarić	D. Kneginac
HR 130087656	9	10419	349	314	Robert	Pintarić	D. Kneginac
HR 630086514	9	10247	270	280	Branka	Petermanec	G. Kraljevec
HR 840061574	6	9747	273	296	Matija	Balaž	Peklenica
HR 640034512	7	9705	273	234	Stjepan	Kovaček	Sveti Petar
HR 130102365	8	9554	294	244	Rajko	Petković	Žabnik

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 54. Životna proizvodnja koza sanske pasmine / Lifetime production of Saanen goats

Životni broj Animal ID	Laktacija Lactation	Mlijeko (kg) Milk	Mliječna mast (kg) / Fat	Bjelančevine (kg) / Protein	Uzgajivač Breeder	
HR 520038284	11	7317	170	161	Darko	Ornik
HR 130058418	9	7304	167	154	Darko	Ornik
HR 730085178	9	7066	290	203	Jasminka	Zadravec
HR 340007218	6	7040	213	188	Bojan	Nježić
HR 230058451	9	6202	155	143	Darko	Ornik
HR 930058029	7	5759	160	125	Darko	Ornik
HR 640040849	7	5714	226	161	Jasminka	Zadravec
HR 830090121	8	5678	145	135	Davor	Korošec
HR 740025719	6	5640	126	100	Darko	Ornik
HR 840040850	7	5560	221	155	Jasminka	Zadravec
						Oporovec

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 55. Najbolja stada pasmine Alpina / Top Alpina herds

Uzgajivač Breeder			Laktacija Lactation	Ukupna količina mlijeka (kg) Total milk yield (kg)	Dužina laktacije (dani) Lactation lenght (days)	Mliječna mast (%) Ffat (%)	Bjelančevine (%) Proteins (%)
Branka	Petermanec	G. Kraljevec	138	1185,6	288	3,1	3,2
Matija	Poljan	Križanec	92	1156,7	275	3,7	3,1
Matija	Balaž	Peklenica	137	1141,9	279	3,1	3,2
Robert	Pintarić	D. Kneginac	68	1096,4	281	4,8	3,2
Marijan	Kovačić	Šemovac	58	1091,4	253	3,0	2,8
Zrinko	Šoštarić	G. Kraljevec	34	1063,9	271	2,9	3,2
Stjepan	Kovaček	Sveti Petar	69	974,5	313	3,5	3,1
Dejan	Peharda	Kapelec	48	955,2	279	3,1	2,8
Rajko	Petković	Sv. Martin/Muri	78	938,9	279	2,8	2,9
Ana	Janež	Vukanovac	42	919,5	257	3,0	2,9

Izvor / Source: MP i HAPIH

Tablica 56. Najbolja stada sanske pasmine / Top Saanen herds

Uzgajivač Breeder		Laktacija Lactation	Ukupna količina mlijeka (kg) Total milk yield (kg)	Dužina laktacije (dani) Lactation lenght (days)	Mliječna mast (%) Ffat (%)	Bjelančevine (%) Proteins (%)
Radoslav	Moravec	Nova Ves Petr.	87	1212,3	285	2,6
Darko	Ornjik	Lonjica	28	1083,8	257	3,6
Štefe	Gligić	Konjevrate	8	869,3	219	9,3
Stejpan	Šatrak	Cirkvena	10	842,4	247	2,7
Marin	Franjić	Gradac	13	818,2	227	4,6
Željko	Malinarić	Zabrdje	51	783,9	274	3,3
Damir	Grčević	Gradec Pokupski	5	722,4	245	2,7
Jasminka	Zadravec	Oporovec	45	702,7	251	3,8
Srećko	Čalopek	Ivanovec	30	701,9	246	2,8
Dragan	Žagar	G. Kraljevec	27	699,8	249	3,2

Izvor / Source: MP i HAPIH

3.2.4. Genetsko vrednovanje koza / Genetic evaluation in goats

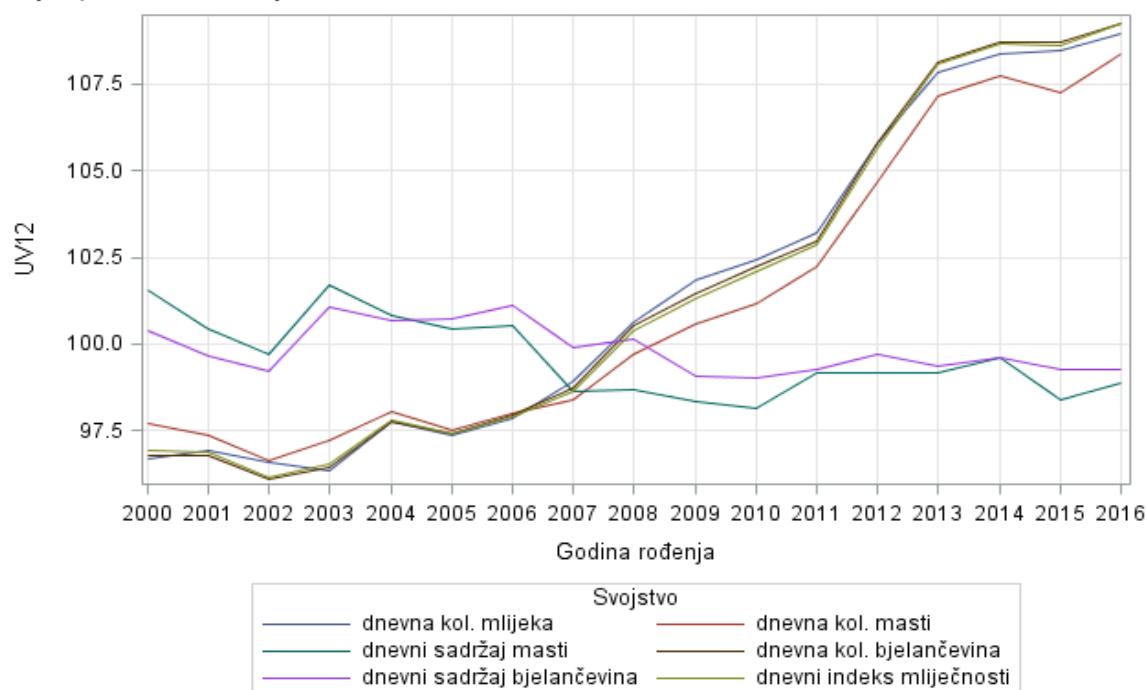
Procjena uzgojnih vrijednosti (UV) životinja pasmine alpina i sanske koze za svojstva mliječnosti temelji se na podacima o proizvodnji mlijeka njihovih kćeri. Uzgojne su vrijednosti procijenjene temeljem zapisa dnevnih kontrola mliječnosti iz AT4 i B4 metode. Za procjenu UV korišten je model s dnevnim zapisima (engl. test-day model) i to za svojstva dnevne količine mlijeka, količine i sadržaja mliječne masti i bjelančevina, te broja somatskih stanica. Podaci su pročišćeni i pripremljeni za obradu korištenjem statističkog paketa SAS. Komponente varijance su procijenjene temeljem metode najveće vjerodostojnosti za ostatak (eng. Residual Maximum Likelihood – REML), koristeći programski paket VCE-6, dok su UV izračunate korištenjem PEST programa.

Statistički model za procjenu UV svojstava dnevne količine mlijeka, mliječne masti i bjelančevina uključuje pasminu, mjesec i godinu jarenja kao fiksne utjecaje s razredima. Stadij laktacije modeliran je koristeći Legendre funkciju četvrtog stupnja ugniježđenu unutar rednog broja laktacije i veličine legla. Direktni aditivni genetski utjecaj, stado, interakcija stado-dan kontrole i permanentni utjecaj okoliša unutar laktacije uključeni su u model kao slučajni utjecaji. U statističkom modelu za procjenu sadržaja mliječne masti i bjelančevina te broja somatskih stanica, korišteni su isti utjecaji samo što je utjecaj veličine legla modeliran kao fiksni utjecaj s razredima.

UV izražena je u standardiziranim vrijednostima – srednja vrijednost 100 i standardna devijacija od 12 bodova. Životinje bolje od prosjeka su iznad 100 bodova. Prikaz UV sadrži i dnevni indeks mliječnosti ili tzv. indeks bjelančevine: mliječna mast (IBM) pri čijem izračunu količina bjelančevina ima dva puta veću ekonomsku težinu u odnosu na količinu mliječne masti. Kriteriji za prvu objavu rezultata UV jarca sukladni su Programu uzgoja koza u RH.

Genetski trendovi za mliječne osobine / Genetic trends for milk traits

Genetski trendovi za mliječne osobine izračunati su kao prosječna uzgojna vrijednost (UV) po godini rođenja i prikazani odvojeno po pasmini i spolu za životinje sa službenom UV (minimalna točnost procjene UV od 0,50). Na grafikonu su prikazane standardizirane UV (UV12), gdje se vrijednost od 100 bodova smatra prosjekom, a sve iznad 100 označava napredak.

Grafikon 61. Genetski trend za alpsku i sansku kozu / Genetic trends in Alpina and Saanen breed
Genetski trend - Alpina, Sanska i Srnasta pasmina koza
Alpina, Sanska i Srnasta pasmina koza

Izvor / Source: MP i HAPIH

4. AKTIVNOSTI SEKTORA PODRUČNIH UREDA

THE ACTIVITIES OF DISTRICT OFFICES SECTOR

Sektor područnih ureda (Sektor) zadužen je za koordinaciju rada područnih ureda Centra za stočarstvo Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu (HAPIH) te koordinaciju provedbe aktivnosti u stočarstvu iz nadležnosti HAPIH-a na području Republike Hrvatske. Sektor obavlja koordinaciju aktivnosti između područnih ureda HAPIH-a i drugih suradničkih institucija na području tehničke potpore u provedbi sustava potpora i mjera u poljoprivredi te obavlja koordinaciju aktivnosti između područnih ureda i ostalih organizacijskih jedinica, službi i odjela središnjice HAPIH-a. Sektor je od 1. siječnja 2019. godine sukladno odredbama Zakona o Hrvatskoj agenciji za poljoprivredu i hranu, ukidanjem Hrvatske poljoprivredne agencije, svoj rad nastavio u okviru HAPIH-a. 2019. godinu obilježile su značajne promjene i prilagodbe novim okolnostima poslovanja, prije svega promjenama u organizaciji poslovanja, načinu financiranja, tehničkoj i programskoj podršci te sustavima upravljanja svim resursima.

Sektor kroz aktivnosti područnih ureda koordinira primjenu mjera kojima se provode programi označavanja i evidencije, uzgoja i selekcije domaćih životinja s ciljem organizacije i provedbe testiranja, prikupljanja i obrade rezultata testova, a temeljem čijih rezultata se vrši procjena uzgojnih vrijednosti domaćih životinja. Sektor koordinira provedbenim procesima registracije uzgajivača i njihovih farmi domaćih životinja i ažuriranja podataka u Registru farmi kao sastavnom dijelu Jedinstvenog registra domaćih životinja. Sektor sudjeluje u koordinaciji provedbe testova na rast i razvoj, kao i testova na potomstvo domaćih životinja temeljem utvrđenih programa uzgoja i selekcije domaćih životinja, a što podrazumijeva kontrolu proizvodnih svojstava domaćih životinja. Sudjeluje u provedbi sustava kontrole kakvoće svježeg sirovog mlijeka, izmjere i ocjene vanjštine domaćih životinja, obrade podataka radi upisa u matični upisnik, obradu i izračun laktacijskih zaključaka krava, ovaca i koza obuhvaćenih kontrolom mlijekočnosti, ispisu zootehnički certifikata uzgojno valjanih domaćih životinja. Koordinira primjenu i provedbu stočarskih mjera kroz aktivnosti područnih ureda Centra za stočarstvo HAPIH-a. U organizaciji sektora provodi se sustav kontrole koji osigurava sukladno certificiranim procedurama, nepristrano, objektivno, precizno i stručno prikupljanje te evidentiranje podataka o podrijetlu i proizvodnosti domaćih životinja.

Djelatnici područnih ureda u koordinaciji Sektora u 2019. godini obavili su certificiranje 5.353 gospodarstava, u sklopu provedbe Farmskog sustava osiguravanja kvalitete, u cilju ostvarivanja prava na proizvodno vezanu potporu u proizvodnji junećeg mesa. Uz koordinaciju Sektora djelatnici područnih ureda sudjelovali su u prikupljanju bioloških uzoraka izvornih pasmina domaćih životinja za potrebe Banke animalnih gena u RH, pri čemu su područni uredi ukupno prikupili 1.423 bioloških uzorka. U periodu od ožujka do lipnja 2019. godine aktivnosti djelatnika Područnih ureda i Sektora usmjerene su, uz redovne aktivnosti, i na poslove u okviru Sporazuma o poslovnoj suradnji između HAPIH-a i Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Aktivnosti obuhvaćaju pružanje pomoći poljoprivrednim gospodarstvima pri popunjavanju Jedinstvenog zahtjeva za ostvarivanje prava na izravne potpore i pojedinih mjeru ruralnog razvoja, klasične kontrole poljoprivrednih površina i stoke, kontrole i savjetovanja poljoprivrednika u poštivanju odredbi iz višestruke sukladnosti. U periodu od 4. ožujka do 10. lipnja 2019. godine u 27 svojih ureda djelatnici HAPIH-a su osigurali pomoći pri popunjavanju Jedinstvena zahtjeva za 10.080 poljoprivredna gospodarstva. Sektor je tijekom 2019. godine koordinirao svim aktivnostima i radom djelatnika područnih ureda HAPIH-a u provedbi klasičnih kontrola na terenu Jedinstvenog zahtjeva za izravne potpore i pojedine mjeru ruralnog razvoja i kontrolama višestruke sukladnosti. Tijekom 2019. godine održane su edukacije kontrolora HAPIH-a, te su ovlašteni kontrolori HAPIH-a od 10. srpnja do 27. prosinca 2019. godine na poljoprivrednim gospodarstvima s područja cijele RH ukupno obavili 2.434 klasičnih kontrola poljoprivrednih površina i stada domaćih životinja.

Tablica 57. Broj poljoprivrednih gospodarstava s ostvarenom pomoći pri popunjavanju zahtjeva za izravna plaćanja (AGRONET) u 2019. godini, obavljenoj klasičnoj kontroli na terenu
 Number of farms with CAAF assistance in filling applications for direct payments (AGRONET),
 the number of classic controls (OTSC) in year 2019.

Rb. / No.	Županija County	Ured Office	Agronet / Direct payments	KKNT / OTSC
			Br. pomoći / No. of assistance	Br. kontrola / No. of controls
1.	Bjelovarsko-bilogorska	Bjelovar	251	195
		Daruvar	391	136
2.	Brodsko-posavska	Slavonski Brod	323	113
3.	Dubrovačko-neretvanska	Dubrovnik	40	45
4.	Istarska	Pazin	233	90
5.	Karlovačka	Karlovac	625	145
6.	Koprivničko-križevačka	Koprivnica	446	81
		Križevci	869	45
		Đurđevac	351	107
7.	Krapinsko-zagorska	Krapina	37	13
8.	Ličko-senjska	Gospic	538	375
9.	Međimurska	Čakovec	297	68
10.	Osječko-baranjska	Darda	200	62
		Donji Miholjac	643	92
11.	Požeško-slavonska	Požega	95	19
12.	Primorsko-goranska	Delnice	159	107
13.	Sisačko-moslavačka	Sisak	336	51
14.	Splitsko-dalmatinska	Split	306	179
15.	Šibensko-kninska	Šibenik	148	38
16.	Varaždinska	Varaždin	401	89
17.	Virovitičko-podravska	Virovitica	559	34
18.	Vukovarsko-srijemska	Vinkovci	176	130
19.	Zadarska	Zadar	229	104
20.	Zagrebačka	Sv. Ivan Zelina	1234	63
		Velika Gorica	309	83
		Vrbovec	784	79
Sve / All			10.080	2.434

Izvor / Source: HAPIH

Tablica 58. Banka gena – broj prikupljenih bioloških uzoraka izvornih pasmina domaćih životinja u 2019.

Gene Bank – the number of collected biological samples of native breeds of farm animals in 2019.

Rb. / No.	Županija / County	Ured / Office	Tip uzorka / Type of sample		Sve / All
			Dlaka / Hair	Tkivo / Tissue	
1.	Bjelovarsko-bilogorska	Bjelovar	2	20	22
		Daruvar	17	54	71
2.	Koprivničko-križevačka	Križevci	1	10	11
		Đurđevac	4	0	4
3.	Osječko-baranjska	Darda	0	54	54
		Donji Miholjac	2	0	2
4.	Primorsko-goranska	Delnice	0	99	99
5.	Dubrovačko-neretvanska	Dubrovnik	0	89	89
6.	Ličko-senjska	Gospic	0	150	150
7.	Karlovačka	Karlovac	33	86	119
8.	Istarska	Pazin	135	88	223
9.	Šibensko-kninska	Šibenik	71	157	228
10.	Sisačko-moslavačka	Sisak	41	138	179
11.	Brodsko-posavska	Slavonski Brod	0	15	15
12.	Splitsko-dalmatinska	Split	0	9	9
13.	Zagrebačka	Sv. Ivan Zelina	5	0	5
		Vrbovec	0	2	2
14.	Zadarska	Zadar	15	126	141
Sve / All			326	1.097	1.423

Izvor / Source: HAPIH

Tablica 59. Farmski sustav kvalitete – broj certificiranih poljoprivrednih gospodarstava u 2019. godini.

Farm Quality system – the number of certified farms in year 2019.

Rb. / No.	Županija / County	Ured / Office	Broj certifikata / Total number of certificates
1.	Bjelovarsko-bilogorska	Bjelovar	639
		Daruvar	287
2.	Brodsko-posavska	Slavonski Brod	253
3.	Istarska	Pazin	42
4.	Karlovačka	Karlovac	222
5.	Koprivničko-križevačka	Koprivnica	346
		Križevci	557
		Đurđevac	333
6.	Krapinsko-zagorska	Krapina	209
7.	Ličko-senjska	Gospic	168
8.	Međimurska	Čakovec	196

Rb. / No.	Županija / County	Ured / Office	Broj certifikata / Total number of certificates
9.	Osječko-baranjska	Darda	166
		Donji Miholjac	250
10.	Požeško-slavonska	Požega	73
11.	Primorsko-goranska	Delnice	44
12.	Sisačko-moslavačka	Sisak	91
13.	Splitsko-dalmatinska	Split	12
14.	Šibensko-kninska	Šibenik	0
15.	Varaždinska	Varaždin	128
16.	Virovitičko-podravska	Virovitica	141
17.	Vukovarsko-srijemska	Vinkovci	457
		Sv. Ivan Zelina	151
		Velika Gorica	250
18.	Zagrebačka	Vrbovec	335
			5.353
Sve / All			

Izvor / Source: HAPIH

4.1. PROVEDBA KONTROLE MLIJEĆNOSTI

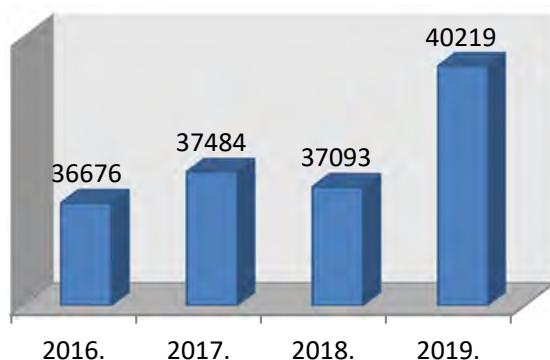
MILK RECORDING ACTIVITIES

Tablica 60. Broj provedenih mjesecnih kontrola mlijećnosti krava, koza i ovaca

Number of the monthly milk recording done for cows, goats and sheeps

Godina / Year	Ovce / Sheep	Koze / Goats	Sve / All
2016.	17.235	19.441	36.676
2017.	17.972	19.512	37.484
2018.	18.729	18.364	37.093
2019.	19.173	21.046	40.219

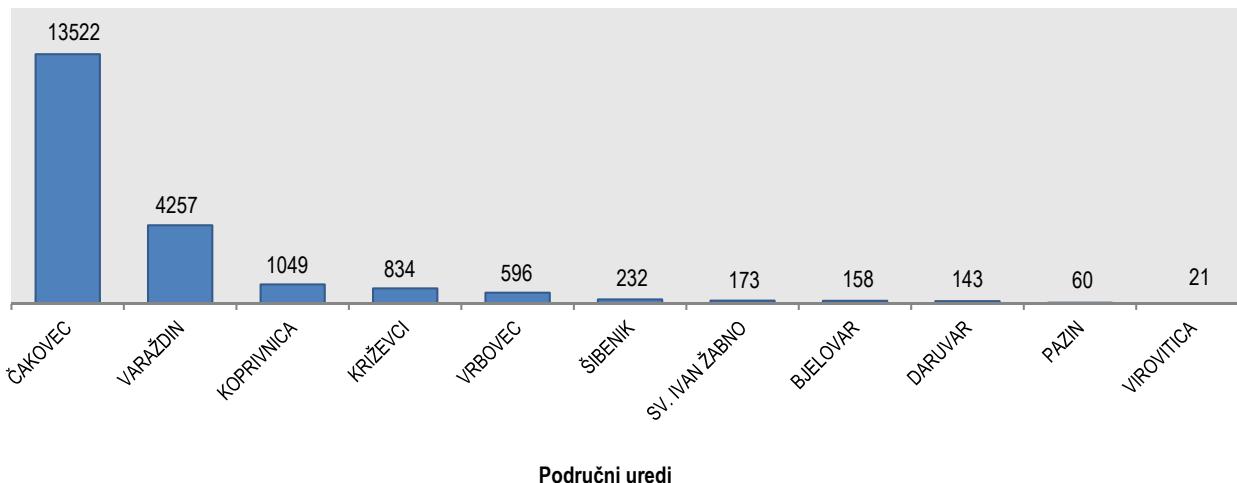
Izvor / Source: HAPIH

Grafikon 62. Broj provedenih kontrola mlijećnosti ovaca i koza / Number of the milk recordings done for sheeps and goats

Izvor / Source: HAPIH

Grafikon 63. Omjer provedenih kontrola mlijećnosti krava, koza i ovaca, % / Proportion of the monthly milk recording done for cows, goats and sheeps

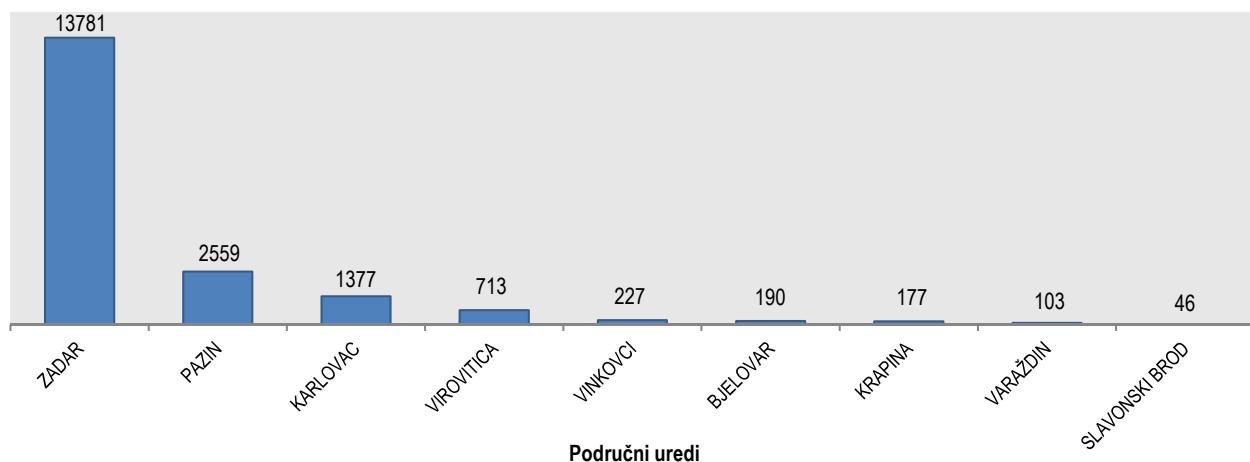
Izvor / Source: HAPIH

Grafikon 64. Broj provedenih kontrola mlijećnosti kod koza / Number of milk recordings in goats

Područni uredi

Izvor / Source: HAPIH

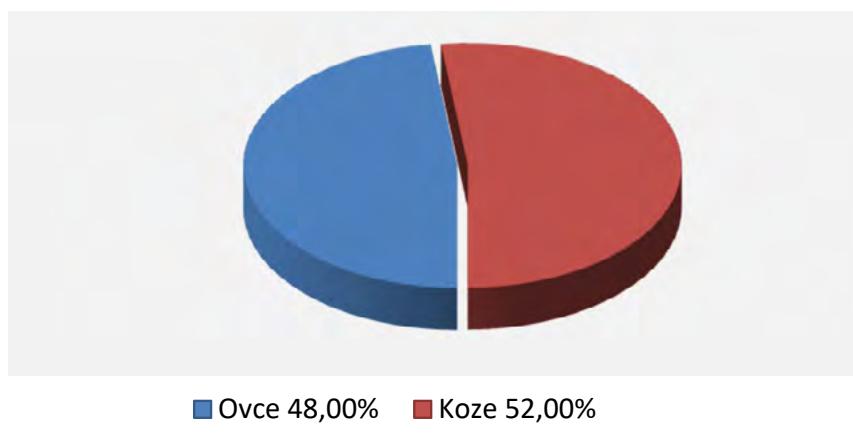
Grafikon 65. Broj provedenih kontrola mlijecnosti kod ovaca / Number of milk recording done for sheeps

Izvor / Source: HAPIH

Grafikon 66. Omjer obavljenih kontrola mlijecnosti kod koza i ovaca

Proportion of milk recordings done for goats and sheeps

Izvor / Source: HAPIH

4.2. PROVEDBA OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE OVACA, KOZA I PERADI

THE ACTIVITIES IN IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF SHEEP, GOATS AND POLTRY

Tablica 61. Broj označenih i registriranih ovaca i koza od strane djelatnika HAPIH-a prema godini

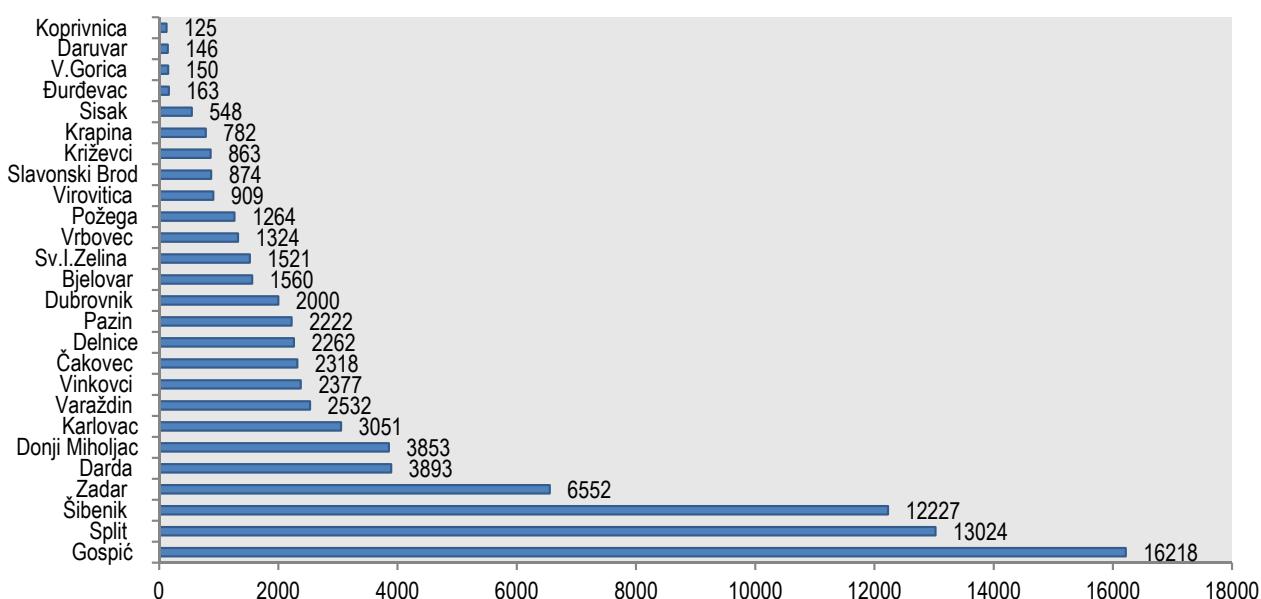
Number of marked and registered sheep and goats breeding by the employees of CAAF by year

Godina / Year	Broj grla / Number of animals
2016.	61.293
2017.	79.647
2018.	60.661
2019.	82.758

Izvor / Source: HAPIH

Grafikon 67. Broj označenih i registriranih ovaca i koza od strane djelatnika HAPIH-a u prema uredu

Number of marked and registered sheep and goats by the employees of CAAF by office

Izvor / Source: HAPIH

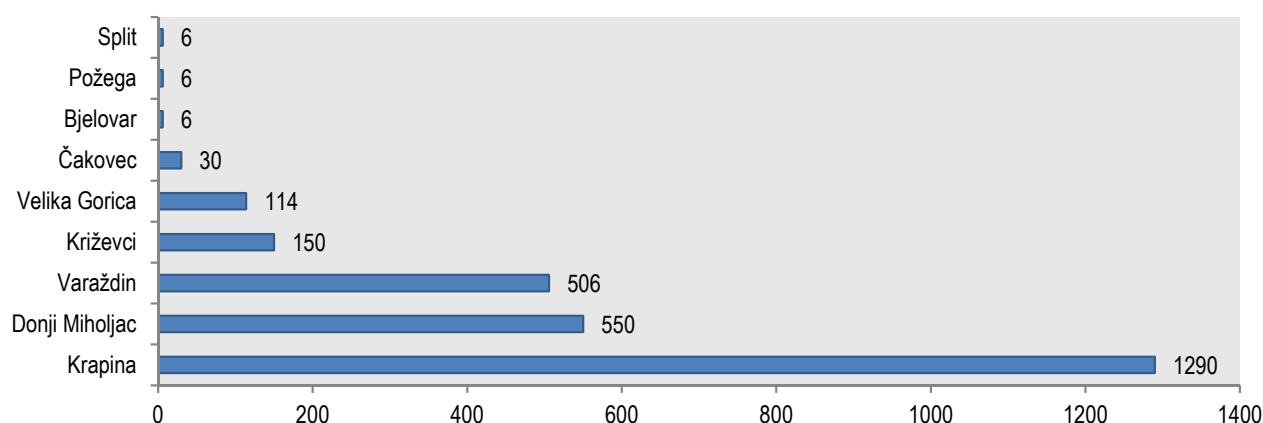
Tablica 62. Broj označenih i registriranih kljunova Zagorskog purana od strane djelatnika HAPIH-a prema godini

Number of marked and registered Zagorje turkey by the employees of CAAF by year

Godina / Year	Broj grla / Number of animals
2016.	1.815
2017.	1.761
2018.	1.770
2019.	2.658

Izvor / Source: HAPIH

Grafikon 68. Broj označenih i registriranih kljunova Zagorskog purana od strane djelatnika HAPIH-a prema uredu
Number of marked and registered Zagorje turkey by the employees of CAAF by office

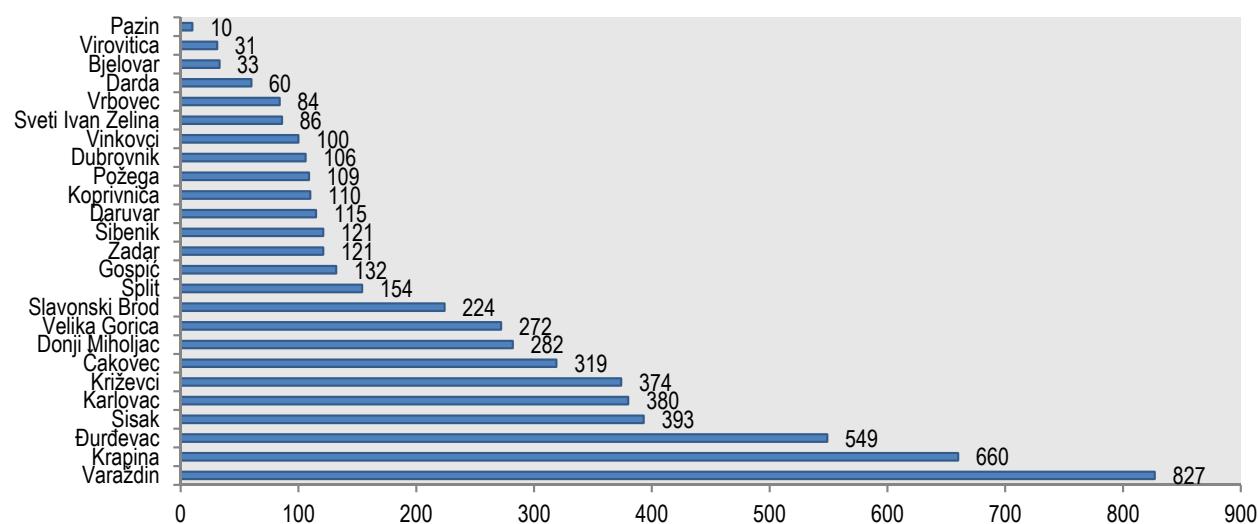
Izvor / Source: HAPIH

Tablica 63. Broj označenih i registriranih kljunova kokoši hrvatice od strane djelatnika HAPIH-a prema godini
Number of marked and registered Hrvatica hens by the employees of CAAF by year

Godina / Year	Broj grla / Number of animals
2016.	5.816
2017.	5.392
2018.	4.881
2019.	5.652

Izvor / Source: HAPIH

Grafikon 69. Broj označenih i registriranih kljunova kokoši hrvatice od strane djelatnika HAPIH-a prema uredu
Number of marked and registered Hrvatica hens by the employees of CAAF by office

Izvor / Source: HAPIH

5. OZNAČAVANJE I REGISTRACIJA DOMAĆIH ŽIVOTINJA

IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF DOMESTIC ANIMALS

Priprema izvješća:

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
MINISTRY OF AGRICULTURE

Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane
Directorate for Livestock and Food Quality

Sektor za registre životinja
Sector for animal registers

5.1. REGISTAR FARMI / FARM REGISTER

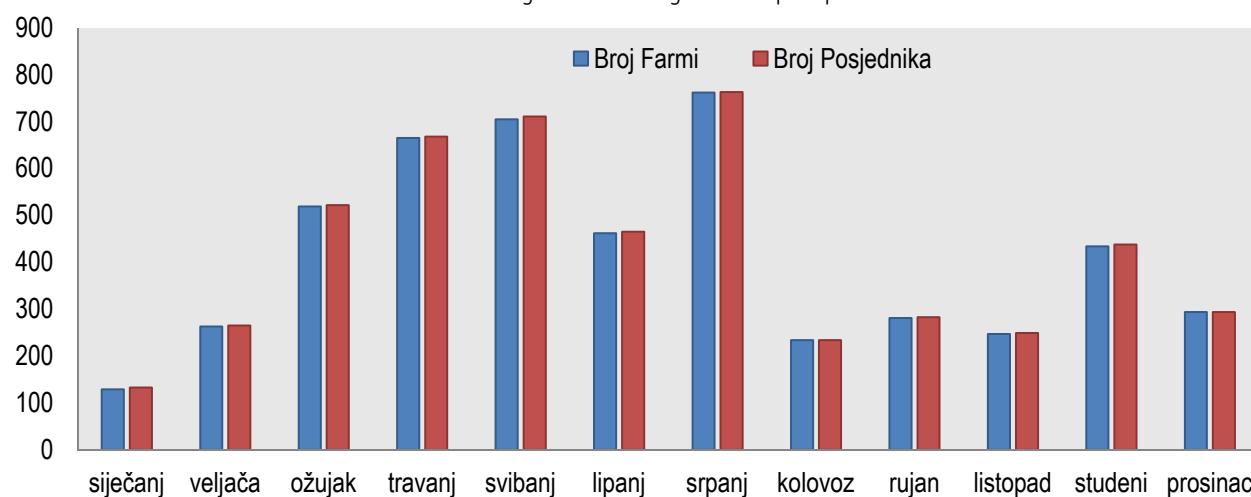
Provedba sustava registracije farmi odnosno svih gospodarstava na kojima se drže domaće životinje, organizirana je u skladu s Pravilnikom o sadržaju, obliku i načinu registracije farmi (NN 96/2015, 101/2018, 44/2019) kojim su jasno definirane obveze posjednika domaćih životinja i način vođenja jedinstvene baze podataka. Registrar farmi kao elektronička baza podataka sadrži sve lokacije na kojima se nalaze domaće životinje u Republici Hrvatskoj i podatke o posjednicima životinja na svakom pojedinom gospodarstvu.

Posjednik, kao osoba odgovorna za zdravlje i dobrobit životinja na gospodarstvu, odgovoran je za prijavu i registraciju gospodarstva u Registrar farmi. U Registrar moraju biti upisane sve farme goveda, ovaca, koza i kopitara bez obzira na broj životinja, farme svinja, peradi uključujući valionice, farme kunića, farme za uzgoj divljači, uzgajališta riba, rakova i mekušaca, pčelinjaci i pčelinje paše, objekti za poslovanje s reproduksijskim materijalom domaćih životinja, stočni sajmovi i sabirni centri, lokacije na kojima se održavaju dražbe, izložbe, sportska natjecanja i javne smotre na koje se u tu svrhu dopremaju životinje, te ostale farme koje stavlju životinje ili njihove proizvode u promet.

Osim podataka o posjedniku životinja i adresi lokacije na kojoj se one drže, u Registrar se bilježe i zemljopisne koordinate lokacije. U Registraru je na taj način moguće praćenje životinja radi suzbijanja bolesti i provedbe naređenih veterinarskih mjera. Svaka lokacija u Registraru je zabilježena pod Jedinstvenim identifikacijskim brojem gospodarstva, a registrirano gospodarstvo dobiva Identifikacijsku karticu gospodarstva koja je temeljni dokument i preuvjet za sustave obveznog označavanja životinja i praćenje njihova premještanja.

Registrar farmi uspostavljen je 2007. godine, a podaci navedeni u nastavku predstavljaju pregled aktivnosti u Registraru farmi tijekom 2019. kao i pregled upisanih podataka od uspostave sustava do kraja 2019. godine.

Grafikon 70. Broj registriranih gospodarstava i posjednika po mjesecima
The number of registered holdings and keepers per month

Izvor / Source: MP

U 2019. godini u Registar stočarskih farmi kao temeljnu bazu podataka o svim lokacijama na kojima se drže domaće životinje u Republici Hrvatskoj, upisano je 4.995 gospodarstava s ukupno 5.025 posjednika.

Tablica 64. Broj registriranih gospodarstava i posjednika po županijama
The number of registered holdings and keepers per county

Županija County	Broj registriranih gospodarstava Number of registered holdings		Broj registriranih posjednika Number of registered keepers	
	2018.	2019.	2018.	2019.
Bjelovarsko-bilogorska	105	232	101	234
Brodsko-posavska	70	172	67	175
Dubrovačko-neretvanska	27	24	28	26
Grad Zagreb	48	130	114	168
Istarska	82	165	87	166
Karlovačka	109	309	103	318
Koprivničko-križevačka	103	146	98	147
Krapinsko-zagorska	120	567	127	567
Ličko-senjska	126	115	113	109
Međimurska	29	144	34	146
Osječko-baranjska	156	378	174	393
Požeško-slavonska	84	142	83	145
Primorsko-goranska	93	88	94	96
Sisačko-moslavačka	184	377	161	368
Splitsko-dalmatinska	141	217	151	232
Šibensko-kninska	95	107	92	104
Varaždinska	72	572	70	580
Virovitičko-podravska	67	101	75	104

Županija County	Broj registriranih gospodarstava Number of registered holdings		Broj registriranih posjednika Number of registered keepers	
	2018.	2019.	2018.	2019.
Vukovarsko-srijemska	117	290	122	296
Zadarska	114	155	111	158
Zagrebačka	204	564	189	571
Sve / All	2.146	4.995	2.194	5.103

Izvor / Source: MP

Tablica 65. Ukupan broj registriranih i deaktiviranih gospodarstava u razdoblju od 2007. do 2019. godine

The number of registered and deactivated holdings in period from 2007 to 2019

Županija County	Broj registriranih gospodarstava Number of registered holdings	Broj deaktiviranih gospodarstava Number of deactivated holdings
Bjelovarsko-bilogorska	11.855	1.009
Brodsko-posavska	10.412	515
Dubrovačko-neretvanska	1.314	49
Grad Zagreb	2.225	127
Istarska	5.429	181
Karlovačka	8.234	265
Koprivničko-križevačka	10.136	391
Krapinsko-zagorska	14.074	222
Ličko-senjska	4.896	153
Međimurska	5.918	554
Osječko-baranjska	16.525	2.549
Požeško-slavonska	5.847	447
Primorsko-goranska	2.765	160
Sisačko-moslavačka	13.212	781
Splitsko-dalmatinska	9.750	147
Šibensko-kninska	3.801	268
Varaždinska	11.189	238
Virovitičko-podravska	9.378	464
Vukovarsko-srijemska	13.019	1.113
Zadarska	4.074	57
Zagrebačka	15.813	987
Sve / All	179.866	10.677

Izvor / Source: MP

Tablica 66. Ukupan broj registriranih posjednika u razdoblju od 2007. do 2019. godine
The number of registered keepers in period from 2007 to 2019

Županija County	Ukupno posjednika Number of keepers	Fizička osoba Physical person	Pravna osoba Legale person	Obrt Trades
Bjelovarsko-bilogorska	17.325	16.851	292	182
Brodsko-posavska	13.615	13.095	317	203
Dubrovačko-neretvanska	1.548	1.505	35	8
Grad Zagreb	4.177	3.782	379	16
Istarska	6.714	6.399	196	119
Karlovačka	10.340	10.150	127	63
Koprivničko-križevačka	14.904	14.018	810	76
Krapinsko-zagorska	17.408	17.220	137	51
Ličko-senjska	6.875	6.751	113	11
Međimurska	7.798	7.285	470	43
Osječko-baranjska	24.437	22.321	1.633	483
Požeško-slavonska	7.834	7.648	146	40
Primorsko-goranska	3.515	3.378	85	52
Sisačko-moslavačka	17.806	17.374	349	83
Splitsko-dalmatinska	11.338	11.099	179	60
Šibensko-kninska	4.876	4.817	30	29
Varaždinska	13.745	13.342	310	93
Virovitičko-podravska	11.806	11.487	231	88
Vukovarsko-srijemska	17.564	17.034	314	216
Zadarska	5.478	5.403	56	19
Zagrebačka	21.218	20.761	367	90
Sve / All	240.321	231.720	6.576	2.025

Izvor / Source: MP

5.2. SUSTAV OBVEZNOG OZNAČAVANJA I REGISTRACIJE OVACA I KOZA

THE SYSTEM OF UNIQUE IDENTIFICATION AND REGISTRATION OF SHEEP AND GOATS

Sustav jedinstvenog označavanja i registracije ovaca i koza započeo je s provedbom 2009. godine, a uspostavljen je na temelju Pravilnika o provođenju obveznog označavanja i registracije ovaca i koza (NN 111/2007). Provedba sustava podrazumijeva označavanje ovaca i koza, ispis potvrde o označavanju, upis podataka u jedinstvenu bazu, prijavu i registraciju svakog premještanja ovaca i koza, te vođenje registra ovaca i koza na gospodarstvu.

Ovce i koze označavaju se s dva sredstva označavanja od kojih je jedno ušna markica s jedinstvenim životnim brojem, a drugo bolus elektronski transponder koji je kodiran istim jedinstvenim životnim brojem koji stoji na ušnoj markici. Označavanje provode posjednici ovlašteni za označavanje ovaca i koza na svom gospodarstvu, veterinarske službe, ovlaštene veterinarske organizacije i Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu. Tijekom 2019. godine 267 posjednika ostvarilo je mogućnost samostalnog označavanja ovaca i koza na svojem gospodarstvu. Ovca odnosno koza mora biti označena do šestog mjeseca starosti ili prije napuštanja gospodarstva rođenja. Ukoliko ovca ili koza napušta gospodarstvo rođenja u dobi mlađoj od šest mjeseci i odlazi na klaonicu, dovoljno ju je označiti ušnom markicom.

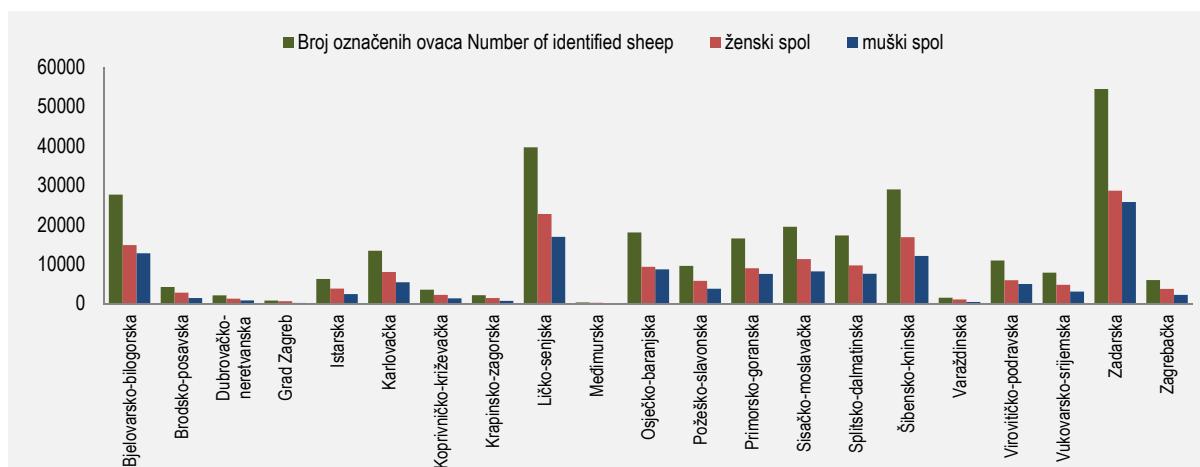

Svaka ovca odnosno koza nakon označavanja se upisuje u Jedinstveni registar ovaca i koza pod svojim Jedinstvenim životnim brojem. Jedinstveni registar ovaca i koza kao računalna baza podataka o svim ovcama i kozama u Republici Hrvatskoj sadrži datum rođenja, spol i pasminu svake ovce i svake koze te podatke o njihovim posjednicima i lokacijama na kojima se nalaze kao i podatke o svakom premještanju ovaca i koza te njihovim izlučenjima. Iz registra je u svakom trenutku moguće za svaku životinju vidjeti njen put od rođenja odnosno uvoza do kraja života ili izvoza.

Premještanje ovaca i koza prijavljuje se ovlaštenim veterinarskim organizacijama na obrascu putnog lista za ovce odnosno koze koji sadrži podatke o trenutnom posjedniku, podatke o novom posjedniku ili klaonici ukoliko životinje odlaze na klanje te popis svih životnih brojeva ovaca ili koza koje se premještaju. Premještanje podrazumijeva odlazak životinja na drugo gospodarstvo, odlazak na klanje, uginuće životinje, krađu ili gubitak ovaca ili koza, klanje životinja na gospodarstvu za osobne potrebe te izvoz ovaca ili koza. Podatke o premještaju ovlaštena veterinarska organizacija upisuje u Jedinstveni registar ovaca i koza.

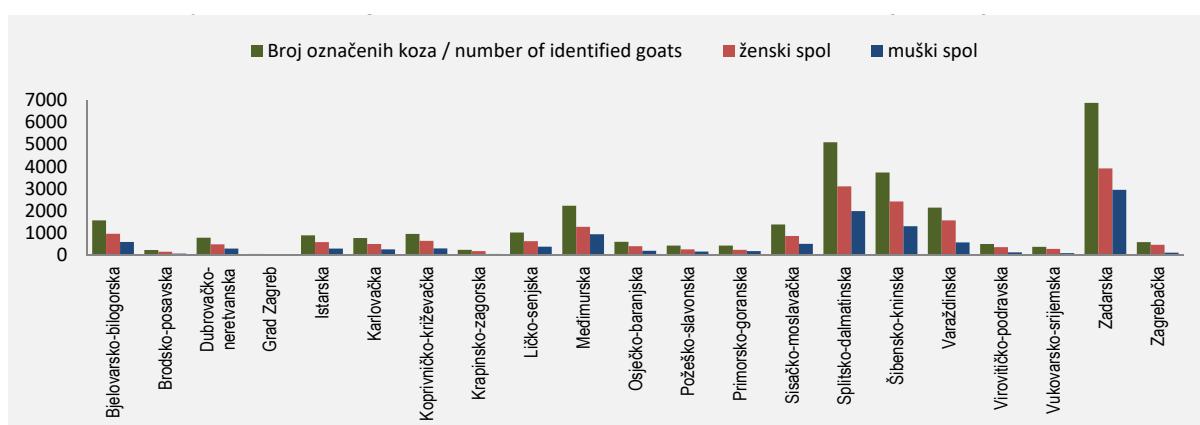
Posjednici ovaca i koza na svom gospodarstvu vode Registrar ovaca i koza na gospodarstvu u koji upisuju podatke o svim rođenim i označenim ovcama i kozama kao i podatke o njihovim premještanjima i izlučenjima. Jednom godišnje svaki posjednik dostavlja u Jedinstveni registar ovaca i koza godišnju dojavu brojnog stanja na svom gospodarstvu.

U nastavku su predstavljeni podaci upisani u Jedinstveni registar ovaca i koza tijekom 2019. godine, a koji su rezultat aktivnosti svih sudionika jedinstvenog sustava označavanja i registracije ovaca i koza.

Grafikon 71. Broj označenih i registriranih ovaca / The number of identified and registered sheep

Izvor / Source: MP

U 2019. godini označeno je i registrirano 290.513 ovaca. Najviše označenih i registriranih ovaca je u Zadarskoj županiji. Od ukupnog broja označenih ovaca u 2019. godini 164.030 grla čini ženska populacija, a 126.483 grla muška populacija.

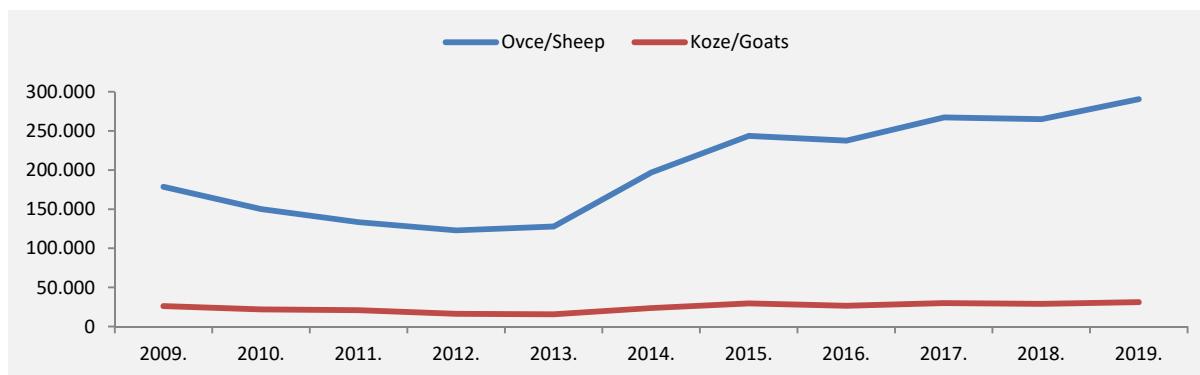
Grafikon 72. Broj označenih i registriranih koza / The number of identified and registered goats

Izvor / Source: MP

Tijekom 2019. godine ukupno je označeno i registrirano 31.058 koza. Najviše označenih i registriranih koza je u Zadarskoj županiji. Od ukupnog broja označenih koza u 2019. godini 19.518 grla čini ženska, a 11.540 grla jmuška populacija.

Grafikon 73. Broj označenih i registriranih ovaca i koza u razdoblju od 2009. do 2019. godine

The number of identified and registered sheep and goats in period from 2009. to 2019.

Izvor / Source: MP

Tablica 67. Postotak registrirane janjadi i jaradi po županijama
Percentage of registered sheep and goats by county

Županija County	Broj ovaca i koza starijih od godine dana Number of sheep and goats over a 1 year	Broj registrirane janjadi i jaradi Number of registered lambs and kids	Postotak registrirane janjadi i jaradi Percentage of registered lambs and kids
Bjelovarsko-bilogorska	56.719	29.192	51,5
Brodsko-posavska	14.310	4.445	31,1
Dubrovačko-neretvanska	7.949	2.910	36,1
Grad Zagreb	2.538	865	34,0
Istarska	17.570	7.155	40,7
Karlovačka	27.803	14.207	51,1
Koprivničko-križevačka	11.945	4.518	37,8
Krapinsko-zagorska	5.521	2.383	43,2
Ličko-senjska	74.747	40.651	54,4
Međimurska	3.438	2.538	73,8
Osječko-baranjska	37.084	18.654	50,3
Požeško-slavonska	20.152	10.005	49,7
Primorsko-goranska	36.855	16.956	46,0
Sisačko-moslavačka	39.613	20.859	52,7
Splitsko-dalmatinska	55.216	22.367	40,5
Šibensko-kninska	57.057	32.679	57,3
Varaždinska	6.928	3.665	52,9
Virovitičko-podravska	21.994	11.429	52,0
Vukovarsko-srijemska	18.684	8.225	44,0
Zadarska	108.224	61.271	56,6
Zagrebačka	22.908	6.597	28,8
Sve / All	647.255	321.571	49,7

Izvor / Source: MP

Tablica 68. Broj izlučenih ovaca po vrstama i županijama / Number of culled sheep by county

Županija County	Klanje na gospodarstvu Slaughter on the holding	Klanje u klaonici Slaughterhouse	Krađa i gubitak Theft and lost	Uginuće Death
Bjelovarsko-bilogorska	7.124	13.877	499	2.759
Brodsko-posavska	5.220	9.799	2.055	812
Dubrovačko-neretvanska	663	0	183	7
Grad Zagreb	469	3.047	0	243
Istarska	3.855	1.546	474	334
Karlovačka	8.084	3.433	170	798

Županija County	Klanje na gospodarstvu Slaughter on the holding	Klanje u klaonici Slaughterhouse	Krađa i gubitak Theft and lost	Uginuće Death
Koprivničko-križevačka	1.745	5.785	37	427
Krapinsko-zagorska	1.266	55	1	223
Ličko-senjska	26.430	6.489	716	1.192
Međimurska	331	38	0	25
Osječko-baranjska	10.898	11.312	358	2.952
Požeško-slavonska	5.813	1.851	338	952
Primorsko-goranska	7.639	2.743	4.074	181
Sisačko-moslavačka	7.787	6.191	845	2.275
Splitsko-dalmatinska	16.911	27.605	1.584	230
Šibensko-kninska	22.458	1.383	2.798	424
Varaždinska	726	172	0	215
Virovitičko-podravska	5.706	2.426	512	853
Vukovarsko-srijemska	4.387	442	192	1.755
Zadarska	38.594	7.807	5.032	591
Zagrebačka	4.067	13.027	63	1.038
Sve / All	180.173	119.028	19.931	18.286

Izvor / Source: MP

Tablica 69. Broj izlučenih koza po vrstama i županijama / Number of culled goats by county

Županija County	Klanje na gospodarstvu Slaughter on the holding	Klanje u klaonici Slaughterhouse	Krađa i gubitak Theft and lost	Uginuće Death
Bjelovarsko-bilogorska	478	412	54	333
Brodsko-posavska	254	25	0	21
Dubrovačko-neretvanska	198	0	1	46
Grad Zagreb	47	0	0	16
Istarska	705	3	115	64
Karlovačka	527	15	8	78
Koprivničko-križevačka	444	25	15	281
Krapinsko-zagorska	181	0	0	25
Ličko-senjska	683	124	22	46
Međimurska	1.312	0	0	439
Osječko-baranjska	589	30	1	82
Požeško-slavonska	401	23	41	46
Primorsko-goranska	298	0	57	9
Sisačko-moslavačka	755	144	38	159
Splitsko-dalmatinska	4.434	323	218	90

Županija County	Klanje na gospodarstvu Slaughter on the holding	Klanje u klaonici Slaughterhouse	Krada i gubitak Theft and lost	Uginuće Death
Šibensko-kninska	2.740	20	430	147
Varaždinska	939	0	2	486
Virovitičko-podravska	348	9	38	13
Vukovarsko-srijemska	186	2	21	63
Zadarska	5.323	26	687	101
Zagrebačka	478	17	1	144
Sve / All	21.320	1.198	1.749	2.689

Izvor / Source: MP

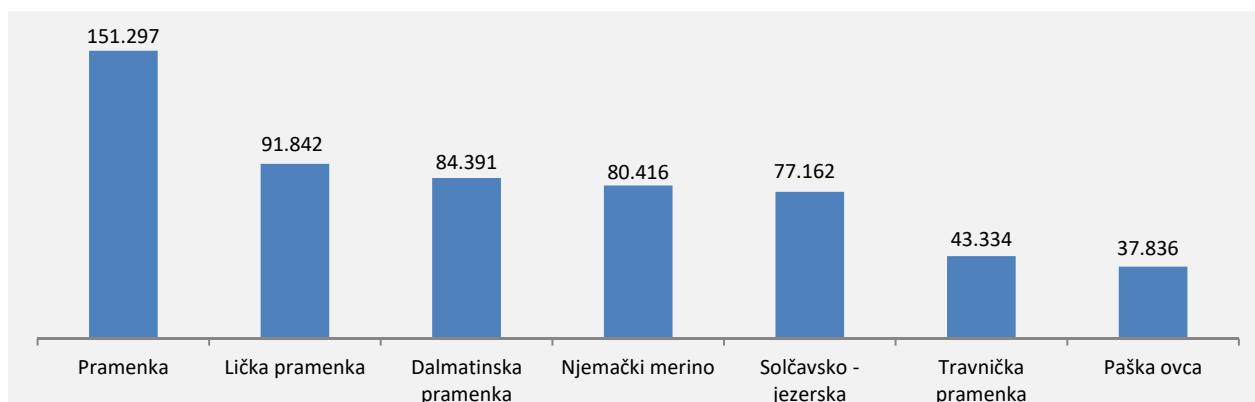
Tablica 70. Ukupan broj posjednika i životinja upisanih u Jedinstveni registar ovaca i koza
 Total number of keepers and animals registered in Unique register of sheep and goats

Županija County	Ovce / Sheep		Koze / Goats	
	Broj posjednika Number of keepers	Broj ovaca Number of sheep	Broj posjednika Number of keepers	Broj koza Number of goats
Bjelovarsko-bilogorska	2.321	53.400	244	3.319
Brodsko-posavska	539	13.626	131	684
Dubrovačko-neretvanska	162	5.571	172	2.378
Grad Zagreb	79	2.051	72	487
Istarska	540	14.649	291	2.921
Karlovačka	1.250	26.073	212	1.730
Koprivničko-križevačka	735	10.268	118	1.677
Krapinsko-zagorska	523	4.797	153	724
Ličko-senjska	1.896	72.412	190	2.335
Međimurska	62	842	64	2.596
Osječko-baranjska	893	35.320	267	1.764
Požeško-slavonska	808	19.134	162	1.018
Primorsko-goranska	800	35.062	225	1.793
Sisačko-moslavačka	2.118	37.425	300	2.188
Splitsko-dalmatinska	825	42.044	677	13.172
Šibensko-kninska	1.014	49.509	489	7.548
Varaždinska	248	3.215	135	3.713
Virovitičko-podravska	782	20.700	165	1.294
Vukovarsko-srijemska	531	17.496	210	1.188
Zadarska	1.690	95.696	439	12.528
Zagrebačka	960	20.920	286	1.988
Ukupno / Total	18.776	580.210	5.002	67.045

Izvor / Source: MP

Podaci u tablici 70. odnose se na odrasle kategorije životinja starijih od 1 godine upisanih u JROK.

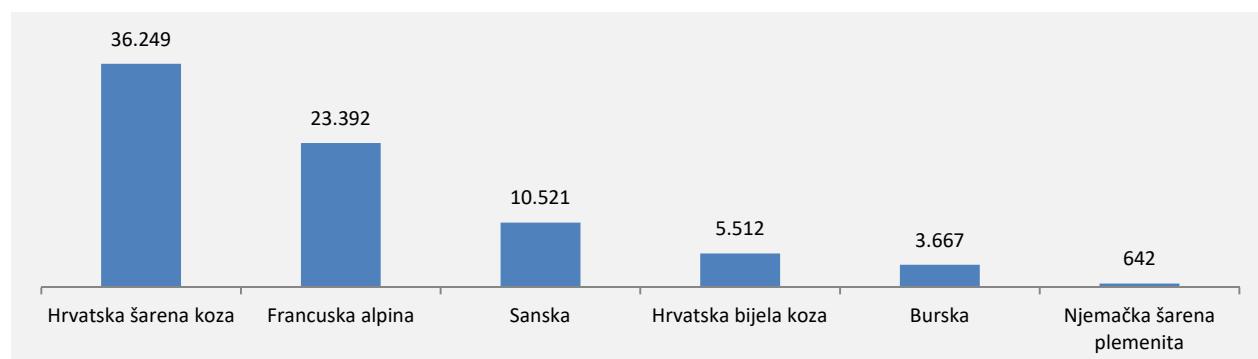
Grafikon 74. Pasminski sastav ovaca upisanih u Jedinstveni registar ovaca i koza
Breed structure of sheep entered in the Unique Register of sheep and goats

Izvor / Source: MP

Podaci u grafikonu 74. odnose se na životinje starije od godinu dana. Najzastupljenije pasmine su pramenka, lička pramenka i dalmatinska pramenka, a zatim slijede njemački merino i solčavsko jezerska ovca. Od ostalih pasmina ovaca u JROK su upisane i Comisana, Creska ovca, Krčka ovca, Romanovska, Suffolk, te Turcana.

Grafikon 75. Pasminski sastav koza upisanih u Jedinstveni registar ovaca i koza
Breed structure of goats entered in the Unique Register of sheep and goats

Izvor / Source: MP

Podaci u grafikonu 75. prikazuju pasminski sastav koza upisanih u JROK i odnose se na životinje starije od godinu dana.

6. KLASIRANJE OVČJIH TRUPOVA

CLASSIFICATION OF SHEEP CARCASSES

Priprema izvješća:

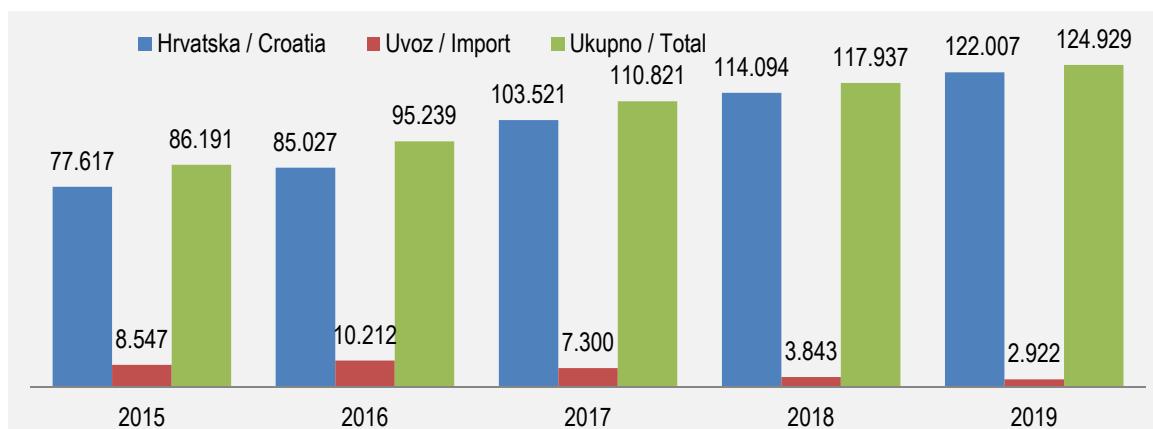
MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE
MINISTRY OF AGRICULTURE

Uprava za stočarstvo i kvalitetu hrane
Directorate for Livestock and Food Quality

Sektor za registre životinja
Sector for animal registers

Podaci o razvrstavanju (klasiranju) ovčjih trupova u klaonicama bilježe kontinuirani rast od početka provedbe navedenog sustava u Republici Hrvatskoj. Tako je i u 2019. godini zabilježen određen rast ukupnog broja razvrstanih ovčjih trupova u odnosu na prethodne godine. Na osnovu obrađenih podataka o razvrstavanju i dalje je najzastupljenija kategorija L – trupovi ovaca mlađih od 12. mjeseci koja predstavlja 97,59% ukupno razvrstanih ovčjih trupova. Unutar navedene kategorije s udjelom od 79,92% prevladavaju razvrstani janjeći trupovi laks od 13 kg mase trupa (tzv. laka janjad) u odnosu na janjeće trupove teže od 13 kg mase trupa (tzv. teža janjad) što je određeni pokazatelj trenutne ovčarske proizvodnje odnosno proizvodnje ovčjeg mesa. Ostali podaci o razvrstavanju ovčjih trupova za 2019. godinu prikazani su u sljedećim grafovima i tablici.

Grafikon 76. Ukupan broj klasiranih ovčjih trupova porijeklom iz RH* i Uvoza**
The total number of classified sheep carcasses Croatia* and Import **

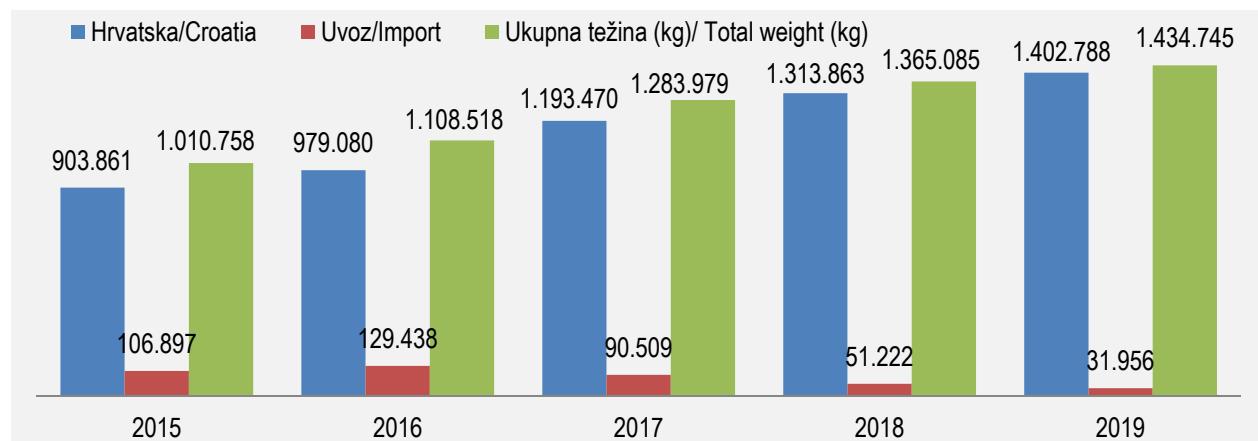
Izvor / Source: MP

*RH – životinje upisane u Jedinstveni registar ovaca i koza (JROK) / *Republic Croatia – Animals entered in the Unified Register of sheep and goats (JROK)

Uvoz – životinje iz uvoza namijenjena za klanje unutar 72 h)/Import – Animals imported for slaughter processing (slaughterwithin 72h)

Grafikon 77. Ukupna masa (kg) klaonički obrađenih i klasiranih ovčjih trupova – RH i Uvoz

The total weight (kg) processed and classified sheep carcasses – Croatia and Import

Izvor / Source: MP

Tablica 71. Ukupan broj klasiranih ovčjih trupova – RH i Uvoz

The total number of classified sheep's carcasses – Croatia and Import

	RH / Croatia										Uvoz / Import									
	2015.		2016.		2017.		2018.		2019.		2015.		2016.		2017.		2018.		2019.	
	*L	**S	*L	**S	*L	**S	*L	**S	*L	**S	*L	**S	*L	**S	*L	**S	*L	**S	*L	**S
Siječanj	4.527	109	4.837	216	4.470	106	5.189	123	4.343	154	377	0	-	-	340	-	288	25	-	
Veljača	3.101	164	5.427	241	5.346	426	5.122	589	5.504	235	67	1	-	-	133	-	26	445	-	
Ožujak	6.440	120	10.862	256	5.627	138	16.419	1.095	6.654	139	619	1	1.871	80	346	-	565	62	110	-
Travanj	12.112	95	6.246	99	17.222	163	8.289	100	18.530	286	370	-	1.134	-	3.111	-	18	1458	2	
Svibanj	7.346	116	7.167	85	9.919	127	10.111	302	12.340	150	693	-	1.275	-	381	-	875	131	-	
Lipanj	6.190	177	7.076	47	9.258	183	9.639	255	10.101	119	1.659	-	1.165	-	634	-	302	50	-	
Srpanj	6.017	137	7.595	145	8.704	225	9.383	250	11.713	269	922	-	907	-	489	-	691	316	-	
Kolovoz	8.161	79	9.879	244	11.312	176	12.790	221	14.572	203	2.180	-	1.176	-	598	-	255	145	-	
Rujan	6.152	587	7.089	300	8.443	309	9.899	461	10.490	343	620	-	363	-	221	-	200	140	-	
Listopad	4.455	365	6.046	230	6.701	641	9.610	455	9.117	518	500	-	551	-	-	-	23	40	-	
Studeni	3.139	209	3650	223	4.976	608	4.616	292	6.232	363	300	-	45	-	-	-	-	-	-	
Prosinac	7.637	182	6.929	136	8.280	161	8.660	224	9.405	227	265	-	1.647	-	1.047	-	537	1	60	-
Sve / All	75.277	2.340	82.803	2222	100.258	3.263	109.727	4.367	119.001	3.006	8.572	2	10.134	80	7.300	0	3.780	63	2.920	2

Izvor / Source: MP

*L-trupovi ovaca mlađih od 12 mjeseci / L-sheep carcasses younger at 12 months

**S-trupovi ostalih ovaca / S-other shhep carcasses

7. STOČARSKE IZLOŽBE / LIVESTOCK EXHIBITIONS

Centar za stočarstvo HAPIH-a zajedno sa uzgojnim udruženjima i organizatorima na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini (općine, gradovi, županije, sajmovi) sudjeluje u pripremi i organizaciji 20-tak izložbi godišnje. Izložbe predstavljaju važnu aktivnost u promociji uzgoja te približavanju ruralnog načina života stanovnicima urbanih sredina. Za uzbudljivačke su one mjesto predstavljanja gospodarstva i najboljih grla, kako posjetiteljima tako i potencijalnim kupcima rasplodnih životinja.

Tablica 72. Stočarske izložbe u 2019. godini / Livestock exhibitions in 2019.

Datum izložbe	Naziv izložbe	Mjesto
03-05.05.2019.	23. Dani travnjaka Koprivničko-križevačke županije / Bambino kup	Koprivnica
10-11.05.2019.	11. Sajam poljoprivrede, obrtništva i gospodarstva Đakovo-Expo / Bambino kup	Đakovo
11.05.2019.	19. izložba stoke i 21. izložba konja Krapinsko-zagorske županije / Bambino kup	Zlatar
12.05.2019.	Državna izložba lipicanaca i Međužupanijska izložba hrvatskog hladnokrvnjaka i hrvatskog posavca »Slavonski Brod 2019.«	Slavonski Brod
18.05.2019.	12. Županijska izložba stoke / Bambino kup	Popovača
25.05.2019.	18. Izložba rapske ovce	Rab
01.06.2019.	5. Smotra konja i 4. Bambino kup Ličko-senjske županije	Krivi Put – Senj
09.06.2019.	4. Smotra banijske šare svinje	Petrinja
15.06.2019.	Dan Općine Gola / 11. Bambino kup	Gola
15.06.2019.	15. Smotra konja pasmine HH i ostalih pasmina konjogojske Udruge Vrbovec	Vrbovec
12.07.2019.	19. Izložba paške ovce i paškog sira	Novalja
13.07.2019.	Državna konjogojska izložba Sunja 2019.	Sunja
28.07.2019.	21. Izložba rasplodnih grla istarskog goveda Mandalenjina 2019.	Višnjan
06.-08.09.2019.	27. Državna stočarska izložba u sklopu Jesenskog međunarodnog sajma	Gudovac
22.09.2019.	3. Smotra Istarske ovce	Svetvinčenat
25.09.2019.	Svjetski dan školskog mlijeka / Bambino kup	Bundek
05.10.2019.	Izložba buše, ličke pramenke i bambino kup	Gospic
06.10.2019.	11. državna i 15. županijska smotra Istarskih magaraca	Juršići
09.-11.11.2019.	6. državna izložba izvornih pasmina peradi	Križevci

Izvor / Source: HAPIH

Među navedenim izložbama posebno mjesto pripada Državnoj stočarskoj izložbi u Gudovcu.

7.1. DRŽAVNA STOČARSKA IZLOŽBA / NATIONAL LIVESTOCK SHOW

U sklopu Jesenskog međunarodnog bjelovarskog sajma u Gudovcu 6.-8. rujna 2019. godine održana je 27. Državna stočarska izložba. Sajam je svečano otvorila predsjednica Republike Hrvatske gospođa Kolinda Grabar-Kitarović, a pored hrvatskih izlagača predstavili su se mnogobrojni izlagači iz susjednih zemalja. Otvorenu sajmu nazočili su i drugi visoki uzvanici poput ministricice poljoprivrede mr. sc. Marije Vučković, gradonačelnika Zagreba gospodina Milana Bandića, župana Bjelovarsko-bilogorske županije gospodina Damira Bajsa i gradonačelnika Bjelovara gospodina Darija Hrebaka. Ravnatelj HAPIH-a doc.dr.sc. Krunoslav Dugalić u pozdravnom govoru naglasio je kako je HAPIH postala istinski servis cjelokupnom stocarskom sektoru i kako je primjetan veliki interes uzgajivača prema poboljšanju kvalitete uzgoja domaćih životinja. Zatim je istaknuo da će se na 27. Državnoj stočarskoj izložbi predstaviti najbolja grla te promovirati uzgajivači i njihova gospodarstva. Ovogodišnja izložba okupila je 212 uzgajivača koji su tijekom tri dana prikazali 543 grla goveda, konja, svinja, ovaca, koza te kljunova izvornih pasmina peradi kao i kolekcije pčela. Odabir grla i pripremu izložbe obavio je Centar za stočarstvo HAPIH-a uz svesrdnu pomoć uzgajivačkih udruga i središnjih saveza.

Prvog dana potpisani su Ugovori o provedbi specifičnih tehničkih aktivnosti u upravljanju uzgojnim programom između HAPIH-a i 4 središnja uzgajivačka saveza: Središnji savez hrvatskih uzgajivača simentalskog goveda (H.U.SIM.), Savez udruga hrvatskih uzgajivača holstein goveda (SUHUH), Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza (HSUOK) te Središnji savez udruga uzgajivača svinja Hrvatske (SUS). U nazočnosti ministricice poljoprivrede mr. sc. Marije Vučković ugovore je ispred HAPIH-a potpisao ravnatelj doc.dr.sc. Krunoslav Dugalić, dok su u ime središnjih saveza uzgajivača ugovore potpisali predsjednici: gospodin Branko Kolak (SUHUH), gospodin Damir Horvatić (HUSIM), gospodin Goran Jančo (SUS) i gospođa Nevenka Gadanec (HSUOK).

Izložba ovaca i koza / Sheep and goats show

U ovčarskom dijelu predstavljeno je devet pasmina ovaca. Hrvatske izvorne pasmine bile su zastupljene s dvije kolekcije (istarska i lička pramenka) dok je od inozemnih pasmina prikazano njih sedam: istočnofrizijska, romanovska, solčavskojezerska, travnička pramenka, Safolk, Ile de France, a najzastupljenija inozemna pasmina bila je Merino-landschaf sa 16 grla, koja su činila posebnu ocjenjivačku kategoriju. U kozarskom dijelu izložbe predstavljene su 3 pasmine koza. Izložene su 2 kolekcije jarica mlječne pasmine Alpine i jedna kolekcija Sanske pasmine. Prikazana je i kolekcija koza mesne pasmine Burske koza. U ovčarskom dijelu izložbe grla su prilikom ocjenjivanja podijeljena u dvije kategorije: pasmina Merinolandschaf (hrvatski uzgoj) i ostale pasmine (hrvatski uzgoj). Grla izložena u kozarskom dijelu izložbe ocjenjivana su kao jedinstvena skupina. Unutar svake izložbene kategorije birana su tri najbolja muška grla i tri najbolje kolekcije ženskih grla, te šampionsko grlo.

Stručno povjerenstvo (prof. dr. sc. Boro Mloč, prof. dr. sc. Vellimir Sušić, Darko Jurković, dipl. ing. Danijel Mulc, dipl. ing. i Tatjana Sinković, dipl. ing.) odabralo je prvonagrađena grla prema kolekcijama:

Ovčarstvo: muška rasplodna grla – ovan lle de France pasmine, HR 431311947, uzgajivač Mladen Matika; ženska rasplodna grla – ovca istočno frizijska pasmina, uzgajivač Jure Golek; muška rasplodna grla – Merinolandschaf – HR 531238968, uzgajivač Mladen Matika; ženska rasplodna grla – Merinolandschaf – kolekcija uzgajivača Predraga Uzelca. Šampionsko grlo – ovan pasmine travnička pramenka, HR 431600614, uzgajivač: Ivo Pranješ.

Kozarstvo: muška rasplodna grla – Alpina pasmina, HR 540148732, uzgajivačica Suzana Oblaković; ženska rasplodna grla – Sanska pasmina, uzgajivač Darko Ornik.

Izložba peradi / Poultry show

Odabir kljunova za izložbu obavili su djelatnici Centra za stočarstvo HAPIH-a u suradnji sa uzgojnim udruženjem. U ocjenjivačkom dijelu izloženo je 17 kolekcija zagorskog purana i 24 kolekcije kokoši hrvatica, a u prikazu kolekcije dravske guske i križevačke kukmaste kokoši. Stručno povjerenstvo odabralo je prvonagrađena grla prema kolekcijama:

Zagorski puran – brončani soj: uzgajivač Ružica Lovrečić, Nova Ves Petrijanečka; *Zagorski puran – crni soj:* uzgajivač Manuel Kralj, Jarki; *Zagorski puran – sivi soj:* uzgajivač Dragutin Slivonja, Slivonja Jarek; *Zagorski puran – svijetli soj:* uzgajivač Mario Rožić, Nedeljanec; *Kokoš hrvatica – crveni soj:* uzgajivač Marijo Ožanić, Ogulin; *Kokoš hrvatica – jarebičasto-zlatni soj:* uzgajivač Zlatko Herceg, Sračinec; *Kokoš hrvatica – crno-zlatni soj:* uzgajivač Zlatko Herceg, Sračinec; *Kokoš hrvatica – crni soj:* uzgajivač Marijo Ožanić, Ogulin.

7.2. REGIONALNE I LOKALNE IZLOŽBE / REGIONAL AND LOCAL SHOWS

Novalja – izložba paške ovce

Rab – izložba rapske ovce

Gospic – izložba ličke pramenke

Svetvinčenat – smotra istarske ovce

Križevci – državna izložba peradi

18. izložba rapske ovce

Uzgajivači ovaca članovi udruge ovčara »Škraparica«, Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza i Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu organizirali su u Rabu 25. svibnja 2019. godine »18. izložbu rapske ovce«. I ove godine pokrovitelji manifestacije su bili Ministarstvo poljoprivrede, Primorsko-goranska županija i grad Rab. Svoj uzgoj je s izloženim kolekcijama koje su činile tri ovce i jedan ovan predstavilo deset uzgajivača. Stručno povjerenstvo za ocjenu grla, u sastavu: predsjednica Tatjana Sinković dipl. ing., djelatnica Ministarstva poljoprivrede, te članovi Dolores Barać dipl. ing. i Ivana Majdenić dr. vet. med. djelatnice Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu, je između 30 kvalitetnih i dobro pripremljenih ovaca i 10 ovnova odabralo najbolja grla.

Nagrađena su grla slijedećih uzgajivača:

- prvonagrađena kolekcija ovaca Biserka Hasanagić iz mjesta Palit
- drugonagrađena kolekcija ovaca Berislav Kandijaš iz mjesta Banjol
- trećenagrađena kolekcija ovaca Nikola Beg iz mjesta Palit

U konkurenciji rasplodnih ovnova nagrađena su slijedeća grla:

- prvonagrađeni ovan Ž.b. 530961322 uzgajivača Damira Nadalića Šotića iz mjesta Mundanije
- drugonagrađeni ovan Ž.b. 630961323 uzgajivača Petra Ilijića iz mjesta Banjol
- trećenagrađeni ovan Ž.b. 830923993 uzgajivača Ante Tomulića iz mjesta Supetarska Draga.

Za šampionsko grlo »18. izložbe rapske ovce« proglašen je ovan Ž.b. 431052781 uzgajivača Ivice Pahljine iz mjesta Mundanije. Udruga ovčara »Škraparica« je sve nagrađene uzgajivače nagradila s novčanim nagradama koje je uručio predsjednik udruge Nedjeljko Beg. Za sva nagrađena grla diplome Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu te šampionsko zvono za ovna pobjednika zajedno su uručili pomoćnik ministra poljoprivrede doc. dr. sc. Zdravko Baća, zamjenik gradonačelnika grada Raba Denis Deželjin, te Ivana Čandrlić-Dankoš predstavnica Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu.

19. Izložba paške ovce i paškog sira

U organizaciji Udruge ovčara i proizvođača paškog sira grada Novalje, Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu, Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza i Udruge proizvođača paškog sira u Novalji na otoku Pagu, u petak 12. srpnja 2019. godine, održana je tradicionalna 19. Izložba paške ovce i paškog sira u Novalji na otoku Pagu. Ova tradicionalna manifestacija predstavlja glavno okupljanje i izložbu paških ovčara u nastojanju da se očuva uzgoj hrvatskih izvornih pasmina i prikažu najkvalitetnije kolekcije uzgajivača paških ovaca i proizvoda dobivenih od paške ovce.

Paška ovca je izvorna otočka pasmina, kombiniranog uzgojnog cilja mlijeko – meso. Posljednjih nekoliko desetljeća uzgajaju se prvenstveno radi proizvodnje mlijeka koje se prerađuje u glasoviti, punomasni, tvrdi ovčji – Paški sir. Uz mlijeko, od paških ovaca dobiva se i janjad prepoznatljiva po maloj masi trupa te mesu izvrsne kakvoće izuzetno traženom na našem tržištu. Veličina sveukupne populacije je oko 30.000 grla, a u proizvodnji mlijeka koristi se oko 24.000 rasplodnih ovaca. U 2018. godini 5.276 grla paške ovce uzgaja se kod 51 uzgajivača. Kod paške ovce provedba uzgojno selektijskog rada se očituje u kontroli mlijecnosti, kontroli reproduktivnih osobina te performance testu u field uvjetima.

Uzgajivači su i ove godine izložili najkvalitetnija grla paške ovce od kojih je su odabrane najbolje kolekcije ovaca, najbolji ovnovi te šampionsko grlo izložbe.

Šampion 19. izložbe paške ovce: ovan Ž.B. 630602638, uzgajivač Emil Oštarić, Kolan

Najbolja grla – ovnovi:

1. Ž.B. 631099949, uzgajivač Dinko Vidušin, Novalja
2. Ž.B. 530640050, uzgajivačica Terezija Buljanović, Pag
3. Ž.B. 930341099 uzgajivač Josip Fabijanić, Šimuni

Najbolje kolekcije ovaca:

1. Uzgajivač Tomislav Vidas, Novalja
2. Uzgajivač Ivan Kustić, Caska
3. Uzgajivačica Antica Buljanović, Pag

Nakon dodjele priznanja uzgajivačima paške ovce uslijedilo je razgledavanje i degustacija izloženih paških sireva uz kulturno umjetnički program i nastup klape »Sol«. U sklopu izložbe održana je i Javna tribina o zaštiti paškog sira u Gradskoj knjižnici »Ivan Palčić«.

Paški sir bez svake je sumnje naš najpoznatiji i najcjenjeniji tvrdi ovčji sir poznat i izvan granica Republike Hrvatske. Odlikuje se ugodnim pikantnim okusom i zbijenom zatvorenom teksturom, pa ga zato mnogi nazivaju i paškim parmezanom. Poseban ugodan miris i okus paškoga sira potječe od mlijeka paške ovce koja pase na kamenjarskim pašnjacima oskudne vegetacije, koji obiluju različitim vrstama aromatičnog i ljekovitog bilja. Upravo te posebnosti mlijeka paške ovce, osobine tla i vegetacije otoka Paga predodređuju specifičnost paškog sira po kojoj se razlikuje od istih vrsta ovčjih sireva proizvedenog od drugih pasmina u drugim područjima.

Izložba ličke pramenke

U sklopu tradicijske manifestacije »Jesen u Lici« u Gospiću je dana 5. listopada 2019. godine održana 10. izložba ličke pramenke Ličko-senjske županije. Izložbu su zajednički organizirali Ličko-senjska županija, udruge uzgajivača iz ove županije te Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH). Pozdravne riječi prilikom otvorenja izložbe uputili su Ana Stilinović Rukavina, pročelnica Županijskog upravnog odjela za gospodarstvo, Davor Pašalić, voditelj Centra za stočarstvo HAPIH-a i doc. dr. sc. Zdravko Barać, pomoćnik ministricе poljoprivrede, koji je izložbu službeno otvorio.

U ovčarskom dijelu izloženo je sedam kolekcija (3 ovce i ovan) s ukupno 28 grla. Povjerenstvo za ocjenu odabralo je tri najbolja muška grla i šampiona, a među ženskim grlima odabrane su tri najbolje kolekcije. Šampionom je proglašen ovan HR 631031507 uzgajivača Zdene Ramljaka iz Kompolja Koreničkog.

HAPIH je prigodne diplome za nagrađena grla i uzgajivače, a šampionsko zvono za šampiona izložbe, koje su uručili doc.dr.sc. Zdravko Barać, pomoćnik ministricе poljoprivrede i Davor Pašalić, dr. med. vet. – voditelj Centra za stočarstvo HAPIH-a.

8. STRUČNI SKUPOVI I OSTALE AKTIVNOSTI

EDUCATIONS AND OTHER ACTIVITIES

8.1. SAVJETOVANJE UZGAJIVAČA / BREEDERS CONFERENCE

21. savjetovanje uzgajivača ovaca i koza održano je 17. i 18. listopada u Svetom Martinu na Muri (hotelu Spa Golfer) u Međimurskoj županiji. Savjetovanje su organizirali Hrvatski savez uzgajivača ovaca i koza (HSUOK) i Hrvatska agencija za poljoprivredu i hranu (HAPIH), uz pokroviteljstvo Ministarstva poljoprivrede i Međimurske županije. Na svečanom otvorenju okupljene su pozdravili ravnatelj HAPIH-a doc.dr.sc. Krinoslav Dugalić, predsjednik HSUOK-a gospodin Tomislav Vidas i zamjenik župana Međimurske županije gospodin Josip Grivec. U ime Ministarstva poljoprivrede skup je pozdravio doc.dr.sc. Zdravko Barać, pomoćnik ministricе poljoprivrede, koji je savjetovanje svečano otvorio. Sudionici su poslušali 15 predavanja, koja su održali stručnjaci s Agronomskog i Veterinarskog fakulteta iz Zagreba, Fakulteta agrobiotehničkih znanosti iz Osijeka, Veterinarskog instituta iz Zagreba, Ministarstva poljoprivrede, HAPIH-a te predavač iz Slovačke. Savjetovanje je okupilo više od 200 sudionika.

U okviru savjetovanja održana je jubilarna 20. izložba hrvatskih ovčjih i kozjih sireva. Povjerenstvo na čelu s prof. dr.sc. Nevenom Antuncem ocijenilo je 18. i 19. rujna 2019. godine u Jazbini dostavljene mlječe proizvode od ovčjeg i kozjeg mlijeka. Tako je dostavljeno ukupno 56 mlječnih proizvoda: 15 od ovčjeg i 41 od kozjeg mlijeka. Prema vrsti proizvoda bilo je: 47 sireva, 5 sirnih namaza, 2 jogurta i 1 kefir. Od 47 sireva njih 16 bilo je tvrdih, 18 polutvrđih, 6 mekih, 5 svježih sireva i 2 skute. Ukupno je bilo 30 mlječnih proizvoda s različitim dodacima (svježi i/ili sušeni začini,

sjemenke, voće i povrće, ulje, dim, vino). Kvaliteta proizvoda utvrđena sukladno internom »Pravilniku za ocjenjivanje kakvoće mlijeka i mliječnih proizvoda«. Dodijeljeno je 45 odličja, od čega 19 zlatnih, 16 srebrnih i 10 brončanih. Titula šampiona dodijeljena je u kategoriji ovčjih i kozjih sireva:

Šampion kvalitete u kategoriji ovčjih sireva

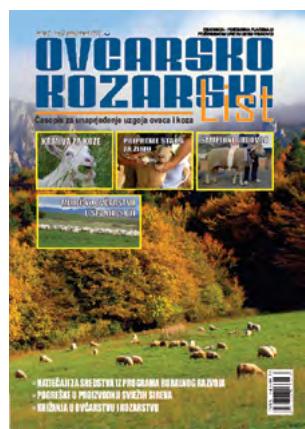
Paški sir – OPG Tomislav Vidas iz Novalje

Šampion kvalitete u kategoriji kozjih sireva

Kozja skuta – Katica i Nikica Žampera iz Žmana

8.2. GLASILO HRVATSKOG SAVEZA UZGAJIVAČA OVACA I KOZA

MAGAZINE OF BREEDERS ORGANIZATION

Ovčarsko-kozarski list je stručni dvomjesečnik koji se bavi unaprjeđenjem uzgoja ovaca i koza i ujedno glasilo Hrvatskog saveza uzgajivača ovaca i koza, koji je 2006. godine inicirao osnivanje časopisa. Ovčarsko-kozarski list izlazi šest puta godišnje, na najmanje 36 stranica u boji, u A4 formatu, a za »Ovčarsko-kozarski list« pišu naši vodeći stručnjaci s Agronomskog i Veterinarskog fakulteta, Hrvatskog veterinarskog instituta, Ministarstva poljoprivrede, HAPIH-a, kao i sami uzgajivači o temama iz različitih područja (Proizvodnja ovčjeg i kozjeg mlijeka i mesa, Sirarstvo, Hranidba ovaca i koza, Zaštita zdravlja ovaca i koza, Ekonomika poslovanja u ovčarskoj i kozarskoj proizvodnji, Provedba uzgojno seleksijskih programa, Reportaže s hrvatskih ovčarskih i kozarskih izložbi i ocjenjivanja sireva i drugih događanja koji promiču ovčarsku i kozarsku proizvodnju, Novosti iz Ministarstva poljoprivrede i iz poljoprivrednih državnih i regionalnih institucija, Mogućnosti korištenja europskih fondova i Programa ruralnog razvoja RH itd).

9. PRILOZI / ATTACHMENTS

ICAR-ov certifikat kvalitete

10. IZVJEŠĆE PRIPREMILI / AUTHORS

● URED RAVNATELJA

Doc. dr. sc. Krunoslav Dugalić – ravnatelj, glavni i odgovorni urednik
krunoslav.dugalic@hapih.hr

Doc. dr. sc. Ivana Rukavina – pomoćnica ravnatelja za istraživanje i međunarodnu suradnju
ivana.rukavina@hapih.hr

Mr. sc. Ružica Jurić – pomoćnica ravnatelja za provedbu stručnih propisa
ruzica.juric@hapih.hr

Dr. sc. Drago Solić – savjetnik ravnatelja, urednik
drago.solic@hapih.hr

● CENTAR ZA STOČARSTVO

Vinkovačka cesta 63 c, 31 000 Osijek
+385 (0)31 815 019, *cs@hapih.hr*

Davor Pašalić, dr. med. vet. – voditelj centra, urednik, *davor.pasalic@hapih.hr*

Dr. sc. Zdenko Ivkić, urednik, *zdenko.ivkic@hapih.hr*

Mladen Molnar dipl. ing., *mladen.molnar@hapih.hr*

Darko Jurković dipl. ing., *darko.jurkovic@hapih.hr*

Vatroslav Tissauer, dipl.ing.polj., univ.spec.oec., *vatroslav.tissauer@hapih.hr*

Josipa Pavičić dipl. ing., *josipa.pavicic@hapih.hr*

Jelena Cvitaš, dipl. ing., *jelena.cvitas@hapih.hr*

● MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

Djelatnici Sektora za registre životinja Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane izradili su poglavlje 5 (Označavanje i registracija domaćih životinja) i poglavlje 6 (Klasiranje trupova).

Djelatnici Uprave za stočarstvo i kvalitetu hrane sudjelovali su u pripremi i obradi podataka za poglavlje 3 (Provedba aktivnosti).

Vinkovčka cesta 63 c
31000 Osijek
tel: +385 31 275 200
e-mail:hapih@hapih.hr

www.hapih.hr

ISSN 2670-8779

9 772670 877008